התחלות אשורית / לשל דייר

דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום חמישי, א' בכסלו תשמ"ט, 10 בנובמבר 1988 ● גליון 19566

היום 12 עמודים ● המחיר 1.40 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.22 ש"ח

היום בדבר

● לא רבין הבעיה / עליזה ולך
● כנסת במשבר / מירי פז
● החינוך בימי שאקי / יצחק מרידור
● ידידי מאמון, עכשיו באנצר / דני צדקוני
● בזווית ישרה / ח"כ נאוה ארד
● בורסה וכלכלה (4–5), עכשיו (10), ספורט (11), בידור (12).

מזג האויר

(ט). – התחזית למחר: מעונן חלקית עם טמפרטורות נמוכות מהרגיל. לקראת הערב יתרבו העננים וגשם יתחיל לרדת בצפון ויתפשט למרכז.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 11־17, תל־אביב: 14־22, חיפה: 12־21, רמת־הגולן: 8־18, צפת: 7־16, עפולה: 8־22, שומרון: 9־18, לוד: 11־20, יריחו: 12־25, עזה: 15־22, באר־שבע: 10־21, אילת: 15־26.

בוש בא עם סגנו אל רייגן לבית הלבן כדי לפתוח בהליכים להעברת השלטון

מינוי ראשון: ג'ים בייקר יחליף את שולץ ● שולץ: זה האדם המתאים ● השגריר ארד: היחסים ימשיכו להתפתח

בוש ניצח ב־40 מדינות; קיבל 54% מהקולות

ואשינגטון (אי־פי). אתמול בערב, לאחר מניין הקולות בכ־99 אחוזים מאזורי הבחירה, נמצא, שהתוצאה הסופית של הבחירות היא 54 אחוזים (47,372,272 קולות) לבוש ו־46 אחוזים (40,596,963 קולות) לדוקאקיס.

נצחונו של בוש לא היה גורף, וב־10 מדינות זכה דוקאקיס: הוואי (55 אחוז, 4 אלקטורים), איווה (55 אחוז, 8 אלקטורים), מסצ'וסטס (54 אחוז, 13 אלקטורים), מינסוטה (54 אחוז, 10 אלקטורים), ניו־יורק (52 אחוז 36 אלקטורים), אורגון (53 אחוז, 7 אלקטורים), רוד איילנד (56 אחוז, 4 אלקטורים), ואשינגטון (51 אחוז, 10 אלקטורים), מערב־וירג'יניה (52 אחוז, 6 אלקטורים) וויסקונסין (52 אחוז, 11 אלקטורים). כמו כן הוא זכה במחוז קולומביה (86 אחוזים, 3 אלקטורים).

הזוכה בכל מדינה ומדינה מקבל את קולות כל האלקטורים שלה. מספר האלקטורים הכולל הוא 538, כך שלזכיה בנשיאות דרוש מינימום של 270 אלקטורים.

בחמש מדינות הייתה התוצאה קרובה לתיקו, ובוש זכה בהן בנצחון דחוק (51 אחוזים): קליפורניה, אילינוי, מארילנד, פנסילבניה ורמונט.

המפלגה הדמוקרטית, שהפסידה בבחירות לנשיאות, חיזקה את מעמדה בסנאט, לאחר שזכתה בו בשלושה מושבים נוספים. לבחירה עמדו 33 מבין 100 חברי הסנאט. בוירג'יניה גבר צ'רלס רוב, חתנו של הנשיא לינדון ג'ונסון. המועמד הרפובליקאי היה ויתר על ההתמודדות נגדו. בנבראסקה גבר רוברט קרי על יריבו הרפובליקאי, ובקונטיקט הביס ג'וזף ליברמן את לואל ויקר, אחד הסנאטורים הליברלים האחרונים בקרב הרפובליקאים.

בין המועמדים הדמוקרטים שנבחרו מחדש בולטים אדוארד קנדי, המייצג את מסצ'וסטס, דניאל פטריק מוינהן מניו־יורק, הווארד מצנבאום מאוהיו, לויד בנטסן מטקסס (סגנו המיועד של דוקאקיס), ג'יימס סאסר מטנסי ופול סארבאנס ממרילנד.

ג'ורג' בוש ורעייתו ברברה בחברת שתי נכדותיהם, ג'נה (משמאל) וברברה (מימין), בצפותם בטלויזיה המבשרת על נצחונו בליל שלשום ביוסטון. (הצלום אי־פי)

מאת דליה רפאל, כתבת "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – ג'ורג' בוש, נשיאה הבא של ארה"ב הודיע על המינוי הראשון שלו: ג'יימס בייקר, שר האוצר לשעבר, שעמד בראש מסע הבחירות של בוש, יהיה מזכיר המדינה בממשל החדש. בוש הודיע על כך במסיבת העתונאים הראשונה שלו, לאחר בחירתו, בעיר מגוריו, יוסטון שבמדינת טקסס. בוש הוסיף כי קיבל את ברכתו של שר החוץ היוצא ג'ורג' שולץ למינוי והוסיף דברי שבח והערכה לשולץ ולאמציו למען השלום והחופש בעולם.

שולץ עצמו קיים מסיבת עתונאים קצרה בוואשינגטון בה אמר כי מינויו של בייקר הוא מעשה "מבורך ומחמם את הלב". שולץ אמר עוד כי בייקר הוא "חבר ותיק"... "מכיר מקרוב את נושאי מדיניות החוץ" וכי הוא "בדיוק האדם המתאים" לשרת כיועץ הראשי לנשיא בנושאי מדיניות חוץ".

פרט למינוי בייקר, העדיף בוש שלא לגלות, בינתיים, כל קלפים נוספים.

פרט מעניין הוא שבוש ציין כי בתור נשיא יקפיד לקבל דיווח יומיומי וישיר מסוכנות המודיעין שבעבר עמד בראשה, הסי־איי־איי. בתור סגן הנשיא קיבל בוש דיווחים מהיועץ לבטחון לאומי.

עוד הודיע בוש על הקמת צוות המעבר שלו שהחל בעבודתו אתמול. כפתיחה לעבודת צוות המעבר שלו, עמד להפגש אתמול בוש עם הנשיא רייגן לשיחות תיאום והתייעצויות בנושאים הקשורים בתקופת המעבר. הנשיא רייגן מינה צוות מעבר של הבית הלבן ואת ראש הצוות שלו, קנת דוברסטין לעמוד בראשו. עמו יעבדו היועץ לבטחון לאומי קולין פאוול ואישים נוספים מצוות הבית הלבן ויועציו.

בוש עמד להגיע לוואשינגטון אתמול בשעות אחר הצהריים, שעון מקומי, עם רעייתו, ויחד עם סגן הנשיא הנבחר, סנטור דן קוויל, ולהתקבל בקבלת פנים רשמית על ידי הנשיא רייגן ורעייתו בגן הוורדים של הבית הלבן.

בתגובה לבחירת בוש לנשיאות אמר אתמול שגריר ישראל בוואשינגטון משה ארד כי הוא משוכנע שיחסי ישראל־ארה"ב ימשיכו להתפתח במישור של שיתוף הפעולה הידידותי, שאף ילך ויגדל בעתיד. השגריר אמר שבוש הוא "ידיד אמיתי של ישראל" הוכיח זאת בשנות כהונתו כסגן הנשיא בממשלו של רייגן.

השגריר ציין את חלקו המיוחד של בוש במבצע הצלת יהודי אתיופיה שהיא "הוכחה למעורבותו ומחויבותו" למערכת היחסים, בין שתי המדינות בתקופת ממשל רייגן, כולל שיתוף הפעולה האסטרטגי שהגיע לרמה שלא היה לה תקדים בעבר.

סיפוק בעולם הערבי, בברה"מ ובסין; הדולר נחלש

מוסקווה מצפה להמשך ההידברות ● מדינות ערב מקוות להסדר במזה"ת ● השחורים בדרום־אפריקה: רצינו דוקאקיס

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

רוב מנהיגי מדינות ערב הגיבו אתמול בסיפוק על בחירתו של ג'ורג' בוש לנשיאה הבא של ארה"ב. הביעו תקווה שהוא יפעל בהקדם לקידום תהליך השלום במזרח התיכון במסגרת כינוסה של ועידה בינ־לאומית. הנשיא מובארק שיגר אמש מברק לבוש, בהמליצו על המשך יוזמת תוכנית שולץ.

שר ההסברה הירדני האני חסוואנה אמר כי ירדן מקווה שבוש יפעל בהקדם להשגת הסכם שלום כולל בין ישראל לערבים שיקח בחשבון את זכויות הפלשתינים. משקיפים ירדנים הביעו לעומת זאת פסימיות ביחס לסיכויי בוש לקדם הסדר בגלל הקבוצות הפרו־ישראליות בקונגרס. דובר אש"ף הביע אף הוא תקווה שבחירת בוש תקדם את תהליך השלום "המדיני" ואמר שאש"ף מוכנים להיפגש עם נציגי ממשל בוש "ללא תנאים מוקדמים".

גם מזכיר הליגה הערבית שאדלי קליבי, פאהד ושליטי נסיכויות המפרץ הערביות, מיהרו לברך את בוש ולהדגיש בפניו את הצורך בקידום היוזמה לכינוס ועידה בינ־לאומית לענייני המזה"ת.

ראש הממשלה המוסלמי של לבנון, סלים אל־חוס, בירך על נצחונו של בוש בתור מנהיג המכיר את הזירה הלבנונית מתפקידיו הקודמים, וקרא לו להפעיל לחץ על ישראל למען תפנה את חייליה מדרום־לבנון.

קורת רוח במוסקווה

מוסקווה (רויטר־.) נצחונו של בוש התקבל אתמול בברכה אצל בעלות בריתה המערביות של ארה"ב, בקורת רוח שקטה במדינות הגוש המזרחי וכמו כן בסין. גם ניקרגואה ודרום־אפריקה הביעו מידה של אופטימיות.

רדיו מוסקווה הודיע אתמול כי ברה"מ מצפה להמשך הדו־שיח עם ארה"ב בתקופת שלטונו של בוש אך משקיפים מערביים מציינים שבמוסקווה חוששים שמדיניות החימוש הנוקשה שלה התחייב בוש במהלך מסע הבחירות שלו וכן עמדתו בנוגע לאי אלו סכסוכים אזוריים עלולים לעורר קשיים ביחסים הבינ־לאומיים.

קדמה לתגובה הסובייטית מצד מדינות הגוש המזרחי זו של הונגריה, שבה כונתה בחירתו של בוש "הצעד המתבקש על־פי ההגיון" לאור שמונה שנות שלטונו של רייגן, שהביאו עימן צמיחה כלכלית לארה"ב.

המג'הדין מברכים

המורדים האפגאנים קידמו אתמול בברכה את זכייתו של בוש מתוך תקווה, שיוסיפו להנות מתמיכתה של ואשינגטון במאבקם להפלת ממשלת קאבול. (נמשך רייגן היה טוב למג'הדין, ואני מקווה שמגמה זו תימשך), אמר אחד מבכירי מפקדי המחתרת.

גם פקיסטאן, התומכת במורדים תלויה בסיוע אמריקאי, קידמה בברכה את התוצאות. נשיא פקיסטאן בפועל, גולם ישחק חאן, שיגר איגרת לבוש, שבה הביע ביטחון בכך שמערכת היחסים הקרובה בין שתי המדינות, המחוייבת לקידום השלום והיציבות באיזור, תוסיף ותתחזק במהלך נשיאותו.

מנהיג סין דנג הסיאו פנג כינה את בוש "ידיד ותיק", והדובר משרד החוץ הביע תקוה, שיחסי סין־ארה"ב ימשיכו להתפתח.

"מעדיפים את דוקאקיס"

לונדון, ע"ד – שר החוץ של דרום אפריקה פיק בותה שיבח את נצחונו של בוש, אך אמר כי הקונגרס הנשלט על ידי הדמוקרטים עלול ללחוץ עליו כי יחמיר את הסנקציות נגד ארצו.

ארכיבישוף דסמונד טוטו, מנהיג התנועה נגד האפרטהייד, אמר כי רוב השחורים בדרום אפריקה היו מעדיפים נצחון של דוקאקיס.

בניקרגואה מתח הנשיא דניאל אורטגה ביקורת על תמיכת בוש במורדי הקונטרס הלוחמים להפלתו, אך הוסיף: "איננו סבורים כי הוא יפול לתוך מלכודת הטעות של החזרה על מדיניות שנוכחה תכשלה".

לעומתו הכריז מנהיג הקונטראס אדולפו קאלרו כי בחירתו של בוש תחזק את סיכויי המורדים להשיג תמיכה צבאית אמריקאית חדשה.

מערב גרמניה, צרפת ובריטניה ויתר מדינות מערב אירופה וכן גם דרום קוריאה, הפיליפינים ומדינות רבות אחרות באסיה שיבחו כולן את בוש.

נשיא צרפת פרנסואה מיטראן תיאר את בוש כאדם שצרפת מכבדת ומעריכה.

נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים בירך את בוש על נצחונו, למרות תמיכתו של האחרון באיסור כניסתו של ואלדהיים לארה"ב.

הדולר נחלש

בניגוד לתגובה החיובית הכללית לזכייתו של בוש הגיבו שוקי ההון בעולם בירידת ערכו של הדולאר לאחר עליה קצרה, כנראה מחשש מפני הגרעון הגדול במאזן המסחרי של ארה"ב ובתקציב הפדראלי שלה.

צה"ל מברר נסיבות מותו של בן 3 בעזה "מפגיעת קליע"

הצעה לעתונאי ב"אל שעב": עזוב ל־3 שנים או גירוש

מאת דני רובינשטיין ודני צדקוני, סופרי "דבר"

מקורות ערביים מסרו אמש על פעוט בן שלוש, אוסמה אבו־גימה, שנהרג מפגיעת קליע כשהוא בעת פיזור מפגינים אתמול בשכונת סג'אעיה במערב עזה. דובר צה"ל מסר כי מבררים את נסיבות מות הילד. עוד 11 פצועים היו אתמול ברצועה ועוצר הוטל על שבעה מחנות פליטים ועיירות ברצועה.

בגדה המערבית, בעזה ובמזרח ירושלים היתה אתמול שביתה כללית ומורגשת מתיחות לקראת שבת ותחילת השבוע הבא, עת תתכנס באלג'יר המועצה הלאומית הפלשתינית. הרמטכ"ל דן שומרון שסייר אתמול בשכם אמר כי צה"ל נערך ויתכן שיהיה צורך לסגור איזורים מסויימים, כפי שנעשה פעמים אחרות בעבר. בנוגע ליידוי האבנים ובקבוקי התבערה אמר הרמטכ"ל כי אי־אפשר למנוע לחלוטין תופעות כאלה.

צה"ל הרס אתמול חמישה בתים שנבנו ללא רישיון באל־עזריה שממזרח לירושלים. עוד בית נהרס בכפר חוסן ממערב לבית־לחם. בכפר פרצו הפגנות וצה"ל פיזרן. בשכם נפצע אתמול צעיר בהפגנות וצעיר נוסף נפצע מירי במחנה הפליטים של טול־כרם. בכפר ארטאס (ליד בריכות שלמה) היו התנגשויות בין צה"ל למפגינים. צעיר נפצע מירי.

עוצר מוטל בגדה על מחנות הפליטים בלאטה ועין בית־אלמא שליד שכם ונמשך עוצר בכפרים רוג'ייב וברוקין שבשומרון. פעילות יזומה של צה"ל היתה בכפר אבו־דיס שבסביבות ירושלים.

ממערכת העתון "אל־שעב" במזרח ירושלים נמסר אתמול כי לעתונאי חסן סרגרה המשמש אצלם ככתב לעניינים ישראלים והנמצא במעצר מנהלי הוצע לעזוב את הארץ לשלוש שנים. ההצעה הועלתה בישיבה של ועדה צבאית שדנה במעצרו המנהלי ונאמר לו שאם לא יסכים יוציאו נגדו צו גירוש. עורך דינו אמר שהוא מסרב להצעה.

המשטרה לכדה בן 25 מקלקיליה חשוד בפציעת רוזנר קשה באבן

הרופאים הוציאו בניתוח שברי עצם רבים מהגולגולת ● באזור השרון הדרומי דורשים לעקור פרדסים שבצד הכבישים

(ע). – החשוד ברגימת בני הזוג רוזנר בכביש אייל, ובפציעתה קשה של מרגרט רוזנר, נעצר בידי משטרת כפר־סבא.

החשוד, תושב קלקיליה, בן 25, עצור במשטרת כפר־סבא ויובא ביום חמישי בפני שופט.

מרגרט רוזנר, שנפגעה בראשה, נותחה אתמול בבוקר בבית־החולים 'בילינסון' בפתח־תקווה. הרופאים הוציאו בניתוח שברי עצם רבים מהגולגולת ועצרו דימומים פנימיים, שנגרמו עקב החבלה בראשה.

מצבה של מרגרט רוזנר מוגדר 'קשה'. היא עדיין מחוסרת הכרה, מונשמת על־ידי מכונת הנשמה ומאושפזת ביחידה לטיפול נמרץ במחלקה הנוירוכירורגית.

לבית־החולים הגיעו בשעות הבוקר תושבים מאלפי מנשה ומכוכב־יאיר, כדי לתמוך בבעלה, נהג המכונית, שהיה עמה בעת הפיגוע.

ראשי ישובים וקיבוצים באיזור השרון הדרומי, תובעים לעקור פרדסים משני צדי כביש אייל, בשל החרפת המצב הבטחוני בכביש זה, ובעקבות הפגיעה הקשה בתושבת אלפי מנשה מרגרט רוזנר ביום ג'.

מזכיר קיבוץ אייל, ראובן לייבה, אמר כי לפני שבועיים שיגרו מזכירי קיבוצים באיזור מברקים לראש הממשלה, למפכ"ל המשטרה ולאלוף פיקוד המרכז, ובו מחאות על החרפת המצב הבטחוני באיזור, השלכת בקבוקי תבערה לעבר כלי־רכב ישראליים מדי־יום ועל תביעת ראשי הישובים להגביר את השמירה באיזור.

"בחצי השנה האחרונה אירעו במשק שלנו עשרות גניבות של ציוד חקלאי יקר, הובלו מתקני הביוב לאורך הכביש שבנינו במשך שנים, הוצתו שדות הכותנה שלנו ונגנבו 15 עגלות מחצר המשק. כל האירועים החלו עם תחילת האינתיפאדה בשטחים, והמצב הפך בלתי־נסבל", אמר לייבה.

בעקבות הפגיעה בתושבת אלפי מנשה, מתכנסים ראשי ישובים במועצה האזורית דרום השרון, במטרה לגבש דרכים חדשות לשמירת הבטחון באיזור.

זעם בקרב מתנחלי יו"ש

ראש מועצת אלפי מנשה שלמה קטן ביקר ביום שלישי את מרגרט רוזנר בבית־החולים 'בילינסון'. בקרב המתנחלים שורר זעם רב. דמויות פעילות בקרב המתנחלים קוראים לתושבי יהודה ושומרון היהודים 'לקחת את ההגנה לידיהם' ולהתארגן בקבוצות, לצורך תגובה על פגיעות ביהודים. מורת־רוח רבה שוררת, בעקבות מה שמכנים המתנחלים "אוזלת־יד צבאית, הנגרמת באשמת הדרג הפוליטי", בעוד החיילים עושים כל שביכולתם".

המערך תולה תקוות בהצטרפות אגו"י כדי להשיג רוב חוסם לממשלת שמיר

תביעות ש"ס מהליכוד: התחייבות בכתב להעברת חוקי ההמרה וההסמכה, תיקי הפנים והשיכון, תפקיד סגן ראש הממשלה ותפקיד סגן־שר ● הליכוד ישיב מחר; הכרעת ש"ס במוצאי שבת

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

לקראת פגישתם של צוותי המשא־ומתן של המערך ואגודת ישראל הערב, הגבירו אתמול גורמים במערך את מאמצי השכנוע שיביאו להצטרפותה של אגודת ישראל על הממליצים על פרס, כמועמד להרכבת הממשלה. הצטרפות אגודת־ישראל תמנע משמיר את הרוב שעשויה ש"ס להעניק לו מחר, אם ייענה הליכוד ל"מסמך" התביעות שהוגש לו אתמול.

ראשי ש"ס נפגשו אתמול עם צוות המשא־ומתן של המערך והבהירו להם, כי אם יקבלו מחר תשובה חיובית מהליכוד על כל תביעותיהם, יילכו עם הליכוד. תביעות ש"ס מהליכוד, שאותן העלו על הנייר, הן: העברת חוק ההמרה וחוק ההסמכה בכתב התחייבות שחתומים עליו 43 ח"כים מגוש הימין (לדתיות־חרדיות יש 18 ח"כים), עם לוחות זמנים ליישום ההתחייבויות, תיק הפנים ותיק השיכון והבינוי, שאליו יועבר גם מינהל מקרקעי ישראל, תפקיד סגן ראש הממשלה ותפקיד של סגן־שר.

בעקבות תשובת הליכוד מחר תביא סיעת ש"ס את המלצתה לרב עובדיה יוסף, שיכנס במוצאי־שבת את מועצת חכמי התורה כדי לקבוע את עמדת ש"ס בפגישתה עם הנשיא ביום א'.

אם תצטרף ש"ס לליכוד, תלך בעקבותיה גם "דגל תורה". במצב כזה ימנה גוש הממליצים על הטלת תפקיד הרכבת הממשלה על שמיר 60 ח"כים. אם תצטרף אגודת ישראל לגוש הממליצים על פרס, ימנה גם הוא 60 ח"כים. במערך העריכו אמש שהאפשרות הזאת סבירה מאוד, בגלל יריבותה של אגו"י לש"ס. אלא שהתנאי האולטימטיבי של אגודת ישראל הוא חתימות של כל חברי הסיעה כהתחייבות לתמיכה בתיקון לחוק השבות.

אם יתחוור לראשי צוות המשא־ומתן של המערך, כי חוק "מיהו יהודי" הוא המכשול היחיד בפני הרכבת ממשלה בראשות פרס, יובא הנושא להכרעת מוסדות המפלגה, שכן למפלגת העבודה יש התחייבות חד־משמעית שהקו האדום לוויתוריה למפלגות הדתיות הוא חוק "מיהו יהודי".

פרס ופרץ בשיחה נוספת במירוץ המו"מ הקואליציוני. (הצלום: רחמים ישראלי)

היום דיון אצל שמיר

היום אמור להתכנס בלשכתו של ראש הממשלה, יצחק שמיר, צוות המשא־ומתן של הליכוד כדי לדון בכל הנושאים שהעלו צוותי המשא־ומתן של המפלגות החרדיות־דתיות, ובראש וראשונה תביעותיה של ש"ס. בפגישה שהיתה אתמול בלשכת ראש הממשלה, היה זה שמיר, שהבטיח לנציגי ש"ס לתת תשובות על תביעותיהם מחר.

אלא שתביעות ש"ס צריכות להיבדק ביחס לתביעות המפלגות האחרות, מה עוד שמפלגות שונות תובעות תיקים זהים, כמו השיכון והבינוי, הדתות, החינוך. מקורבי השר דוד לוי, העומד בראש צוות המשא־ומתן של הליכוד, אמרו אמש ל"דבר", כי ההערכות בצוות המו"מ הן שתביעות המפלגות הדתיות־חרדיות כולן מסתכמות בשבעה תיקים.

היום עשוי ראש הממשלה להיפגש גם עם נציגי "דגל התורה" ואגודת ישראל. יצויין, כי ראשי "דגל התורה" קיימו אתמול פגישות עם נציגי רצ, "המרכז"־"שינוי" ומפ"ם, בניסיון למצוא את המאחד ולהפשיר חשדנויות.

עיקרן תחילה

● תרהומה בקריית שמונה; מפעל "רמים" נסגר בלי התרעה מוקדמת (עמ' 6)
● שר יוזם פגישות בין "דגל התורה" למפלגות השמאל (עמ' 3)
● האוצר שוקל פיחות של 9 – 13 אחוז בינואר (עמ' 5)
● בעכו מאיימים בשביתה כללית במחאה על מצב האבטלה (עמ' 6)
● מגמה מעורבת במניות, מאזן "הסנה" טרם התפרסם (עמ' 4)

עתון כוויתי: גובשה טיוטת הסכם לשחרורו של הנווט השבוי

תמורת 40 שיעים הכלואים באל־חיאם

מאת דן אבידן סופר "דבר" לענייני ערבים

העתון הכוויתי "אל־סיאסה" דיווח אתמול כי שגרירות אוסטריה בביירות חיברה טיוטת הסכם בין ממשלת ישראל לבין תנועת חיזבאללה בעניין שחרורו של נווט חיל־האוויר סרן רון ארד שנשבה לפני כשנה וחצי על־ידי לוחמים שיעים בדרום לבנון. לדברי העתון הסכימו מנהיגי חיזבאללה לשחרר את רון ארד תמורת שחרור 40 מאנשיהם העצורים בידי חיילי של הגנרל לחד בכלא אל־חיאם שבדרום לבנון.

עוד יודע "אל־סיאסה" לספר כי מסמך ההסכם בדבר חילופי השבויים חובר מיד לאחר הבחירות בישראל על־פי יוזמתו של ראש הממשלה יצחק שמיר, שביקש את תיווכה של ממשלת אוסטריה בעניין זה. העתון מוסר על־פי עדויותיהם של המתווכים האוסטרים בביירות כי הנווט רון ארד נמצא בחיים וכי שחרורו יוכל לצאת לפועל – אם ממשלת ישראל תענה לתנאים שהציבה חיזבאללה לצורך ביצוע העסקה.

לדברי העתון הכוויתי מוחזק רון ארד על־ידי חיזבאללה במחנה ושראן ליד העיירה שמסתאר שבאיזור בקעת הלבנון.

ערפאת יכריז על מדינה ב־1 בדצמבר בעצרת או"ם

המועצה הפלשתינית מתכנסת בשבת באלג'יר

מאת דן אבידן סופר "דבר" לענייני ערבים

יאסר ערפאת אמור להגיע לניו־יורק ב־30 בנובמבר ולהכריז מעל בימת עצרת האו"ם למחרת, ב־1 בדצמבר, על הקמתה של מדינה פלשתינית עצמאית בשטחים – כך מסרו אתמול מקורות ערביים באו"ם.

בינתיים נודע, כי נציג אש"ף באו"ם לביב טרזי ביקש כבר מראשי הארגון להשיג לערפאת ולאנשים שיתלוו אליו אשרות כניסה לארה"ב, וכי בקשה זו הועברה כבר לרשויות האמריקאיות הנוגעות בדבר. מוריס אברם, יו"ר ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים בארה"ב, פרסם הודעה, בה נאמר, כי יש לדחות את בקשת ערפאת להיכנס לארה"ב. ראש אש"ף ביקר באחרונה באו"ם ב־1974.

המקורות הערביים סיפרו כי ערפאת אמור לנאום בפני עצרת האו"ם במהלך הדיון בסוגיה הפלשתינית. לדבריהם, לאחר שערפאת יכריז בפני חברי העצרת על כינונה של מדינה פלשתינית עצמאית בשטחים תוזמן מועצת הבטחון להתכנס, כדי להסב את מעמדו של נציג אש"ף באו"ם, ממעמד משקיף למעמד חבר בעל זכות הצבעה. היוזמה לביקורו של ערפאת באו"ם באה, לדברי המקורות הערביים, כהמשך להכרזה על עצמאות הפלשתינים, שתושמע בכינוס המועצה הלאומית הפלשתינית ביום ג' הקרוב.

מקורות ערביים נוספים מסרו, כי הנהגת אש"ף תדון במועצה הפלשתינית באלג'יריה המתכנסת בשבת, בהצעה להרכיב 'מועצת נשיאות' פלשתינית, שתנהל באופן זמני את ענייניהם של תושבי השטחים, בעקבות ההכרזה על עצמאותם.

חרדה בהסתדרות נוכח גל התמוטטות מפעלים

מאת סופר "דבר" לענייני עבודה

חרדה רבה שוררת בהסתדרות נוכח התמוטטות ההולכת וגוברת של מפעלים ברחבי הארץ. אתמול נסגר מפעל רמים בקרית שמונה השייך לכור והנהלת כלל שוקלת לסגור את מפעל הטקסטיל ליגת בקרית גת.

סגן יושב ראש האגף לאיגוד מקצועי אפרים זילוני אמר אתמול, כי על הממשלה לנקוט מיד בצעדים כדי להתחיל בצמיחה כלכלית וזאת לפני שהכל יתייבש, כדבריו. ראש סיעת הליכוד בוועד הפועל יעקב שמאי פנה אל ראש הממשלה יצחק שמיר בדרישה שהממשלה תדון בישיבתה הקרובה במצב התעסוקה המחמיר. בשיחה עם "דבר" העריכה יו"ר הוועדה לתעסוקה בוועד הפועל, עליזה תמיר, כי תוך שבועות ספורים יגדל מספר המובטלים מ־7.2 אחוזים כפי שזה עתה, ל־8.5 אחוזים. סכנת סגירה ופיטורים מרחפים על מפעלי טקסטיל נוספים וכן על מפעלי מזון מתכת חשמל ואלקטרוניקה. זילוני תקף אתמול את שר המסחר והתעשיה אריאל שרון המקדיש, לדבריו את זמנו למעשה המרכבה הקואליציוניים במקום לעסוק בעניינים הדוחפים והבוערים של המשק.

הושבת נמל אשדוד בגלל פיטוריו של חבר ועד

מאת דני צדקוני סופר "דבר" בדרום

עובדי נמל אשדוד השביתו מאתמול בבקרים את הנמל בו עוגנות 14 אוניות. הם נקטו בצעד זה לאחר שאתמול הגיע לאחד מחברי ועד התפעול ישראל אזולאי מכתב מההנהלה שבו הודיעה לו על פיטוריו. זאת לאחר שביקשה מבית הדין האזורי לעבודה להפעיל צעד כזה נגד אזולאי בשל שהעליב שני מנהלי עבודה וגרם בזמנו להפסקת עבודה באחת האוניות. הבוקר בשעה 6.30 יכנס ועד התפעול את העובדים לאסיפה בה יוחלט על המשך הצעדים שינקטו. כולל המשכת השביתה. נציגי הוועד יפנו קריאה לפועלי הנמלים בחיפה ואילת להצטרף לשביתה.

סוף השבוע: גשום וקריר

מאת איה אריך סופר "דבר"

סוף שבוע גשום וקריר צפתה אמש החזאית אריה ריבצלר. לדברי החזאית, יחול הגשם לקראת הערב, יגבר מחר ויימשך בשבת. לקראת יום א' הוא ייפסק.

זו הפעם הראשונה העונה, שאל האיזור מגיע אוויר קר באמת. "זו אינה תחזית גבולית כמו בפעמים קודמות", הדגישה החזאית. המדובר באפיק ברום, המביא אוויר קר מהבלקנים וכבר גורם גשם בדרכו לארץ. מקדים שהוא יגרום גשמים של ממש, לראשונה השנה.

هكذا من الاصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

„מדוע אתה משקר, קאנצלר?", קראו לעבר קוהל שהביע חרטה על מעשי הנאצים

בטקס אזכרה לארועי „ליל הבדולח" אתמול לפני 50 שנה ● מנהיג הקהילה היהודית של מערב־גרמניה היינץ גאלינסקי חצה הגבול למזרח־ברלין וקרא לשתי המדינות הגרמניות לציין את יום השנה כיום זכרון משותף לעברן הנאצי: האחריות אינה ניתנת לחלוקה

פראנקפורט (א.פ.). מנהיג הקהילה היהודית של מערב־גרמניה היינץ גאלינסקי נשבע אתמול, במהלך טקס לציון יום השנה ה־50 לפוגרום „ליל הבדולח", שבניו של קורבנות השואה היהודית ינצרו בלבם את זכר השחור הנאצי. לאחר מכן חצה את הגבול למזרח־ברלין, שם קרא לשתי המדינות הגרמניות לציין את יום השנה כיום זכרון משותף לעברן הנאצי. במקביל קיימו מאות טקסים ועצרות זכרון בשתי הגרמניות וכן באוסטריה.

„האחריות אינה ניתנת לחלוקה", הבריז גאלינסקי, ניצול אושוויץ, בן 75. „יתרה מזו, האחריות המשותפת של שתי האומות הגרמניות לעברן הוא הדבר המשותף להן". במזרח־גרמניה הושם דגש על התמיכה שלה וכנו היהודים מידי הקומוניסטים בימי הרייך השלישי. בהודעה מטעמו לקהילה היהודית הסתנה קרא מנהיג מזרח־גרמניה אריך הונקר ליהודים „זוכרים ובעלי ברית במאבק האנטי־פאשיסטי". אלא שבדבריו לא היה כדי למחות את רישומם של דברי נשיא הפרלמנט המזרח־גרמני הורסט זינדרמאן, שניער הוצגו מאחריות למעשי הזוועה שביצעו הנאצים, אף הוא תוך הדגשת הסיוע שנתנו קומוניסטים ליהודים.

בודינה ציין הפרלמנט את יום השנה בדקת דומיה לזכר הקורבנות היהודיים. מחוץ לבניין שהורו הרב אבי וייס מניו־יורק ביחד עם שני פעילים אחרים את הנוהג הנאצי לאלץ יהודים לקרצף את רחובות העיר במברשות שיניים.

מחאות יהודים

בכמה כינוסים במערב־גרמניה שיבשו מפגינים יהודיים את מהלך הטקסים. בבית־הכנסת המשוקם של פראנקפורט, שם נערכה תפילת אזכרה לקורבנות הפוגרום, השמיעו מפגינים קריאות בוז לקאנצלר הלמוט קוהל, משום שביקר בשנת 1985, ביחד עם נשיא ארה"ב רונאלד רייגן, בבית־קברות צבאי בעיר ביטבורג, שבו קבורים חיילי ס.ס.

„מדוע אתה משקר, קאנצלר?", קרא לעבר קוהל צעיר מן הציבור לאחר שקוהל שיבח את היהודים ששבו למערב־גרמניה לאחר המלחמה והביע חרטה על מעשי הנאצים. קריאות בוז נשמעו גם כאשר קוהל פתח את דבריו בפנותו אל המאזינים באומרו: „יהודים יקרים, בני ארצי". אשה צעירה צעקה לעברו בתגובה מהקהל: „אין אנו אזרחים יהודיים, אנו אזרחים של מדינה זו".

קוהל נמנע מלהגיב על הדברים הקשים שהוטחו בו והבריז, ש„מותם של אחרוני עדי הראייה לא יביא עמו את הסוף לזכרון השואה". הוא ציין, שצעירים מערב־גרמניים חסרים ידע ממקור ראשון בדבר התחושה של העדר חופש, כזה שנוהה בימי הרייך השלישי. „חובה עלינו לדאוג לכך שלא יהיה עליהם לחוות חוויה כזו, ואנו חייבים, איפוא, לשמור את הזכרון בחיים לא רק בשביל הקורבנות אלא גם למען ילדינו וילדי ילדינו", אמר.

אתמול נודע, שערב הטקסים, בבוקרו של יום ג', ציירו פעילים ניאו־נאצים צלבי קרס וסיסמאות אנטישמיות על כותלי בית־הכנסת בעיירה הקטנה בינצוונגן שבבוואריה. מן המשטרה נמסר, שטרם נתפסו חשודים בביצוע המעשה, המיוחס, כאמור, לניאו־נאצים. הסיסמאות הוסרו בידי השוטרים. בית־הכנסת של בינצוונגן נמנה עם מאות בתי־הכנסת היהודיים שנהרסו בליל־הבדולח. הוא שוחזר לאחר המלחמה.

90 יהודים נהרגו ב־24 השעות, בהן נמשך הפוגרום, שכונה לכינוי „ליל הבדולח" ושבישר, למעשה, את השואה, שבה נרצחו שישה מיליונים ברחבי אירופה. אלפי בתי־כנסיות וחנויות יהודיות הועלו באותו הלילה באש, ויותר מ־20,000 יהודים נשלחו למחנות ריכוז.

עצרת בדכאו

חיים ביאור, סופר „דבר" מוסיף: מזכ"ל האיגודים המקצועיים במזרח־גרמניה השתתף אתמול בפעם הראשונה, בעצרת זכרון ל„50 שנה ל„ליל הבדולח", במחנה הריכוז דכאו, בהשתתפות נציגים של עשרות איגודים מקצועיים ממערב וממזרח־אירופה, לרבות ברה"מ.

המזכ"ל המזרח־גרמני הזכיר בדבריו את אחריותה של גרמניה הפאשיסטית לקורבנות היהודיים. הוא ציין שמזרח־גרמניה החליטה לסייע בבנייתו של בית־כנסת חדש במזרח־ברלין ובשיפוץ של בית הקברות היהודי בעיר.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, שדיבר בעברית, הצביע על אחריותן ההיסטורית של שתי הגרמניות לשואה. הוא הדגיש, שהשתתפותם של נציגי איגודים ממערב־אירופה וממזרחה בעצרת הזכרון ל„ליל הבדולח" ממחישה את שותפות הגורל ואת הצורך לגדוע כל נסיון להפליה ולגזענות.

המארח, מזכ"ל האיגודים המערב־גרמניים, אמר שזו בושה שעד כה לא הוקם על אדמת גרמניה אתר זכרון, שבו יתועדו הזוועות של המשטר הנאצי. האתר, הטעים בריים, חייב להיות מפגש וסמל לפיוס יהודי־גרמני.

הרמטכ"ל: אנו נמנע בכל מחיר הפגנות אלימות עם כינוס המועצה הפלשתינית

„ללא הישגים תדעך ההתקוממות; אם התושבים יראו, כי אינם מצליחים להביא להישג מדיני, לא ירצו עוד לשאת בקשיים ובסבל הכרוכים במהומות ● בשטחים אין מנהיגות מקומית ממשית"

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון הודיע אתמול, כי צה"ל ימנע בכל מחיר הפגנות אלימות עם כינוסה של המועצה הלאומית הפלשתינאית.

הרמטכ"ל אמר זאת בסמינר על המהומות ביש"ע, שנערך במרכז דיין באוניברסיטת תל־אביב בהנחיית ראש המרכז פרופ' יאיר רבינוביץ'. מתחילה עמד לפתוח את הדיון שר הבטחון יצחק רבין, אולם ברגע האחרון שלח במקומו את רב־אלוף שומרון.

„צה"ל ערוך בימים אלה תפעיל את מלוא כוחו הצבאי לבלימת כל אפשרות של הבעת תמיכה אלימה בדיוני המועצה הלאומית הפלשתינית באלג'יר", אמר הרמטכ"ל. „צה"ל יוכל למנוע וימנע את יציאת התושבים לרחובות. אני מקווה, שנעשה זאת במינימום פגיעה בנפש וברכוש ובמינימום של מישקעי מרירות ותיסכול, אבל אנחנו נקיים את הסדר בכל מקרה", הדגיש.

הרמטכ"ל מעריך, כי ללא הישגים מדיניים תדעך ההתקוממות. אם התושבים יראו, כי אינם מצליחים להביא להישג מדיני, לא ירצו עוד לשאת בקשיים ובסבל הכרוכים במהומות, הוא מסביר. מאידך אין, לדעתו, טעם בצעדים מדיניים ללא תמיכת התושבים. אולם הוא סבור, כי אין בתכנית, שעליה עומדת אש"ף להחליט באלג'יר, כדי להביע את התהליך המדיני. עם זאת אומר הרמטכ"ל, כי גם מהלכים מדיניים, שייעשו בהסכמת ישראל, יכולים להביא לדעיכת המהומות.

רב־אלוף שומרון אומר, שהקושי של יאסר עראפאת להגיע להצעת התהליך המדיני הוא בכך, שעליו לצאת עם תכנית שתהלום את דרישות המינימום של המערב, שתזכה בתמיכת תושבי יש"ע ושתשמור על אחדות אש"ף. הכרזת העצמאות, כביכול, על יסוד החלטת 29 בנובמבר תוך קיום „תכנית השלבים" שבאמנה הפלשתינאית, תקיים אמנם את האחדות, אך לא תתקבל על דעתן של מדינות המערב ואילו היענות לדרישות המערב לקבל את החלטה 242, להינתק מהטרור ולהכיר בישראל תפלג את אש"ף, אומר הרמטכ"ל. הוא מעריך, שאם לא יהיה לעראפאת אומץ הלב לקבלת החלטה מרחיקת לכת, לא יגיע להישג מדיני וההתקוממות ביש"ע תדעך.

עוד אמר, כי לא נתגלתה מנהיגות מקומית ממשית. „אין מנהיגות ברורה ומשום כך גם אין השפעה מיידית למעצרים. אפילו מעצרים המוניים אינם עוצרים את ההתקוממות", הסביר. הוא גם מדגיש את הצורך בזהירות בשימוש בנשק הגירוש, משום שגם דעת־הקהל הישראלית גם המערבית לא יקבלו זאת.

הרופאים מבטיחים: לחד ישוב לתפקידו תוך שבועיים שלושה

מאת אריאלה ראובני ושמעון חיים, סופרי „דבר"

במצבו של אנטואן לחד מפקד צבא דרום לבנון, המאושפז ביחידה לטיפול נמרץ בבית־החולים רמב"ם בחיפה, חלה אתמול התייצבות, לאחר שבשעות הלילה הסתמנה החמרה מסויימת. פרופ' שמעון בורשטיין מנהל המחלקה לטיפול נמרץ נשימתי, שבטיפולו נמצא לחד אמר, כי לחץ הדם והדופק תקינים ומצבו הנשימתי משביע רצון.

בדרום לבנון נמשכת הכוננות וכן נחקרת האפשרות שלמתנקשת היו מסייעים.

אתמול נעזר לחד במכשיר הנשמה והיה במצב תרדמה. „אנחנו היום מאושרים ורגועים יותר מאשר היינו אתמול, אני מאמין שלחד יבריא, ותוך שבועיים שלושה יוכל לחזור לתפקידו", אמר פרופ' בורשטיין.

שר הבטחון יצחק רבין ביקר אתמול אצל לחד ושוחח עם רופאיו ועם בני משפחתו. רבין אמר כי גנרל לחד הוא דמות מרכזית בכל הקשור בבניינו ותפעולו של צבא דרום לבנון. אשר לסדרי השמירה על לחד בלבנון אמר רבין, כי אחריות בנושא זה מוטלת על צד"ל ועל גורמי הבטחון שלו, וצה"ל מסייע בייעוץ ובעזרה בשעת הצורך. הוא ציין כי חקירתה של המתנקשת נתונה בידי צבא דרום לבנון.

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס שיגר אתמול איחולי החלמה ללחד. במברק כותב פרס: „האחראים למעשה בזוי זה רצו לסכן את השלום ואת היציבות בחלק השקט ביותר של לבנון. הניסיונות הללו לא יצליחו ואני משוכנע שמנהיגות אמיצה תמשיך להעניק ביטחון ומצב כלכלי איתן לתושבי דרום לבנון".

חקירת המתנקשת

הסריקות והחקירות באיזור דרום לבנון בעקבות נסיון ההתנקשות בחייו של מפקד צד"ל גנרל אנטואן לחד, נמשכו גם אתמול. חקירתה של המתנקשת נמשכה אתמול ונראה שבקרוב תועמד לדין בפני הרכב שופטים מיוחד של צבא דרום לבנון.

באיזור הבטחון של דרום לבנון נמשכת הכוננות ותיגבור השמירה בעקבות נסיון ההתנקשות. אתמול נפתחו, לראשונה מאז נסיון ההתנקשות, מעברי איזור הבטחון בצפון, ואולם נמסר כי הביקורות קפדניות מתמיד. בכפרי דרום לבנון, בעיקר בכפרים הנוצריים, נישאו אתמול תפילות להחלמתו של גנרל לחד. והידיעות על ההחמרה במצבו עוררו דאגה רבה בקרב התושבים ובקרב חיילי צד"ל.

חדש!

מדינת ישראל מציעה:

הנפקה במכרז

שג"א סדרה 4231 ג'

צמודה למדד המחירים לצרכן

כולל מדד החודש האחרון (בעיקור 5)

הסדרה תוצא ביום שישי, 11 בנובמבר 1988, בסכום של 48 מיליוני שקלים חדשים. מתוך סכום זה יוצעו לציבור 45 מיליוני ש"ח.

הסדרה תוצע לציבור ביום חמישי, ה־10 בנובמבר 1988, באמצעות מכרז.

הסדרה צמודה למדד המחירים לצרכן, שיפורסם עבור חודש נובמבר 1988 ותיפדה בתום 6 שנים, ביום העסקים האחרון של חודש נובמבר 1994.

אגרות החוב ישאו ריבית בשיעור 4.75% לשנה.

הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון בנובמבר של כל שנה, החל בנובמבר 1989.

המדד הנוסף (בעיקור 5) על הריבית ועל הקרן יצטבר בתנאי הקרן וישולם כאמור בדרכי תשלום הריבית ובדרכי פדיון הקרן ובתקנות מילוות המדינה (סדרות מסוג „שגיא").

הזמנות יוגשו לבנק ישראל במחירים שלא יפחתו מ־94% מהשווי הנקוב.

מחיר המכירה שייקבע במכרז יהיה אחיד, כאמור בתקנות מילוות המדינה (מכרזים).

הסדרה תרשם למסחר בבורסה תוך שבועיים מיום פרסום המדד לחודש נובמבר 1988.

פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.

(*) התנאים המחייבים של הנפקה זו נקבעו בתקנות מילוות המדינה (סדרות מסוג „שגיא") ובתקנות מילוות המדינה („מכרזים").

קבלת מודעות 24 שעות דחוף

מודעות משפחתיות דחופות וכל יתר סוגי המודעות ל"הלוח הכללי" דבר מתקבלות 24 שעות ביממה ב"דרום" דיזנגוף רח' דיזנגוף 118 (מול כסית) טל' 246363 239952

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פרהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי
המו"ל „דבר" בע"מ
מודפס ב„דפוס דבר בע"מ"
המערכת והמנהלה תל־אביב רח' שינקין 45, ת"ד 199 מיקוד 61001 טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
סניפים: ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111, מ 33104

נסיון להצית אוטובוס של ערבים בטבריה

מאת שמעון חיים, סופר „דבר" בצפון

משטרת טבריה עצרה אתמול 15 חשודים בנסיון להצית אוטובוס המסיע מדי בוקר פועלים ערבים מהכפרים דיר־חנא, עראבה וסכנין לעבודה בטבריה.

המעצרים בוצעו בעקבות נסיון של אלמונים להצית אוטובוס של חברת „זרעטורס" במגרש החניה של מלון „לדום קלאב הטל" בעיר. לאוטובוס נגרם נזק קל ולא היו נפגעים, שכן האוטובוס היה ריק מנוסעיו. מהמשטרה נמסר, כי אין מוציאים מכלל אפשרות שהמעשה נעשה על רקע לאומני.

בינתיים נותרו במעצר במשטרת טבריה שלושה חשודים בנסיון להצית רכב פרטי שלשום בלילה בטבריה. שאר עשרות העצורים שנעצרו לאחר המקרה, שוחררו.

מזכ"ל האיגודים ממזרח גרמניה יבוא לישראל

מאת חיים ביאור, שליח „דבר" בגרמניה

(מיוחד ל„דבר"). – המזכיר הכללי של האיגודים המקצועיים במזרח גרמניה, הארי טיש, נענה להזמנתו של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, לבקר בארץ כאורח ההסתדרות. המועד המדוייק לביקור ייקבע בתאריך מאוחר יותר.

טיש וקיסר נפגשו אתמול בעיירה ליד מחנה הריכוז לשעבר דכאו, בתיווכו של יו"ר הפדרציה של האיגודים המקצועיים במערב גרמניה, ארנסט בריים.

ישראל מייבאת מהונגריה יותר מהיקף הייצוא אליה

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

ישראל מייבאת מהונגריה סחורות בהיקף של 13 מיליון דולאר לשנה ומייצאת להונגריה בהיקף של כעשרה מיליון דולאר לשנה. משרד האינטרסים הכלכלי של הונגריה בישראל עתיד לשמש בסיס להפעלתה של נציגות דיפלומאטית לכל דבר". דברים אלה אמר אתמול בחיפה ראש משלחת האינטרסים של נציגות הונגריה בישראל ג'ינו גניש.

גניש ביקר אתמול עם היועץ הכלכלי של משרד האינטרסים של הונגריה לסלו פאודש בחיפה. השניים היו אורחיו של ראש העיריה אריה גוראל. גניש הביע את התקווה, כי מערכת היחסים הכלכלית בין שתי המדינות תגדל וחיפה תמלא בה תפקיד חשוב בהיותה עיר נמל ותעשיה. הוא העניק לראש העיריה שי – חוברת על ההיסטוריה של יהדות הונגריה, וכן בקבוק קוניאק הונגרי. גוראל אמר, כי לישראל ולהונגריה יש אינטרסים כלכליים משותפים וישראל יכולה לתרום במיוחד בתחום של תעשיות עתירות ידע, שרבות מהן מרוכזות בחיפה.

הסכם בדיסקונט – בקרוב

מאת אלי גולדברג, סופרו הכלכלי של „דבר"

בקרוב צפוי סיכום חיובי לגבי הסכם השכר בבנק דיסקונט, בין הנהלת הבנק ונציגי העובדים. זאת לאחר שבמשא ומתן שנערך ביניהם חלה התקדמות.

המשא ומתן נמשך כבר כשבועיים, מאז השביתה הכללית בבנקים, והעיצומים שנקטו העובדים בעקבותיה. נציגי ההנהלה והעובדים מקיימים מדי יום ישיבות ארוכות בנושא.

נציגי העובדים של בנק המזרחי כבר הגיעו לסיכום עם הנהלת הבנק בקשר לתוספת השכר. לעומת זאת בבנקלאומי והבינלאומי צמודים להסכמי השכר בבנקלאומי, ומחכים לתוצאות המשא ומתן בו.

עוד סערה בלבנון: מוסלמי נתמנה מפקד כללי של הצבא

מאת דן אבידן סופר „דבר" לענייני ערבים

עאדל עוסיראן, שר ההגנה הלבנוני בממשלה המוסלמית שבראשות סלים אל־חוס, מינה אתמול את תת־אלוף סאמי אל־חטיב, מוסלמי בן 55, למפקד הכללי של צבא לבנון הממלכתי במקום הגנרל המארוני מישל עון המשמש כראש הממשלה הנוצרית. עוסיראן אמר שחטיב מונה לתפקיד משום שהגנרל עון לא יכול לשמש בעת ובעונה אחת ראש ממשלה של האוכלוסיה הנוצרית ומפקד כללי של הצבא הממלכתי.

מנהיגי המארונים הכריזו מיד כי לא יכירו במרותו של הגנרל חטיב, שהיה בשעתו מפקדו של הכח הסורי שפלש ללבנון והמקורב להנהגה הסורית. הצבא הלבנוני מפוצל כבר בפועל וסאמי אל־חטיב יפקד עתה על חמש החטיבות המוסלמיות, ואילו הגנרל עון ימשיך לפקד על חמשת החטיבות הנוצריות בנוסף להיותו ראש ממשלה של העדות הנוצריות.

הקרע בצמרת הפיקוד הצבאי מעמיק את הפיצול ההולך ומשתרש בין העדות הלבנוניות ומקנה לו גושפנקא רשמית.

תושב חולון חשוד שהונה בנקים ב־130,000 ש"ח

מאת יורם לוי סופר „דבר" בירושלים

מנשה גלינה מחולון נעצר אתמול לעשרה ימים בחשד שהוציא במרמה יותר מ־130,000 ש"ח מבנקים שונים.

על־פי החשד, פתח גלינה, ביחד עם שותף בשם אבידם כהן, חשבונות בבנק הפועלים, בנק אמריקאי־ישראלי, בנק לאומי והבנק הבינלאומי, תוך מסירת פרטים כוזבים. הם הציגו מסמכים גנובים של משטרת ישראל, כאילו יש להם חוזה עבודה עם המשטרה לפתיחות קווי ביזב. על סמך מסמכים אלה הם נתבקשו להחתים ערבים, שהחתמתו בזיכול בבנק המזרחי בנתניה. בבדיקה נתגלה, כי הערבים והחותמות מזויפים. הם קיבלו הלוואה 20,000 ש"ח ואשראי גבוה. סכום המרמה נאמד עד כה ב־135,000 ש"ח.

השניים חשודים גם בזיוף הסכם לקניית דירה בירושלים, שבאמצעותו קיבלו מהבנק הבינלאומי משכנתא על־סך 55,000 ש"ח.

בהסכמת החשוד האריכה השופטת דליה קובל את מעצרו בעשרה ימים.

אמש בתיאטרון

בומרשה מאובק

תיאטרון חיפה מציג: „נישואי פיגארו" מאת בומרשה. עברית: רוד אבידן. בימוי: קטלינה בוזויאנו.

קשה לזהות בגרסתה של הבמאית־האורחת קטלינה בוזויאנו ל„נישואי פיגארו" תפיסה או פרשנות שיש בהם לעורר עניין בקהל בן ימינו.

עלילותיו של פיגארו המשרת רב־התושיה, המנסה לסכל בתחבולות עורמה את מזימות אדונו כפי שהן מועלות בחיפה, מותירות טעם של תיאטרון שאבד עליו הכלח.

פעלולי הבמה, קצב הכניסות והיציאות, קטעי המוסיקה הערבים (עיבוד של אלכס קגן), התלבושות היפות (ליה מנטוק) והישגי המשחק הנאים של יוסף אבו ורדה, עגת הרפזי ואלכס מונטה, אינם גואלים את ההצגה משממון מתיש. כמה צופים מאוכזבים, ואני בתוכם, עזבו בתום המחצית הראשונה. „נישואי פיגארו" בגרסה סתמית זאת הוא אולי תרגיל שעשוי לגבש את נסיון צוות השחקנים ברפרטואר קלאסי, אך אין לו מה לומר לקהל. יתכן שזאת מכשלה של צופי התיאטרון הישראלי, שאינו מוכן להסתפק בהצגה (גם אם כמה ממרכיביה טובים), שלא תצייד אותו בחומר למחשבה בצאתו מאולם התיאטרון.

הרב לאו (ראשון משמאל) בעת הכתרתו אמש לרב הראשי לתל־אביב יפו. מימינו הרבנים הראשיים, ראש הממשלה וראש עיריית תל־אביב. (תצלום: יפפ"א)

„לא אמות כי אחיה" – קרא הרב לאו בטקס הכתרתו לרב ראשי ת"א־יפו

ראש הממשלה: העם בישראל זקוק להגברת ההבנה בין שומרי מצוות ואלה שמקפידים פחות בקיומן ובין דורות ועדות

(ע). – במלאת 50 שנה ל„ליל הבדולח", שבו העלו הנאצים באש 238 בתי כנסת, הוכתר אמש ניצול מחנה בוכנוולד, הרב ישראל מאיר לאו, שרוב משפחתו נספתה בשואה, כרב הראשי לתל־אביב יפו, בטקס חגיגי ב„היכל התרבות" בתל אביב, במעמד ראש הממשלה, הרבנים הראשיים לישראל, שר הדתות, ראש עיריית תל אביב, יו"ר המועצה הדתית, רבני העיר, נציגי ציבור וכ־3,000 מוזמנים.

סימליות המאורע ההיסטורי באה לידי ביטוי בפתח נאום ההכתרה של הרב לאו, שקרא: „לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה". גם ראש העיר שלמה להט הדגיש את נצחונה של האמונה היהודית על המזימה הנאצית: „הנאצים הבינו כי כדי לחסל את העם היהודי יש לחסל את היהדות, ולכן החלו את תהליך ההשמדה בהצתת בתי הכנסת", אמר.

„העם בישראל והעם היהודי בתפוצות זקוק לקירוב לבבות, לאחווה, להגברת ההבנה בין שומרי מצוות ואלה שמקפידים פחות בקיומן, ובין דורות ועדות. די לנו סכנות מבחוץ, נחוצה לנו רוח של הבנה וחיבה בתוכנו" – אמר ראש הממשלה יצחק שמיר בדברי ברכתו. הוא ציין, כי בתולדות חייו, כנין ונכד לדורות של רבנים במזרח אירופה, מסמל הרב לאו בעוצמה רבה את דור השואה והתקומה, שהצליח לבנות בארץ את הבית שנחרב.

נשיא המדינה חיים הרצוג, ששיגר ברכה בכתב, הדגיש כי הציבור מוטרד מהניכור והקיטוב הגוברים בעם, והביע תקווה, שהרב לאו, הממשיך שושלת של 37 דורות של רבנים, יצליח לבנות גשר של הבנה. כן הטעים, כי הציבור כולו מצפה להנהגה דתית, שתכהן בכבוד, בנועם ובהדר.

דוד פרידמן – מנכ"ל בנק לאומי

יכנס לתפקידו בסוף החודש במקומו של בינו צדיק ● שטרית: חברי כנסת ביקשו אותי לדחות את התפטרותי מדירקטוריון בנק לאומי

מאת אלי גולדברג, סופרו הכלכלי של „דבר"

דוד פרידמן יתמנה לתפקיד מנכ"ל בנק לאומי, במקומו של בינו צדיק. כך הוחלט בישיבת דירקטוריון הבנק שנערכה אתמול. עוד הוחלט שבינו צדיק ימשיך בתפקידו עד סוף החודש, אך ימשיך לסייע ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל החדש עד למועד פרסום הדוחות השנתיים ל־1988.

דוד פרידמן כיהן עד כה כמנכ"ל בנק איגוד. הוא הצטרף לבל"ל בשנת 1976 כסגן נשיא אקזקוטיבי של בל"ל בניו־יורק. ב־1980 התמנה לסגן מנכ"ל בנק לאומי. בין שאר תפקידיו בבנק כיהן כמנהל הסניף המרכזי, וכראש החטיבה הבינלאומית. משנת 1987 משמש פרידמן כמנכ"ל בנק אגוד.

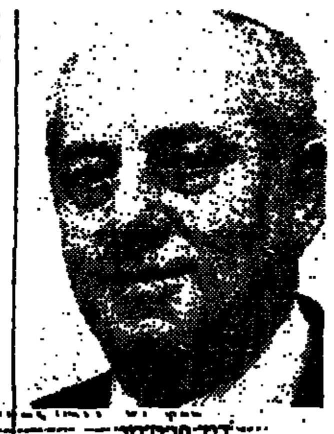

דוד פרידמן

החלטה נוספת של הדירקטוריון עוסקת במועד וצורת פרישתו של ד"ר חת מראשות חברות הבת של בל"ל. הדירקטוריון החליט שד"ר חת יפסיק לקבל את משכורתו בתאריך 30/11/88, אם כי בפועל יעזוב את תפקידיו בצורה הדרגתית מדצמבר 88 ועד אפריל 89. ד"ר חת משמש כרגע כיו"ר הדירקטוריונים של חברות הבת של בל"ל באנגליה, שוויץ, ארה"ב וקנדה, וכן כיו"ר דירקטוריון בנק אגוד. דוד פרידמן יחליף אותו בתפקידיו בקנדה בארה"ב ובבנק אגוד. בשוויץ ובאנגליה יחליף את חת ולמדיסגל, המשמש כיום כראש החטיבה הבינלאומית בבנק.

פרופ' שמעון שטרית, המשמש כנציג הציבור בדירקטוריון בל"ל, הודיע כי קיבל פניות מחברי כנסת, לדחות את התפטרותו מבנק לאומי למועד מאוחר יותר. בכך רואה שטרית חיזוק לעמדתו שלא לעזוב את תפקידו, כל עוד לא יתפטר ד"ר חת מכל תפקידיו בחברות הבת של בל"ל.

פרופ' שטרית הודיע שיקבל החלטה לגבי מועד פרישתו לאחר שיראה את החלטת הדירקטוריון בנושא פרישתו של חת. פרופ' שטרית לא השתתף בישיבת הדירקטוריון שנערכה אתמול, בגלל התחייבויות קודמות. היום יודיע כנראה על תגובתו להחלטות הדירקטוריון מאתמול.

אזרח תאילנדי: אמנם התגרשתי אך מגיע לי אשרת עולה בשל נישואי

(ע). – בג"צ הוציא אתמול צו על תנאי המורה למשרד הפנים לנמק תוך 45 יום מדוע הוא מסרב לרשום את הנישואין האזרחיים שנערכו לפני שלוש וחצי שנים בין אזר קמפו אזרח תאילנדי המתגורר בתל־אביב לבין רפנה סלומון צעירה ישראלית.

השניים נישאו בנישואין אזרחיים בפראגוואי לפני שלוש שנים, אך מאז מסרב משרד הפנים לרשום את הנישואים ואינו מוכן להעניק לקמפו אשרת עולה. משרד הפנים דורש מקמפו לצאת לאלתר מישראל, אך בעקבות העתירה שהגיש לבג"צ, הוציא השופט אהרן ברק גם צו ביניים האוסר על משרד הפנים לגרשו עד למתן החלטה בעתירה.

באמצעות פרקליטו, עו"ד יוסף בן מנשה, טוען קמפו, כי הוא חי ועובד בארץ כבר כמה שנים. לפני שלוש וחצי שנים נישא בפראגוואי בנישואין אזרחיים לצעירה יהודיה מישראל. לאחר הנישואין פנו בני הזוג ללשכת מירשם האוכלוסין בנתניה וביקשו להרשם כנשואים אך נענו בסירוב. בינתיים התגרשו בני הזוג. קמפו מבקש מאז שמשרד הפנים ירשום את הנישואין ויעניק לו אשרת עולה לה הוא זכאי על פי חוק השבות. פקידי משרד הפנים טענו באוזני האזרח התאילנדי, כי אינם מוכנים לרשום את נישואיו, משום שהם חושדים שהנישואין היו פיקטיביים. פקידי משרד הפנים דרשו מקמפו מכתבי הסבר ארוכים על שהותו בארץ ועל מקום עבודתו.

קמפו טוען בעתירה, כי הטענות של משרד הפנים הן משוללות כל יסוד והעיכוב לרישום הנישואין היה עיכוב סרק. בחודשים האחרונים הוא פנה שלוש פעמים למשרד הפנים, אך לא נענה.

הדיון בעתירה בהרכב של שלושה שופטים יתקיים בקרוב.

הוארך מעצר זיוה עמק החשודה בזיוף מאות פוליסות ביטוח

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

המשטרה חושדת שמאות נהגים בשטחים נוסעים עם תעודות ביטוח מזויפות. אתמול הוארך ב־10 ימים מעצרה של זיוה עמק, תושבת גבעת־זאב, בחשד שהפיצה את הפוליסות המזויפות בין סוכני ביטוח בשטחים.

עמק נעצרה ביום ו' בבית קפה בדיזנגוף סנטר בעת שהעבירה פוליסות מזויפות לסוכן ביטוח מן השטחים. מעצרה הוארך ביום א' בארבעה ימים ואתמול היא הובאה שנית לבית משפט השלום בירושלים.

רס"ר אילן מידן ממחלק ההונאה של משטרת ירושלים אמר בדיון כי על־פי תקנות הביטוח מותר רק לחברת „פול" לבטח את כלי הרכב בשטחים. באחרונה גבר הביקוש לפוליסות בגלל האינתיפאדה „נוצר שוק רחב של פוליסות מזויפות אשר הופצו על־ידי החשודה ושותפיה", אמר הרס"ר.

על־פי החשד זייפו עמק ושותפיה פוליסות ושיכפלו אותן באלפי עותקים בבית דפוס, שטרם אותר, בשטחים. התברר כי לכל הפוליסות אותו מספר סידורי וגם החותמות היו מזויפות. מידן מסר כי המשטרה כבר תפסה מספר מצומצם של פוליסות מזויפות, אך מדובר במאות פוליסות נוספות.

בחיפוש בביתה של עמק נמצאו מאות פוליסות נוספות מזויפות. עבור כל אחת מהן קיבלה החשודה 40 ש"ח.

החשודה בהפצת פוליסות ביטוח מזוייפות בשטחים, זיוה עמק (מכסה את ראשה) בעת שהובאה אתמול לבית המשפט להארכת מעצרה. (תצלום: יצחק הררי)

הולך רגל נהרג בדרך לעוספיה

מאת יוסי ליטוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

הולך רגל בן העדה הדרוזית, המתגורר באחד הכפרים הדרוזים שעל הר הכרמל, נהרג אתמול בערב בתאונת דרכים „פגע וברח" שאירעה על כביש המחבר את חיפה לכפר עוספיה.

רכב אלמוני, כנראה חיפושית ישנה, פגעה בהולך הרגל בהולכו בכביש החשוך והנהג נמלט מהמקום מבלי להושיט עזרה לנפגע. צוות ניידת טיפול נמרץ ממד"א חיפה ביצעה בפצוע נסיונות החייאה במשך זמן רב, ואולם האיש נפטר מפצעיו.

משטרת חיפה עורכת מצוד אחר הרכב הנמלט.

ההישג של בוש: רוב משכנע, לא מוחץ

סגן הנשיא הצליח לחצות קווים גיאוגרפים, גיל, מעמד ועדות, כשהוא גורף את רוב המצביעים, כמעט בכל מדינה שנחשבה לזירת התמודדות מרכזית וחיונית לנצחון ● פנה למצביעי דוקאקיס: אני רוצה להיות גם הנשיא שלכם

מאת דליה רזאל, סופרת "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). ג'ורג' הרברט ווקר בוש נבחר לנשיאה ה־41 של ארה"ב. סגן הנשיא הראשון, מאז שנת 1836, שהצליח לעבור אל הבית הלבן.

בנצחון מכריע, סחף בוש את רוב אזורי ארה"ב, 40 מדינות ו־426 אלקטורים, הרבה מעל ה־270 הדרושים.

ספירת הקולות הכללית מצביעה על רוב משכנע, אך לא מוחץ של 54 אחוז לבוש ולמפלגה הרפובליקאית, ו־46 אחוז ליריבו הדמוקראטי, מייקל דוקאקיס, שניצח בעשר מדינות ובעיר הבירה ואשינגטון וזכה ב־112 אלקטורים בלבד.

נצחונו של בוש הוא השלישי ברציפות של הרפובליקאים באיוש הבית הלבן. זו הצלחה שלא היתה לאף אחת מהמפלגות, מאז זכה הנשיא (הדמוקראטי) פרנקלין רוזוולט בכהונתו השלישית (כשהדבר היה עדיין מותר על־פי החוקה האמריקאית) בשנת 1940.

בוש הצליח לחצות קווים גיאוגרפים, גיל, מעמד ועדות, כשהוא גורף את רוב המצביעים, כמעט בכל מדינה שנחשבה לזירת התמודדות מרכזית וחיונית לנצחון בבחירות. מן הבולטות שבהן, מדינת טקסס, מדינתו של הסנאטור האהוד לויד בנטסן, מועמדו של דוקאקיס לסגנות הנשיאות. בנטסן עצמו, נבחר לכהונה שלישית כסנאטור ויכהן בראש ועדה חשובה ביותר – ועדת הכספים של הסנאט.

הסנאטור מאינדיאנה, דן קוויל, נבחר למלא את מקומו של הנשיא הנבחר בוש, במשרת סגן הנשיא.

במסיבת הנצחון שלו בעיר מגוריו, יוסטון שבמדינת טקסס לא נראה בוש שיכור מנצחון. אלא עייף, עייף מאוד ואסיר־תודה. אולי יותר מכל כשל כך שמערכת הבחירות כבר מאחוריו. הנשיא הבא של ארה"ב הכריז: "אני רוצה לעבוד למען התקוות והאינטרסים, לא רק של תומכי, אלא גם של תומכי המושל (דוקאקיס) וגם אלה שלא הצביעו בכלל. לאלה שתמכו בי, אני רוצה להיות ראוי לאמונם, ולאלה שלא – אנסה לרוכשו. ידי מושטת אליכם ואני רוצה להיות גם הנשיא שלכם", אמר בהתייחסו למיעוט הגדול, יחסית, של אלה שלא הצביעו בעדו ומחצית מבעלי זכות ההצבעה, שלא הצביעו כלל.

בוש סיפר, כי קיבל שיחת טלפון "מאוד נעימה ומאוד נדיבה" ממייקל דוקאקיס, כשהוא קורא לו שוב בשמו, לאחר שמשך שבועות ארוכים לא הזכירו. הוא הוסיף: "אני יודע איך המושל דוקאקיס מרגיש, גם אני הפסדתי כמה פעמים לאורך הדרך, וזה כואב".

במסיבת הנצחון שלו, שהתקיימה בוואשינגטון, בירך הסנאטור מאינדיאנה, דן קוויל, שנבחר לכהונת סגן הנשיא, את הבוס החדש שלו על נצחונו. על תפקידו שלו אמר קוויל: "סגנות הנשיא איננה רק משרה. זוהי קרן נאמנות, שהוקמה בידי כל אחד מכם. לעולם לא אבגוד באמונכם".

באותן שעות ערב מאוחרות, כשהגיע מייקל דוקאקיס עם בני משפחתו למטה הבחירות הדמוקראטי בבוסטון, כבר היו התוצאות ברורות. הוא נכנס על רקע המוסיקה הרועמת של השיר, שהפך להמנון מסע הבחירות שלו, "נולד באמריקה" והודה בתבוסתו. הוא סיפר לקהל התומכים המתגברים ש"לפני כמה דקות התקשרתי לסגן הנשיא בוש ובירכתי אותו על נצחונו". בהתייחסו לתהליך השלמה ההתחלה הנדרש עתה בשני המחנות אמר: "אני יודע שאני מדבר בשם כולכם באומרי שבוש יהיה הנשיא של כולנו ונעבוד יחד אתו".

למתנדבים הצעירים שעבדו למענו משך חודשים ארוכים, שרבים מהם לא יכלו לעצור את דמעותיהם אמר: "תשאבו ממערכת הבחירות הזאת עידוד ואל תרפו ידיכם".

כשעזבו קיטי ומייקל דוקאקיס את מטה הבחירות לא היו דמעות. רק חיוך עצוב מעט ונפנוף לשלום כשנסעו אל תוך הלילה, חזרה אל משרת מושל מדינת מסצ'וסטס.

המועמד הדמוקראטי לסגן הנשיא, הסנאטור לויד בנטסן, שהפסיד במירוץ הראשי, למרות ההצלחה האישית העצומה שלו במערכת הבחירות, השיג נצחון מכריע לכהונה שלישית בסנאט.

בניגוד להפסד הנוסף במירוץ לבית הלבן, זכו שוב הדמוקראטים ברוב בשני בתי הקונגרס ואף הגדילו את כוחם ואת שליטתם בבית המחוקקים האמריקאי.

אתמול בבוקר קיים ג'ורג' בוש את מסיבת העתונאים הראשונה שלו, לאחר בחירתו, שהזכירה רק במעט את המפגשים וחילופי הדברים המתוחים שלו עם עתונאים במהלך מערכת הבחירות. בהופעה מוצלחת ביותר, רגועה, פייסנית ונעימה, השיב בוש לשאלות בתחומי מדיניות חוץ, מדיניות פנים, מינויים בממשל החדש שיקים, יחסי גזעים ובני מיעוטים ועוד.

פרט להודעה חשובה אחת, על מינוי יו"ר מסע הבחירות שלו, יועצו וידידו ג'יימס בייקר, למשרת שר החוץ הבא, שמר בוש את רוב קלפיו לעצמו. הוא אמר בדברי הפתיחה שלו, כי כבר היום יתחיל לפעול צוות המעבר שלו, והזכיר את שמו של צ'ייס אנדרמאייר כמנהל כוח־אדם בצוות זה, וגם לאחר שיכנס הממשל לכהונתו. עוד אמר, ששילה טייט, שהיתה קצינת העתונות שלו במשך מסע הבחירות, תמלא תפקיד זה גם בצוות המעבר.

בוש הדגיש, כי הוא מעוניין בצוות מצומצם "על־פי הצרכים השונים", שלא כמו בשנת 1980, כשנכנס רייגן לכהונתו כנשיא. הוא התכוון, ככל הנראה, לעובדה שהפעם המעבר הוא בין שני ממשלים רפובליקאיים ולא מעבר מממשל דמוקראטי לרפובליקאי.

בוש הבהיר עם זאת, כי יש בכוונתו "להביא הרבה אנשים חדשים ודם צעיר" לממשל החדש. הוא מיהר להבהיר, כי אין לראות בכך הבעת אי־אמון באנשי הממשל הנוכחי ומעשיהם, אלא שהעקרון של רענון הוא חשוב.

עוד הדגיש בוש את "המובן מאליו", כי עד ה־20 בינואר רונלד רייגן הוא עדיין הנשיא, ואין בכוונתו להתערב או להתחיל בכל פעילות מדינית לפני שיכנס רשמית לתפקידו כנשיא ארה"ב.

ננסי ורונלד רייגן, הזוג הנשיאותי היוצא, צופה בתוצאות הבחירות בטלוויזיה שלשום בערב, במשכנם בבית־הלבן (צילום: אי־פי)

מפגינים מול לשכת הנשיא בירושלים מניפים כרזות נגד רחבעם זאבי, שזומן להתייעצות לקראת הרכבת הממשלה (צילום: רחמים ישראלי)

אתמול אצל הנשיא: חד"ש ומולדת

עמדה משותפת לשתי הסיעות: מתנגדות לממשלת ליכוד־מערך

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

נשיא המדינה חיים הרצוג המשיך אתמול בהתייעצויותיו לשם הרכבת הממשלה.

ראשונה הגיעו למשכן הנשיא נציגי סיעת חד"ש עם הח"כ וילנר, טובי וביטון. הם הודיעו, כי הם תומכים בראש ממשלה מטעם המערך, אף שלא הזכירו את שמעון פרס.

חברי הכנסת הודיעו, כי יתנגדו לממשלה בראשות הליכוד, או ממשלה משותפת בראשות ליכוד ומערך.

הח"כ מחד"ש הדגישו, כי הם מוכנים להטיל את תפקיד הרכבת הממשלה על ח"כ מהמערך, שיפעל למען ועידה בין־לאומית.

חברי חד"ש העלו בשיחה עם הנשיא שורה של נושאים, כמו יחסי ישראל־ברה"מ, סיכויי הוועידה הבין־לאומית, אש"ף, הסדור והאינתיפאדה. חברי הכנסת הזהירו את הנשיא הרצוג מפני מתן חנינה לאסירי המחתרת היהודית המרצים עדיין את עונשם.

נשיא המדינה חיים הרצוג הבהיר לאנשי חד"ש, כי לא הובן כהלכה בנושא ממשלת האחדות. לדבריו, נשיא המדינה אינו קובע עמדה בנושא כלשהו כשהוא נפגש להתייעצויות עם נציגי סיעות שונות.

תנועת 'מולדת', בראשות רחבעם זאבי, הביעה אף היא התנגדות להרכבת ממשלת אחדות לאומית מסיבות אחרות. לדברי זאבי, ממשלת אחדות היא ממשלת שיתוק לאומי. תנועתו מצדדת בהקמת ממשלת ליכוד לאומי.

את אנשי 'מולדת' קידמה משמרת מחאה של תנועת 'שינוי', חברי המשמרת נשאו שלטים שחורים והחליפו קריאות גנאי עם כמה מחברי 'מולדת'. זאבי הגיב על כך באומרו "אני מכיר את האנשים האלה היטב. הוא יצירה מובהקת של השמאל הישראלי. בשם חופש הדיבור הם רוצים לסתום פיות אחרים".

בלשכת הנשיא הכחישו אתמול הדלפות של נציגי סיעות שונים שהתייעצו בלשכתו, לפיהן כבר נקט הרצוג עמדה בעניין המשא־ומתן המתנהל להרכבת הממשלה.

הנהלת איגוד העתונאים מוקיעה את זאבי על שסילק כתבים ממטהו

הנהלת האיגוד הארצי של עתונאי ישראל הוקיעה בישיבתה שלשום את סילוקם בליל הבחירות של כמה עתונאים ממטהו של ראש רשימת "מולדת" רחבעם זאבי.

"הרחקת עתונאים שאינם נראים לרחבעם זאבי בגלל דרך כתיבתם הוא נסיון מכוער לכפות על התקשורת החופשית לכתוב על־פי צווים או ברוח שתישא חן בעיניו של איש פוליטי זה או אחר. זוהי תופעה שאינה נסבלת בחברה הדמוקרטית" – נאמר בהודעה מטעם האיגוד.

הנהלת האיגוד הארצי הורתה לחבריה בכל הארץ ובכל אמצעי התקשורת לעזוב בעתיד כל מסיבת עתונאים או מפגש עם אישיות ציבורית או מנהיג פוליטי, במידה שעתונאי אחד או כמה עתונאים יוחרמו וידרשו לצאת.

יו"ר הנהלת האיגוד הארצי יגאל לב הדגיש כי חדות הביקורת חשובה מכדי שיתאפשר לפוליטיקאים לערוך סלקציה בין העתונאים ולבוא חשבון בהודעותיהם המטביות לתקשורת עם עתונאים, או עם מי שאינם כותבים על פי רצונם.

יו"ר הנהלת האיגוד הדגיש כי הודעה זו מתפרסמת עתה, מאחר שבעת מערכת הבחירות נמנע האיגוד ביודעין מלהגיב על התבטאויות ומעשים נגד העתונות החופשית כדי שלא ינקוט חלילה עמדה כלפי מפלגה זו או אחרת.

שך יוזם פגישות בין דגל התורה לבין נציגי שינוי, רצ ומפ"ם

מאת נח זבולוני, כתב „דבר" בירושלים

נציגי „דגל התורה" נפגשו לפי הנחיותיו של הרב אליעזר מנחם שך עם חברי מפלגת שינוי כדי להפיג את המתיחות שנוצרה בארץ עקב הצלחת הרשימות החרדיות לכנסת.

בישיבת המועצה הרוחנית של תנועת דגל תורה, שהתקיימה אתמול, הזהיר הרב שך, כי הסכנה הגדולה ביותר לעולם התורה והישיבות היא הציבור של מפלגות המרכז והשמאל, הטוענות כי כל דרישה של המפלגות החרדיות הן סחיטה ופגיעה במפעל הציוני בארץ.

לדבריו יש משום כך צורך לקיים דו שיח עם נציגי המפלגות החילוניות במטרה להביא להפשרת המתיחות הקיימת בארץ בין חילוניים וחרדים שגברה לאחר הבחירות לכנסת.

הרב שך גורס כי על נציגי המפלגות החרדיות להסתפק בדרישות מינימליות במשא ומתן להקמת הקואליציה הן מן המערך והן מן הליכוד, כי ריבוי דרישות שלטוניות עלול לגרום לליבוי אש השנאה נגד היהדות החרדית.

בעקבות הנחיות אלו של הרב שך נפגשו אתמול כאמור נציגי דגל התורה עם חברי מפלגת שינוי, והם אמורים להפגש גם עם נציגי ר"צ ומפ"ם.

שר החוץ הירדני: צפויה יוזמה של הסובייטים

מאת דליה שחורי, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – שר החוץ הירדני, טאהר אל־מסרי, צפה, כי תהיה יוזמה סובייטית חדשה לפתרון בעיות המזרח התיכון. הוא גם גילה שברה"מ שיחקה תפקיד מרכזי במהלכים, שהתקיימו לאחרונה במגמה ליצור ציר ערבי מתון בועידת עקבה ובגדאד.

שמועות אומרות, כי אדוארד שווארנדזה יפגש עם ישראלים בביקורו בקאהיר. בראיון ל'טיימס' אמר אל־מסרי: "אנו שומעים מהצד הסובייטי, כי אדוארד שווארנדזה רוצה לבקר באיזור, למרות שאין עדיין תאריך. ביקורו, כמובן, יתקבל בברכה. אנו עוקבים בהערכה רבה אחר מאמצי ברה"מ לקרב את הצדדים. בחודשים האחרונים הם עזרו מאוד".

גילויי אל־מסרי על חלקה של ברה"מ, מפורש על־ידי דיפלומאטים מערביים כסימן שמוסקוה מרגישה עצמה פחות אחראית לשאיפותיה של סוריה. מקורות יודעי דבר אומרים, כי הקרמלין שלח אנשים לארה"ב לדון בתוכנית שלום בת שבעה סעיפים לפתרון הסכסוך הישראלי־ערבי. המקורות טענו, כי בעקבות שיחות אלו שיגרה ואשינגטון מכתב לתוניס, מה שרמז לתפקיד שארה"ב מוכנה לתת לאש"ף בתהליך השלום. מקור אחר גם סיפר על ויכוחים עם אש"ף בקשר להצעות אלה.

הפאלנגות העבירו נשק לפלשתינאים

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

העתון הלבנוני הפרו־סורי „אל־שרק" דיווח אתמול כי הפלאנגות מעבירות נשק שקיבלו לאחרונה מעיראק לידי המחבלים הפלשתינים הערוכים באיזור צידון. לדברי העתון משטרת ביירות התרימה לא מכבר שני משלוחי נשק כאלה שהיו בדרכם מהמובלעת הנוצרית שמצפון לביירות לאנשי ערפאת הערוכים באיזור צידון. לידיעה זו לא ניתן אישור ממקורות אחרים, אך ידוע שהפלאנגות קיבלו לאחרונה כמויות נשק גדולות מעיראק, לרבות טנקים, וכי הן נמצאות בקשרים הדוקים עם אנשי ערפאת על רקע עוינותם המשותפת לנוכחות הצבאית הסורית בלבנון.

מיטראן ביטל פגישה עם ערפאת באלג'יר

מאת גדעון קוץ, סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן עמד להיוועד בשבוע הבא עם יאסר ערפאת במסגרת ביקור באלג'יר, אך הפגישה והביקור בוטלו, בין השאר בגלל תוצאות הבחירות בישראל. כך טענו אתמול מקורות בפאריס.

למידע זה לא היה אישור ממקור אחר. (גם עתון ערבי בפאריס הודיע אתמול על פגישה בין מיטראן לבין ערפאת באלג'יר, בלי לדעת שהביקור בוטל). לפי מידע זה היוותה הפגישה המתוכננת חלק מתוכנית, עליה סוכם בין מיטראן לנשיא מצרים חוסני מובארק בעת פגישתם באלכסנדריה, ונועדה להוות חלק מעידוד תהליך השלום במידה ששמעון פרס היה נבחר לראש הממשלה.

רוב היהודים תמכו בדוקאקיס; רק שליש מהם הצביעו לבוש

תומכי בוש היהודים מאמינים כי ימשיך במדיניות פרו־ישראלית

ניו יורק (עסט"א). – יהודי ארה"ב הצביעו שלשום בניגוד למגמה הארצית שהעלתה את ג'ורג' בוש לנשיאות ארה"ב. כמו בבחירות בשנים עברו, הצביעו רוב היהודים בעד המפלגה הדמוקרטית, והעדיפו את מייקל דוקאקיס ולויד בנטסן על פני הרשימה הרפובליקאית, ביחס של יותר משניים לאחד.

רשת הטלוויזיה איי־בי־סי. מסרה כי בסקר שערכה אצל בוחרים שיצאו מתחנות הקלפי, העדיפו היהודים את דוקאקיס על פני בוש בשיעור של 67 אחוז לעומת 32. ה"וואשינגטון פוסט" מסר, כי לפי אומדן הצביעו שבעה מתוך 10 יהודים בעד דוקאקיס.

איי־בי־סי. גם מסרה כי בוחרים יהודים בניו יורק העדיפו את דוקאקיס ב־69 אחוז, ובקליפורניה ב־74 אחוז. אולם, מכון הסקר 'מאריק אופיניון' מטורונטו מסר, כי היהודים האורתודוקסים תמכו ברובם בבוש, 75 אחוז מביניהם העדיפו את בוש על דוקאקיס. לעומת זאת הצביעו רק 28 אחוז מהיהודים השמרנים ו־24 אחוז מהיהודים הרפורמים בעד בוש.

בוש גם לא זכה כמעט לתמיכה בקרב נשים יהודיות. רק 20 אחוז מהנשים היהודיות מעל לגיל 40 הצביעו בעד בוש לעומת 30 אחוז מהגברים באותה שכבה.

המתאם של מערכת הבחירות של בוש בקרב היהודים, מארק ניזמן, אמר: "אנו מרוצים מאד ממספרים אלה. היה עלינו להתגבר על מכשולים עצומים, כשהעיקרי ביניהם העובדה שרוב היהודים הם דמוקרטים".

במטה של בוש ביוסטון, אמר ג'ק סטין, יו"ר לשעבר של ועידת נשיאי הארגונים היהודיים הגדולים, כי בקרב הרפובליקאים היהודים הורגשה תחושה של שביעות רצון מהתוצאות של מערכה ממושכת וקשה. היימן בוקבינדר, מתומכי דוקאקיס, שיגר מברק ברכה לבוש והבטיח את תמיכת עמיתיו בנשיא הנבחר.

בוקבינדר, שכיהן כיועץ מיוחד במערכת הבחירות של דוקאקיס, אמר "הוא יזכה לשבחים ובתודה שלנו כאשר נהיה סבורים שהוא צודק, אך עליו להיות מוכן לשמוע ביקורת ועצות מאתנו, כאשר נהיה סבורים שהוא שוגה". התומכים היהודים של בוש בטוחים כי סגן הנשיא של רייגן ימשיך במדיניות הנחשבת כפרו־ישראלית. הם מצביעים על המצע של המפלגה הרפובליקאית, שדיבר על שיתוף פעולה צבאי וכלכלי נרחב בין ארה"ב וישראל, וקרא לבטל את החלטת האו"ם שהשוותה את הציונות לגזענות.

עמדותיו באו"ם

בוש כיהן כשגריר ארה"ב באו"ם מ־1971 עד 1973, ולעתים גילה עייפות כלפי הארגון הבין־לאומי, המוקיע בקביעות את ישראל בנושאים צבאיים ונושאים של מדיניות חוץ.

ניזמן, מתאם הבחירות של בוש, אמר: "מעולם לא היה נציג כמו ג'ורג' בוש שהיה כה רגיש לנושאים המעסיקים את היהודים והיה כה מעורב בנושאים כגון יהדות ברה"מ, הצלת יהודי אתיופיה והיחסים בין ארה"ב וישראל". אולם מבקרים יהודים של בוש אומרים, כי אין הם נותנים אמון בתמיכתו האיתנה בישראל, בטענה כי היא „איננה באה מן הלב".

יועץ של בוש: הנשיא הנבחר לא מצפה להפשרה במזה"ת

„עלינו לצפות לתיקונים מסויימים במדיניות האמריקאית"

ואשינגטון, (ע"צ). – הנשיא הנבחר של ארה"ב, ג'ורג' בוש, מגיע לבית הלבן מבלי שישלה עצמו באשר לאפשרות להתקדם במהירות לקראת השכנת שלום במזרח התיכון.

אחד מיועציו לענייני מדיניות חוץ, גנראל ברנט סקאוקרופט אמר: "לפי שעה לא נראה. קיימים סיכויים רבים להפשרה מהירה במזרח התיכון". הוא השמיע דברים אלה בעקבות הבחירות בישראל.

בהתייחסו לאפשרות שהליכוד בראשות יצחק שמיר ירכיב את הממשלה הבאה אמר סקאוקרופט: "אני חושב שעלינו לצפות לתיקונים מסויימים במדיניות האמריקאית".

יצויין כי הנשיא רייגן נקט מספר סנקציות נגד ישראל בתחילת שלטונו אך הן בוטלו והקשרים בין ארה"ב וישראל התהדקו.

כקודמיו בתפקיד, לא יקיים גם בוש שיחות עם אש"ף אלא אם יכיר הארגון בזכות קיומה של ישראל, יוותר על הטרור ויקבל החלטות 242 ו־338. בוש גם מתנגד להקמת מדינה פלשתינית.

בוש מצדד בשיתוף פעולה אסטרטגי עם ישראל ותומך בין השאר בתוכנית פיתוח הטיל נגד טילים 'אראו' המתבצע תוך שיתוף פעולה בין חוקרים אמריקאיים וישראלים.

במהלך נאום שהשמיע בוש לפני חברי ארגון 'בני ברית' ב־7 בספטמבר, הוא גילה היבט בלתי ידוע כמעט של שיתוף פעולה מצידו עם ישראל. הוא ציין כי לפני ובמהלך מסע שערך בסודן ב־1985, הוא לקח חלק בפינוי החשאי לישראל של יהודים אתיופיים, על ידי מטוסים צבאיים אמריקאיים.

„הזרם המרכזי" במפלגת העבודה מחייב ממשלת ליכוד־מערך

מאת עליזה ולך, כתבת „דבר" לענייני מפלגות

ראשי חוג „הזרם המרכזי" הניצי במפלגת העבודה מחייבים ממשלת ליכוד־מערך, אך מצדדים במיצוי המשא־ומתן שמנהלים ראשי המפלגה להקמת ממשלה צרה בראשות פרס.

אמש התכנסו כ־60 מחברי החוג במלון „מוריה" בירושלים, ובפגישה נבחר לא מעט מחברי־הכנסת ה־12 של „העבודה" ואישים בולטים במפלגה, ביניהם שלמה הלל, אריק נחמקין, שושנה ארבלי, חיים בר־לב, שמחה דיניץ, גדליה גל, עמנואל זיסמן, עדנה סולודר, שמעון שטרית, מיכה גולדמן ואורי עמית.

במהלך הדיון נמתחה מפי הדוברים מספר ביקורת על מערכת הבחירות שניהלה המפלגה, בעיקר בכיוון, שהדגשת המסר היוני של מפלגת העבודה – כחריגה מעקרונות המצע – לא הועילה למפלגת העבודה. כן התייחסו הדוברים לאופציות הניצבות בפני המפלגה. המגמה הכללית היתה שיש למצות את המהלך הנוכחי, אם יש סיכויים שהנשיא יטיל את הרכבת הממשלה על שמעון פרס.

עם זאת, ציינו כמה דוברים את הצורך בהשתתפותה של מפלגת העבודה בממשלה. „הכל רק לא ממשלת ליכוד", הדגיש גדליה גל. אריק נחמקין התריע כי „צריך למנוע אסון", כלומר לא להשאיר את הממשלה לגוש הימין והדתיים. והזכיר את הצעתו לפרס, לפני כמה חודשים, לפנות את מקומו בצמרת ליצחק רבין.

היום מתכנסת לשכת מפלגת העבודה לדיון על מערכת הבחירות. בישיבה ישתתף שמעון פרס, והיא מעוררת סקרנות גדולה לגבי אופי ההתבטאויות של חברי הלשכה.

„בוגר מכינה ממוצא מזרחי תופש עצמו דתי יותר מבוגר אשכנזי"

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

בוגרי מכינות קדם אקדמיות ממוצא מזרחי תופשים את עצמם ואת הוריהם כדתיים יותר מבוגרים ממוצא אשכנזי.

נתוני הפתיחה שלהם נופלים בהרבה מנתוני הפתיחה של בוגרים ממוצא אשכנזי: הם באים ממשפחות מרובות ילדים 5–6 ילדים למשפחה בעוד עמיתיהם באים ממשפחות של 3 ילדים בממוצע למשפחה, רק מיעוט מבין בני משפחותיהם זכו להשכלה אקדמית, איכות ההשכלה שקיבלו בשלבי החינוך השונים היתה נמוכה והציון הצה"לי שלהם היה נמוך אף הוא מזה של עמיתיהם. כך עולה מסקר שנערך בקרב מידגם של 304 בוגרי מכינות קדם אקדמיות.

המכינות הקדם אקדמיות שליד האוניברסיטאות נועדו לאפשר לתלמידי תיכון שלא קיבלו תעודות בגרות או שקיבלו תעודות עם ציונים נמוכים להשלים את החסר לקראת לימודים אקדמיים. בסקר התברר כאמור כי איכות ההשכלה של תלמידים ממוצא מזרחי היתה נמוכה מזו של תלמידים ממוצא אירופה אמריקה.

שיא בייצוג היהודי: 31 בבית הנבחרים, 8 בסנאט

ואשינגטון (עסט"א). – עם בחירתם של שלושה יהודים חדשים ובחירתם מחדש של 28 יהודים, יהיה בבית הנבחרים האמריקאי מספר־שיא של 31 צירים יהודים, כאשר הקונגרס ה־101 יושבע ב־3 בינואר. השיא הקודם היה 30 צירים יהודים בקונגרס ה־99.

לסנאט נבחרו שני יהודים חדשים ונבחרו מחדש שניים מבין שלושה היהודים שהיו מועמדים, ובסך הכל שוב עלה מספר היהודים בסנאט לשמונה. כאשר הסנאט הנוכחי נכנס לתפקידו ב־1987 היו בו אמנם שמונה חברים יהודים, אולם הסנאטור הדמוקרטי אדוארד זורינסקי מת זמן קצר לאחר כניסתו לתפקיד.

במירוצים לסנאט נבחרו מחדש הדמוקרטים הווארד מצנבאום מאוהיו, ופרנק לאוטנברג מניו־ג'רזי, ואילו הרפובליקאי צ'יק הכט מנוואדה נוצח.

שני הסנאטורים היהודים החדשים, שניהם דמוקרטים, הם הרברט קוהל מוויסקונסין, והתובע הכללי של קונטיקט ג'וזף ליברמן, הנחשב כיהודי האורתודוקסי הראשון שנבחר לסנאט.

בבית הנבחרים יהיו עתה שתי נשים יהודיות – ניטה לואי הדמוקרטית, שנבחרה לראשונה, וברברה בוקסר, שנבחרה מחדש, גם היא דמוקרטית. שני היהודים האחרים שנבחרו לראשונה לבית הנבחרים היו סטיבן שיף, רפובליקאי, ואליוט אנגל, דמוקרטי. אנגל התמודד על המושב שאותו פינה מאריו ביאג'י, שהתפטר לאחר שהורשע בקבלת שוחד ובסחיטה.

קליפורניה ומסצ'וסטס נגד מדינה פלשתינית

ניו־יורק (עסט"א).– הבוחרים בקליפורניה ובמסצ'וסטס דחו, בשולי הבחירות לנשיאות, שלוש הצעות אנטי־ישראליות, שקראו להקמת מדינה פלשתינית, ומתחו ביקורת על מדיניות ישראל בשטחים. לעומת זה, בקיימברידג' שבמסצ'וסטס אושרה הצעה אנטי־ישראלית חריפה.

ההצעה בקיימברידג', שקראה לקיצוץ בסיוע האמריקאי לישראל בסכום השווה להוצאות של ישראל בשטחים הכבושים, אושרה ברוב קטן, ב־22,931 קולות נגד 20,113.

הצעה דומה בניוטון, פרבר של בוסטון, נדחתה ברוב גדול. הצעה זו קראה לממשלת ארה"ב לתמוך בהגדרה עצמית לפלשתינים ולהקמת מדינה פלשתינית ליד ישראל. אותה הצעה נדחתה ברוב גדול בסאן־פרנסיסקו ובברקלי.

הרצוג שיגר מברק ברכה

(ע). – נשיא המדינה חיים הרצוג שיגר מברק ברכה לג'ורג' בוש לרגל היבחרו לנשיא ארה"ב.

במברקו כותב הנשיא: „בשם העם בישראל ובשמי שלוחות לך ברכות מקרב לב עם היבחרך. העם בישראל מוקיר את הידידות רבת השנים ומאמינים אנו כי בהנהגתך המנוסה והנבונה תדע האומה הגדולה של ארה"ב שנים של שלום וקידמה ותעמיק את התרומה לחופש, אחווה ושיתוף ברחבי העולם".

2,587 יצאו בחודש שעבר מבריה"מ; רק 192 עלו

מאת סופר „דבר"

2,587 יהודים הורשו לצאת מברה"מ בחודש אוקטובר, מהם עלו לישראל 192 בלבד והיתר נשרו בתחנת המעבר בוינה. זאת מסר אתמול ראש מחלקת העלייה והקליטה בסוכנות היהודית, אורי גורדון, במהלך כינוס ציבורי אשר יועד לדון בתמורות המתרחשות כיום בברה"מ ובהערכות הסוכנות היהודית וממשלת ישראל לשינויים הצפויים.

גורדון העריך כי מספרם של היהודים שיורשו לצאת השנה את ברה"מ יגיע לכדי 20,000 נפש ובשנה הבאה עשוי מספר היוצאים להגיע עד לכדי – 30,000 נפש. ביוזמי הכינוס יצאה הקריאה להחזיר לסדר היום הציבורי את נושא העלייה והקליטה ולעצב קונספציה ציבורית חדשה בנושא יהודי ברה"מ.

צה"ל מנע הצבת אנדרטה לזכר חללי האוטובוס

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

כוחות צה"ל מנעו אתמול ממתנחלים להציב אנדרטה במקום פיגוע האוטובוס ביריחו בשבוע שעבר.

אתמול בשעות אחה"צ ניסו אנשי גרעין „איתן", המיועד מטעם אמנ"ה להתיישב בקרנטל באיזור יריחו, להציב אנדרטה לזכר רחל וייס ותינוקותיה שנספו באוטובוס בשבוע שעבר. נציגי גרעין „איתן", שאחדים מפעיליהם הם אנשי „כך", נעצרו כאמור במחסום של צה"ל ולא הורשו להיכנס לעיר יריחו. כעבור שהות ממושכת במחסום התפזרו מבלי שהגיעו אל העיר.

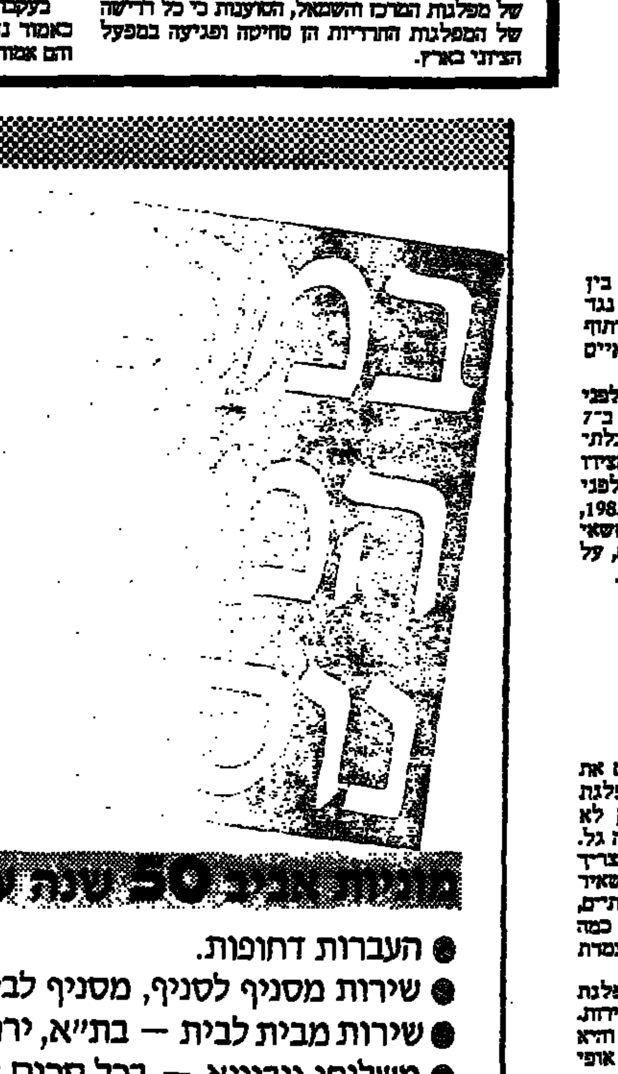

מוניות אביב 50 שנה על המפה

● העברות דחופות.
● שירות מסניף לסניף, מסניף לבית.
● שירות מבית לבית — בת"א, ירושלים וחיפה.
● משלוחי גוביינא — בכל סכום שהוא.
● ביטוח משלוחים מלא.
● אשראי חודשי ללקוחות קבועים.

נשלחתי ע'

שרותי דואר חבילות ונוסעים ברחבי הארץ

סניפי מוניות אביב ברחבי הארץ:

★ ירושלים	02-224034
★ תל־אביב	03-622888
★ חיפה — הדר	04-666333
★ חיפה — עיר	04-672674
★ טבריה	06-720098
★ עפולה	06-522922
★ חדרה	06-332499
★ קרית שמונה	06-949901
★ נתניה	053-342136
★ רמת־גן	03-7513506
★ נצרת עלית	06-572858
★ רעננה	052-31450

צלצל - והמשלוח בדרך בטוחה.

משק וכספים

נבדקות עסקות של „מטוויות מאוחדות" עם בעלי עניין בה

מאת אלי גולדברג

הרשות לניירות ערך בודקת את כשרותן של העסקות שנערכו בשנתיים האחרונות בין חברת „מטוויות מאוחדות" לבעלי עניין בה. הבדיקה נעשית בעקבות פניית הבורסה, אשר מצאה טעם לפגם בהן ולא קבלה תשובות מספקות מהנהלת החברה.

התעניינותה של הבורסה התעוררה לאחר קבלת דו"חותיה הכספיים של החברה. בדו"חות ציינה הנהלתה כי החברה בצעה עסקות עם בעלי עניין בה בהיקף גדול, שהגיע עד ל־40 אחוז מפעילותה.

ההנהלה טענה שהסיבה לעסקות היא יכולתם של בעלי העניין למכור לחברה חומרי גלם במחירים זולים ממחירי השוק. כמו כן הציעו בעלי העניין, לדברי ההנהלה, מחירים טובים יותר בעד תוצרת החברה.

הסברה של החברה לא סיפק, כאמור, את הבורסה. במיוחד צרמה העובדה שאחד מבעלי העניין בחברה נשאר חב לה כ־1.7 מיליון ש"ח, יותר ממחצית מהונה העצמי. רואי החשבון של החברה טענו, בהסבר לדו"חות הכספיים, שקיים סימן שאלה לגבי האפשרות לגביית כ־1.1 מיליון ש"ח מסכום זה.

לאחר תכתובת ארוכה בין הנהלת החברה לבורסה הגיעה האחרונה למסקנה שלא קבלה הסברים מספקים לשאלותיה. בעקבות זאת הפנתה את תשומת ליבה של הרשות לניירות ערך לנושא.

הרשות פתחה בבדיקה מדוקדקת של הדו"חות. זו כבר פעם שניה שהיא חוקרת את „מטוויות מאוחדות". בפעם הראשונה נבדק נושא האיחור בהגשת הדו"חות הכספיים ובעקבות הבדיקה הגישה הרשות כתב־אישום. החקירה בנושא העסקות עם בעלי עניין עוד לא תמה.

פרוייקטים יוגשו לדירקטוריון של קרן מו"פ ישראל־ארה"ב

22 פרוייקטים חדשים במחקר ובפיתוח בתחומי הכימיה, התוכנה, האלקטרוניקה והתקשורת, המשותפים לחברות ישראליות ואמריקאיות, יוגשו למועצת המנהלים של הקרן הדו־לאומית למו"פ ישראל־ארה"ב, שתתכנס בסוף השבוע בירושלים.

את ישראל מייצגים בקרן מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר יורם בליזובסקי, מנכ"ל משרד האוצר ויקטור מדינה, ויגאל אריליך, המדען הראשי של משרד התמ"ס. את ארה"ב מייצגים נציגי משרדי האוצר, המסחר ומכון התקנים.

בליזובסקי ציין כי הקרן, המשמשת כמנוף להגברת הייצוא של מוצרים מתוחכמים מישראל, אמורה להיות גם כאבן שואבת לחברות אמריקאיות להתקשרויות עם חברות ישראליות בתחום המחקר והפיתוח. ואכן, ציין בליזובסקי כי בשנה האחרונה הסתכם הייצוא מפרוייקטים משותפים ב־150 מיליון דולר.

ד"ר מלבסקי, מנכ"ל הקרן, מסר כי מאז נוסדה אושרו 200 פרוייקטים משותפים. סך הכל הייצוא של מוצרים שפותחו באמצעות מענקים של הקרן מסתכמים ביותר מחצי מיליארד דולר, אומר ד"ר מלבסקי.

אריליך ציין כי השנה חלק ניכר מהפרוייקטים החלו בביטחון לשכת המדען הראשי ולאחר מציאת שותפים מתאימים, ממשיך הטיפול במסגרת הקרן. תופעה זו, מציין אריליך, תמשיך ותגבר בשנים הקרובות.

★ „תפרוך" במרקס־אנד־ספנסר – רשת „מרקס אנד ספנסר" הבריטית חתמה בימים אלה על הזמנות ראשוניות לרכישת לבני נשים מתוצרת מפעל „תפרוך" בישראל בחצי מיליון דולר. הרשת הבריטית רכשה עד כה לבני תינוקות וילדים מן המפעל בישראל ועתה החליטה להרחיב את רכישותיה גם לתחום ההלבשה התחתונה לנשים. מאז תחילת השנה כבר רכשה „מרקס אנד ספנסר" מ„תפרוך" הלבשה תחתונה לתינוקות וילדים בהיקף העולה על 2 מיליון דולר.

הגורמים המכבידים על פיתוח התעשיה רחוק מהמרכז – במחקר

מאת אבי שובים

השפעת הממשלה על התפתחות התעשיה באזורי ובערי פיתוח היא באמצעות החוק לעידוד השקעות הון. השפעת החוק מתבטאת בריבוי מפעלים בענפים עתירי הון. מעט מפעלים בענפים עתירי טכנולוגיה, מיעוטם מפעלים בענפי יצוא מובהקים, ריבוי מפעלים שהמבנה הפיננסי שלהם רעוע ואורך ריבוי מפעלים השייכים לקונצרנים ו„בי־מפעליים" – אלו ממסקנות מחקר שערך אליהו בורוכוב על „התעשיה בערי הפיתוח ובעיותיה".

עוד מציג המחקר, כי מסוף 1976 עד סוף 1983 גדל מספר המועסקים בתעשיה ב־26 הערים, שהיו מוגדרות כערי פיתוח, ב־37 אחוז, כ־4.6 לשנה בממוצע. זה שיעור נמוך בהשוואה לשבע השנים הקודמות, שבהן גדל מספר המועסקים בתעשיה באותן הערים ב־42 אחוז.

האטה בקצב הפיתוח של התעשיה בערי הפיתוח היתה כתוצאה מההאטה הכללית בפיתוח התעשיה בארץ בשנים אלה, הזולת ההטבות שניתנו להקמת מפעלי תעשיה באזורי הפיתוח גם למשקיעים המקימים מפעלי תעשיה בשומרון.

חלוקת התעשיה בערי הפיתוח בין ענפים מתקדמים וענפים מסורתיים חלה במשך השנים 1976־1983 התקדמות מסויימת. משקל הענפים המתקדמים גדל בתעסוקה מ־30 אחוז ל־35 אחוז. עם זאת הפער בין ערי הפיתוח ובין אזורי המרכז נשאר בעינו בכל הארץ. משקל הענפים המתקדמים היה ב־1976 42 אחוז וב־1983 46 אחוז.

במחקר נדונו הגורמים המכבידים על פיתוח התעשיה באזורים מרוחקים ממרכז הארץ ובערי הפיתוח במיוחד. בין הגורמים, מציין בורוכוב כי נושא זה מכביד על פיתוח התעשיה בענפים עתירי ידע המשתמשים בטכנולוגיות מתקדמות.

כרבע בכלל המועסקים בתעשיה בערי הפיתוח עבדו בענף הטקסטיל וההלבשה, בעוד שבארץ כולה הועסקו בענף זה רק 18 אחוז מן המועסקים בתעשיה. ממאפייני ענף זה התשלום הנמוך לעובדים והרווחיות הנמוכה והערך המוסף הנמוך למועסק. נוסף על כך מפעלים בענף זה סובלים משקיעה והצטמקות כתוצאה מהתפתחויות יבוא מתחרה, ולכן יש סכנה שהתעסוקה בהם תפחת.

בפרק הדן בקשיים הנובעים ממדיניות הממשלה מוזכרות הבעיות הבירוקרטיות הנובעות מהריכוזיות הגבוהה במדינה.

פינה חמה ללב"י

הקרן למען בטחון ישראל

הדלקתי ותרמתי...

מבצע „דמי חנוכה ללב"י"

בחוברת ישראכרט שנשלחה אליך החודש, קרן לב"י מגישה לך סדר הדלקת נרות חנוכה ומאחלת לך חג אורים שמח.

זו גם הזדמנות בשבילך לתרום „דמי חנוכה" לקרן לב"י.

ניתן לתרום באמצעות שובר התרומה המצורף וכן באמצעות כרטיסי ישראכרט בטלפון 03־5131030, 24 שעות ביממה.

היום יותר מתמיד – תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

מגמה מעורבת במניות

● החגיגה במניות או.ה.ת. נמשכת, 10%+ יום שלישי ברציפות ● מאזן הסנה עדיין לא התפרסם, ציפיות להפסד ניכר במחצית 88' ● גרעונות הנזילות בבנקים עדיין גדולים ● כלכלנים מעריכים כי עקב בעיות מיסוי לא יבוצע פיחות לפני ינואר 1989, הציפיות לפיחות נרגעו במקצת. דולר שחור 1.86 ● נמשכת זרימת הכספים לקרנות הסולידיות ● הבחירות בארה"ב עשויות להביא להתחזקות הדולר בעולם ● מימושי רווחים במניות דלתא גליל, אגן, חברה לישראל ובבסים.

מאת שמואל רוזנבלום

אוירת ההססנות במניות נמשכה גם אתמול תוך נטיה לעליות שערים קלות. ככל שהחששות מפיחות הולכים וקטנים ההתלהבות לרכישת מניות פוחתת בהתאם. מרבית פעילי הבורסה אופטימיים ומאמינים כי עם הקמת הממשלה החדשה עשוי המשק לעבור לתהליך של צמיחה שיביא להתאוששות מסויימת בשוק ההון. עד שמהלך זה לא יתבצע במציאות פועל השוק במערך ציפיות שבמידה ולא יבוצע הוא עלול לגרום לתהליך שלילי.

במהלך המסחר אתמול נמשכו הביקושים למניות או.ה.ת. (אוצר התיישבות היהודים) שעלו יום שלישי ברציפות 10%. הידיעות על אפשרות מכירת השליטה בבנק המצוי כידוע בבעלות או.ה.ת. הלהיבו את מקורבי השוק וגרמו לגאות במניות או.ה.ת. שהסחירות בהן אינה גבוהה כידוע. במסחר במניות המשתנים ירדה התמורה הכספית שהסתכמה ב־1.72 מליון שקל בלבד. עליות שערים הופיעו בכלל סחר 3.25%+, כלל אלקטרוניקה 3%+, פטרוכימיים 2.5%+, אלרון 2.25%+, שלמון 1.5%+, שופרסל ודיסקונט השקעות 1%+. עליות סימליות הופיעו בטבע, ים המלח, ונוספות.

מדד המשתנים הצביע על עליה ממוצעת בת 0.59%. ירידות שערים בלטו במניות חופשיות ככלל פיתוח 9.9%–, דלק נפט 5 8.1%–, כור 10%–, חמן 6.5%–, קרמני 5.9%–, זנלכל 10%– ומלונות דן 7.6%–. עליות הופיעו במקס 10%+, רשף קונים בלבד בפעם השניה, מן 10%+, קבלנים 7.9%, מטבן 7.3%+. התמורה הכספית במניות החופשיות היתה בדרך כלל מצומצמת. קרנות הנאמנות הסולידיות המשיכו לקבל יצירות כספיות. גרעונות הנזילות בבנקים עדיין גדולים ובשלב זה פעילותו של בנק ישראל אינה מורגשת. באפיקים הדולריים נרשמה מגמה מעורבת תוך ירידה קלה בתמורה הכספית. היום מצפים בבורסה לשיפור קל במסחר במידה ולא יתרחשו ארועים חריגים.

דיסקונט השקעות – רכישת מניות בשופרסל

שלשום דיווחה דיסקונט השקעות על רכישת 6.57 מהון המניות של שופרסל בתמורה כספית של כ־11 מליון שקל. חבילת המניות נרכשה מחברת פ.אי.בי. הנמנית אף היא על קונצרן דיסקונט. בבורסה ניסו להסביר את העסקה בגיוון השקעותיה של דיסקונט השקעות הנמצאת כידוע בנזילות גבוהה. נימוק זה אינו משכנע שכן מדובר בהעברת מניות מאותו כיס ושל אותו מקור. יתכן שיש לראות בעיסקה יותר העברת נזילות בין גופים פנימיים באותו קונצרן. אין ספק שמבחינת דיסקונט השקעות מדובר בעיסקה סבירה לגמרי.

הסנה – נמשכים הקשיים

מאזנה החצי שנתי של חברת הסנה עדיין לא פורסם בשל עיכובים שונים. בבורסה העריכו כי הפסדיה של הסנה יסתכמו במחצית הראשונה של 1988 בסביב כ־30 מליון שקל ואולי יותר. דחיית פירסום המאזן נבעה מאי קבלת אישור של המפקח על הביטוח בנוגע למכירת חברות הבנות הגורמות להפסדים להסנה. תוכנית ההבראה של הסנה נבנתה על בסיס של מכירת חברות הבנות והזרמת 80 מליון שקל באמצעות ש"ה להמרה מחברת העובדים. כיוון שחברות הבנות (צור, שמיר, רותם ונוספות) לא נמכרו והכספים של חברת העובדים לא הוזרמו עלול מצבה של הסנה להחמיר. מניות החברה זוכות לשחיקת שערים חדה בבורסה בעקבות מצבה העיסקי העגום. קבוצת משקיעים פרטיים המחזיקים בחבילת מניות גדולה בהסנה הפסיקה באחרונה להתערב במהלך המסחר במטרה למתן ירידות שערים.

גרעונות הנזילות גדולים – נמשכת משיכת מט"ח

גרעונות הנזילות הבנקאיים נמשכים ואתמול שילמו הבנקים עד 23% לערך ריבית למפקידים. הודעותיו של בנק ישראל כי יפעל להורדת הריבית לא השפיעו עדיין. גרעונות הנזילות הבנקאיים ממשיכים לצמוח בגלל המעבר מאשראי במט"ח לאשראי בשקלים עקב החששות מפיחות אפשרי. סכומים של כ־40 עד 50 מליון דולר נמשכים מדי יום מהבנקים על ידי גורמים עיסקיים רבים וככל הידוע החזרי תשומות היצוא לארץ מעוכבת בחלקן בחו"ל. כלכלנים העריכו אתמול כי הפיחות יבוצע רק בתחילת ינואר 89 ולא במועד מוקדם. דעה זו מתבססת על בעיות המיסוי החריפות שיגרמו לקראת סוף 1988 במידה ויבוצע פיחות. גישה זו אינה מונעת בשלב זה את החששות מפיחות מוקדם בשל הערכות כי הממשלה תאלץ לפעול מוקדם מהצפוי עקב רכישות המט"ח הגוברות של הציבור. באוצר מעריכים כי ההבהלה לדולר תרגע לכשיכון הציבור שהמדיניות הכלכלית הרגילה בביצוע פיחות במסגרת הסדר כלכלי כולל ולא כמהלך חד פעמי מנותק מההערכות המשקית הכוללת.

התשואות השנתיות בבנקאיות שבהסדר

שם נייר הערך	תשואה דולרית 89	תשואה דולרית 91
אי.די.בי. רגילות	0.12	5.47
אי.די.בי. ב'	0.93	–
אי.די.בי. בכר א'	0.46	–
אגוד	–0.52	4.33
דיסקונט ב'	–0.33	5.65
דיסקונט א'	0.26	5.85
מזרחי ע"ש	0.80	5.79
מזרחי מוכ"ז	0.02	5.62
פועלים ע"ש	0.81	5.97
פועלים מוכ"ז	0.55	5.92
כללי	0.02	5.16
כליל סמוק	1.37	5.93

שערי המניות הישראליות בארה"ב

אופטרוטק	4⅜	סאייטקס	5¾
איי.איי.ם.	5	עס"פ	2½
אינטרפרם	3¾	עץ לבוד	3¾
אלסינט	1⅛	ראפ"א	1½
אלרון	3⅞	תדר	1
אלקטרוניקה לישראל	4⅛	ארית	1⅞
תעשיות לייזר	4	כיטל	4¾
מת"ח	1½	אלביט	6½
נייר חדרה	14¾	טבע	6⅞

מדדי המניות והאג"ח (100 = 31.12.87)

מדד מניות כללי 103.24
מדד מניות ללא בנקים 84.16
מדד מניות המשתנים 87.49
מדד אג"ח כללי 121.65
מדד אג"ח צמודות מט"ח 122.13
מדד אג"ח צמודות מדד 119.89

„נקה" רכשה חברה לייצור סבון

חברת „נקה" הודיעה על רכישת שליטה בחברת „עלית ייצרני סבון", הנשלטת על־ידי משקיעים אמריקאים וישראלים, וממוקמת באזור התעשיה בנתניה. סכום ההשקעה 205 אלף דולר, שישולמו ממקורותיה העצמיים של החברה. „נקה" מצפה להגדלת מחזור המכירות בכ־10 אחוזים בעקבות העסקה.

„קרדן" שיעבדה נכסים לטובת אג"ח

חברת „קרדן" העבירה לבורסה את רשימת הנכסים שנרכשו על ידה, ושועבדו לטובת הנאמן לבעלי אגרות החוב, שהונפקו על־ידה. מדובר בבנייני משרדים בתל־אביב ובפתח תקוה, בשווי של כ־2.2 מליון דולר. ברכישת המשרדים ושעבודם השלימה החברה את התחייבויותיה לרכישת נדל"ן, על פי תשקיף שפרסמה ב־4.6.87.

שערי מטבע חוץ ביום 09.11.88

המטבע	בנקנוטים – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.57	1.64	1.56	1.64	1.57	1.64	1.5941	1.6139	1.5901	1.6099	1.5931	1.6161	1.6028
1 מארק גרמני	0.88	0.92	0.88	0.92	0.88	0.93	0.8993	0.9105	0.8968	0.9080	0.9002	0.9116	0.9032
1 ליש"ט	0.25	2.92	2.78	2.91	2.79	2.92	1.8430	2.8785	2.8303	2.8657	2.8388	2.8745	2.8570
1 פרנק צרפתי	1.29	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2634	0.2667	0.2627	0.2660	0.2626	0.2659	0.2646
100 ינים יפאניים	0.76	1.32	1.25	1.31	1.25	1.32	1.2804	1.2963	1.2761	1.2921	1.2795	1.2956	1.2860
1 גולדן הולנדי	1.04	0.82	0.78	0.82	0.78	0.82	0.7964	0.8004	0.7950	0.8050	0.7951	0.8051	0.8009
1 פרנק שוויצרי	0.25	1.10	1.05	1.10	1.04	1.10	1.0680	1.0814	1.0670	1.0805	1.0666	1.0800	1.0741
1 כתר שוודי	0.23	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2591	0.2624	0.2596	0.2618	0.2589	0.2621	0.2604
1 כתר נורבגי	0.22	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2408	0.2438	0.2402	0.2432	0.2404	0.2434	0.2422
1 כתר דני	0.37	0.24	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2330	0.2360	0.2325	0.2354	0.2326	0.2355	0.2344
1 מארק פיני	1.26	0.39	0.37	0.39	0.37	0.39	0.3801	0.3848	0.3791	0.3839	0.3799	0.3847	0.3822
1 דולר קנדי	1.26	0.33	1.26	1.32	1.26	1.33	1.2907	1.3068	1.2875	1.3036	1.2888	1.3050	1.2976
1 דולר אוסטרלי	0.41	0.39	1.28	1.38	1.29	1.39	1.3350	1.3517	1.3304	1.3470	1.3337	1.3504	1.3423
1 ראנד דרא"פ	0.42	0.50	0.39	0.54	0.41	0.58	0.6533	0.6615	0.6519	0.6608	0.6534	0.6616	0.6574
10 פרנקים בלגיים	1.26	0.44	0.41	0.44	0.41	0.44	0.4291	0.4344	0.4275	0.4329	0.4285	0.4337	0.4310
10 שילינגים אוסטריים	1.17	0.31	1.25	1.31	1.26	1.32	1.2783	1.2943	1.2741	1.2900	1.2754	1.2915	1.2847
1000 לירטות איטלקיות	—	1.25	1.18	1.26	1.19	1.27	1.2095	1.2245	1.2057	1.2207	1.2088	1.2240	1.2149
1 „סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8620	1.8852	1.8575	1.8807	—	—	1.8733
1 דינר ירדני	—	—	2.62	2.79	—	—	—	—	—	—	—	—	3.0453
10 לירות לבנוניות	—	—	—	—	0.02	—	—	—	—	—	—	—	0.0312
1 לירה מצרית	—	—	0.61	0.65	0.66	0.72	—	—	—	—	—	—	0.6764

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
או.ה.ת. ש	44672 •	250	+4061	+10.0	+692
• ביצוע חלקי 43.80%					
אי.די.בי ב'	— הפסקת מסחר				
אידיבי בכ"א	— הפסקת מסחר				
דיסקונט ש"ה ב'	— הפסקת מסחר				
ספנות 1	— לא נסחר				
ספנות 5	— לא נסחר				
הפועלים מבכ'	— הפסקת מסחר				
כללי לא בהסדר 1	16080	269	+435	+2.8	+420
כללי ש"ה 7	— הפסקת מסחר				
כלל ש"ה 11	— הפסקת מסחר				
ממון וסחר 1	— הפסקת מסחר				
ממון וסחר 5	— הפסקת מסחר				

בהסדר הצמדה ל־89

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אידיבי מ"ד ל־89	147300	178	–2300	–1.5	–281
אידיבי ב' ל־89	— לא נסחר				
אידיבי בכ"א 89	— לא נסחר				
איגוד 1 ל־89	111997	14.0	–6		–29.0
דיסקונט ב' ל־89	— לא נסחר				
דיסקונט א' ל־89	189600	31.0	–1100	–6	–55.0
מזרחי ש' ל־89	60850	159	–300	–5	–377
מזרחי מ' ל־89	— לא נסחר				
הפועלים ש' ל־89	100950	286			+29.0
הפועלים מ' ל־89	100600	22.0	–600	–6	–22.0
כללי א' ל־89	258500	5.0	–900	–3	–12.0
כליל סמוק ל־89	63800	543			+108

בהסדר הצמדה ל־91

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אידיבי מ"ד ל־91	119200	257	–500	–4	–464
איגוד 1 ל־91	92000	18.0			–17.0
דיסקונט ב' ל־91	151400	7.0	–600	–4	–55.0
דיסקונט א' ל־91	151161	59.0			+156
מזרחי ש' ל־91	48800	421			+63.0
מזרחי מ' ל־91	48750	22.0	–300	–6	–36.0
הפועלים ש' ל־91	80180	480			–19.0
הפועלים מ' ל־91	80300	163			+236
כללי א' ל־91	207481	42.0	–1500	–7	–42.0
כליל סמוק ל־91	50984	1437			+579

בנקים למשכנתאות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
ארגים 0.1	30100	5.0			+11.0
לאומי משכנתאו' ש	10350	169	+350	+3.5	+214
לאומי משכנתאו' מ	11100 •		–401	–3.5	–8.0
• ביצוע חלקי 50.00%					
כרמל 1	216	1700	–7	–3.1	–1345
כרמל אופ א	123.5	24695			–13695
כרמל שה ב	105.0	76150			–3850
פיתוח ומשכ' 1	2501	1000	+101	+4.2	+1030
משכן 1	4400 תב	1259	+300	+7.3	+3926
בנק עצמאות 1	15650	21.0	–550	–3.4	–41.0
הבינלאומי למשכ'	6660	53.0	–150	–2.2	–53.0
טפחות מבכ ש	22702		+2		+15.0
טפחות רג ש	22690	1.0			–36.0

מוסדות מימון

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
החקלאות מבכ א	— לא נסחר				
החקלאות מבכ ב	— לא נסחר				
לאומי תעשיה א ש	14895 תב	845	–1655	–10.0	–850
פתוח תעשיה מבכ	— לא נסחר				
פת תעש בב ג	— לא נסחר				
פת תעש בב גג	— לא נסחר				
פת תעש בב גגג	— לא נסחר				
פת תעש בב ד	— לא נסחר				
פת תעש בב דד	— לא נסחר				
מרכז קבלנים 5.0	790 •	2198	+58	+7.9	+3316
• ביצוע חלקי 88.20%					
תיירות בב	— לא נסחר				
כלל ליסינג 0.1א	16479	16.0	+50	+3	+16.0
כלל ליסינג 0.5ב	16100	4.0			–4.0

ביטוח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אילון בטוח 1	87.0	200	+2.0	+2.4	+200
איתן ביטוח 1	102.5	5850	+3.0	+3.0	+5121
ארדס 1	915				–40.0
בטוח משנה 1	324		+6	+1.9	+1000
בטוח משנה 5	131.0		+1.0	+.8	+1500
בטוח משנה אופ 2	204	1351			–321
בטוח משנ שה־אפ	119.0	10320	+5	+4	+18750
הדר 1	164.5	20000	–3.5	–2.1	–30691
הדר 5	142.0	16970	–3.0	–2.1	–22995
הדר אופ 2	135.5	8800			–9450
הפניקס 1	574	632	–5	–.9	–610
הפניקס 5	547				–2025
המגן־הראל 1	5821	110	+120	+2.1	+110
המגן־הראל 5	5140	20.0	+20	+.4	+10.0
כלל ביטוח 1	268				
כלל ביטוח אופ א	43.0	22858			–7142
כלל ביטוח אג"ח	109.5	41920			+10580
מנורה 1	761				–400
מנורה מ"ד 5	677				–12.0
סהר ביטוח 1	158.0				
שמשון 1	1085	3512	–10	–.9	–3412
צור שמיר 1	190.0	4872	–4.0	–2.1	–4872

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
ציון החזקות 1	1591				–117
ציון החזקות 5	688	77.0	+20	+5.0	+73.0

מסחר ושרותים

מסחר

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אינטרגאמא 1	644	800	+19	+3.0	+507
אינטרגאמא 5	570 •	1150	+10	+1.8	+445
• ביצוע חלקי 96.30%					
מאיר עזרא 1	300	950	–2	–.7	–950
מאיר עזרא אופ 2	89.0				+3947
כלל סחר אופ ד	168.0	12390			–19740
כלל סחר אגח 2	140.5	338			–338
קריסטל 1.0	450	3000	+4	+.9	+1094
רפק 1	10800				
רפק 5	13700	3.0	+500	+3.8	+3.0
שופרסל א' 0.02ש	1180	1181	–22	–1.8	–2162
שופ־סל אופ ד	4551	2038			–1709
שופ־סל אגח א	124.0	38450			–22861

שרותים

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אמות 1	328	4500			–2229
ספנות הספקה 1	261	3189	–3	–1.1	–3188
ספנות הספקה 5	145.0	12252	–1.0	–.7	–11252
ספנות הספקה אופ	108.0	1724			–1737
ספנות הספקה אגח	107.0	55170			–34810
קידר הספקה 1	450	1416			+661
קידר הספקה 10	198.0	12949			+14341
מוסכי ערוכה 1	862	422	+16	+1.9	+414
מוסכי ערוכה 5	621	2966			–1966

מלונות ושרותי תיירות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
בני הדר 1	81.0	9000	–1.0	–1.2	–3800
בני הדר אופ 1	34.0	5000			–9465
מלונות דן 1	1093 תב	100	–90	–7.6	–70.0
מלונות דן 5	798	107	–4	–.5	–107
נוף המלכת 0.1	6951				
מלונות ירדן 1.0	2250	368			–218
ים סוף 1	241	7000	–10	–4.0	–10320
ים־סוף אופ 1	141.0	4001	–6.0	–2.8	–4179

מושבים ושרותי מושב

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
ת.י.ג.ב. 1	119.0	300	+1.5	+1.3	+300
ת.י.ג.ב. אופ ב	29.4	10000	–.6	–2.0	–6000
ת.י.ג.ב. אגח א	108.5	14000	+.5	+.5	+10000
יצ"ג 1	4400	101	–50	–1.1	–111
מ.ל.ל. 1	1895				–3.0
מ.ל.ל. 5	970	30.0	+20	+2.1	+30.0
ניקוב 1	820	1290	+1	+.1	+320
ניקוב 5	275	3914	+4	+1.5	+10746
ניקוב אופ 2	321	965	+7	+2.2	+4144
תים מושבים 1	502	320			–195

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אזורים אופ 1	305	9450			–7338
אזורים אגח 3	150.5	9000	+1.0	+.7	+19000
אילן מלנ"ב 1	52.0	39840	–1.0	–1.9	–17886
איילון מלונות אופ	20.0	12125	–.2	–1.0	–50450
אל־רוב 1	335	2583	–5	–1.5	–817
אפריקה 0.1	33600	5.0			+55.0
אפריקה אופ 5	11400	41.0	+398	+3.6	+30.0
ארזים 1	385 •	4817	+12	+3.2	+6043
אררט 1	2460				
אררט 5	2041		+19	+.9	+126
ברנוביץ 1	2050				–2.0
ברנוביץ 5	1950				+3.0
דנקנר 1	4460 •	50.0	+1		+7.0
• ביצוע חלקי 87.70%					
דרעי 1	205	400	+6	+3.0	+400
דרעי 5	119.5	100			–928
הדר־לבן 1	1404	1082	–1	–.1	–837
המכלול 1.0	— לא נסחר				
המכלול 5.0	— לא נסחר				
ח.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר				
ח.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר				
כלכלית ים אופ 1	61.5	5074	–2.0	–3.1	–6000
גב־ים 1	4060	248	–20	–.5	–348
גב־ים 5	3620	50.0	–30	–.8	–50.0
הכשרת ישוב אופ ז	113.0	31753			–9593
הכשרת ישוב אופ ח	88.0	20726			–14176
הכשרת ישוב אופ ט	101.0	6423			–6543
מבני תעשיה 1	65.0	28964			–31804
מבני תעשיה אופ 1	17.5	51432	–4	–2.2	–118568
מבני תעשיה אגח א	110.5	1000			+4000
ישפרו 1	3770	200	+100	+2.7	+198
ישראלום 1	1190	1100	–40	–3.3	–903
ישרס 1	54.0	30600			+32.0
כנף פיתוח 1	30.0	5557	–292	–5.0	–174
לנדי 1	51.0	4410	–100	–2.2	–81.0
לנדי 5	304	1396	–10	–.7	–304
מ.ת.מ. 1.0	290	1000			–800
מ.ת.מ. אופ 2	132.0 •	1000	–9.5	–6.7	–1500
• ביצוע חלקי 66.60%					
מ.ת.מ. אגח א	135.5				
מאגר בניה 1.0	475	990	–10	–2.1	–884
מישגאל 5	125.0	3400			–856
מישגאל אופ א	76.0 •	4689	+1.5	+2.0	+2942
• ביצוע חלקי 93.70%					
מרב 5	870	1200			–840
קרינשטיין 1	155.0				
קרינשטיין 5	96.0	1000			–1000
ליפסקי 1	72.0	3620	–2.0	–2.7	–15266
ליפסקי 5	39.5	31500			–6500
ליפסקי אופ 2	13.9		–.4	–2.8	–26008

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
ליפשיץ אופ 3	13.8	22000	+.2	+1.5	+29000
ליפשיץ אגח ד	80.5	5080			
נאות אביב 0.5	1701	790	+10	+.6	
נכסי אורים 1	139.0	2347	–3.0	–2.1	
נכסי אורים אופ	38.8	4945			–4901
נכסי אורים אגח	99.5	7844			–2444
סהר החזקות 1.0	357	2157	–8	–2.2	–2157
ספיר 1	1397				–20.0
קיסריה 1	2400				
קיסריה 5	1099	200			–200
רובינשטיין 1	203	1400			–1400
רובינשטיין 5	150.0	2000	+3.5	+2.4	+5000
רובינשטיין אופ 2	362	100			–35.0
רובינשטיין אגח א	140.0		–1.0	–.7	–1000

חקלאות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	2720	8.0			–8.0
מטעי הדר 0.5	2925				–1.0
מהדרין 1	4050	475	+50	+1.3	+275
נכסי הדרים 1	1140	1379			+1331
פריאור 5	2140				–1.0

תעשייה

מזון וטבק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
דובק מב ש	1711	78.0	–39	–2.2	–78.0
דובק מב מ	1658	16.0	–60	–3.5	–61.0
זנלכל 1	198.0 •	311	–22.0	–10.0	–380
• ביצוע חלקי 63.30%					
זנלכל 5	185.5				
זנלכל אגח 1	95.0	1500	+5	+.5	+1500
טמפו בירה 1	22220	6.0	–200	–.9	–4.0
טמפו בירה 5	16800	61.0	–700	–4.0	–61.0
יכין 1	969				–7.0
יצהר א 5	496	150	–3	–.6	–50.0
יצהר אופ 2	136.0		+5.0	+3.8	+700
מן 1	165.0 •	1735	+15.0	+10.0	+1298
• ביצוע חלקי 63.40%					
מן 5	134.0 •	1825	+12.0	+9.8	+1175
• ביצוע חלקי 91.20%					
סנפרוסט 1	10371		+350	+3.5	+120
עסיס ב 5	— לא נסחר				
שלגה אבגל 1	1775				
שמן מבכ א 4	597 •	285	+54	+9.9	+727
• ביצוע חלקי 45.90%					

טקסטיל והלבשה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
ארגד 1	350	378	+16	+4.8	+2550
ארגד אופ 2	82.0	3180	–7.0	–7.9	–5180
ארגד אגח 1	119.5				
אופים 1	287				–1432
אופנת ברוך 1	116.0	660	+1.0	+.9	+442
אופנת ברוך 5	91.0	3000	–.5	–.5	–2369
אופנת ברוך אופא	54.5		–2.5	–4.4	–6002
ארגמן רג ש	8780	12.0	–50	–.6	–12.0
דלתא־גליל 0.1	800	7039	–36	–4.3	–13821
דלתא־גליל 0.3	793	6072	–10	–1.2	–11632
כיתנה מאוחד 1	485		–5	–1.0	–50.0
מטוויות מאוחד 5.	149.5 •	100	–7.0	–4.5	–265
• ביצוע חלקי 68.96%					
ריסלון 1	167.5				
ריסלון 5	132.5	3138	+5.0	+3.9	+5138
וורדינון 1	55.0	4385			–25.0
דיקית 1	1590	1100			–310
דיקית 5	1035	371			+529
דיקית אופ ב	263	500			
סופר 1	44.0	759	–.7	–1.6	–2966
סופר אופ 1	19.5	1345			–1345
קודרה 1	450	9.0	–1	–.2	–9.0
קודרה 4	361	1950	–7	–1.9	–2950
ליבת 1	27.5	85650	+1.1	+4.2	+81599
עיט 1.0	181.5	3400			–3055
עיט 5.0	110.0	4900			–7842
עיט אופ 2	54.5	7000	+1.5	+2.8	+1050
עיט אגח 1	110.5				+3293
עמקו 1.0	113.0	4630	–3.0	–2.6	–6901
עמקו אופ 1	32.5	2378			–7301
פולגת א 1	450	873			–279
פולגת א 0.5	2015	200			–400
פרגוד 1	643	300	–30	–4.5	–500
פרגוד אג"ח א'	86.5				
גיבור־סברינה	2466 •	20.0	+48	+2.0	+20.0
• ביצוע חלקי 50.00%					

מתכת ומוצריה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אורדן 1	3447	40.0			–160
אורדן 5	2920	50.0			–65.0
אלומית 1	7464	100	+74	+1.0	+70.0
אלומית 5	6530		+100	+1.6	+120
כבלים 1	361	350	+1	+.3	+50.0
כבלים 5	70.5	39306	+1.5	+2.2	+75470
כבלים אג"ח־אופ	110.5	2030			–2030
כבלים אגח א	113.0	30000	+2.5	+2.3	+28738
כבלים אג"ח סר ב	98.5	45907			–26407
התכוף 1	346	1420			–610
התכוף 5.0	160.0	1800			–100
דיקה 1	1660	15.0	–3	–.2	–35.0
דיקה 5	1050	200	–32	–3.0	–90.0
קופסאות פח 5	1950	5.0	–20	–1.0	–77.0
כבלי ציון 1.0	2425	250	–5	–.2	–261
כבלי ציון 5.0	1535	1519	–15	–1.0	–1245
מתכת קרמני 1	95.0 תב	10498	–6.0	–5.9	–22929
מתכת קרמני 5	60.0	11102	–1.5	–2.4	–12102
נחושתן 0.1	21749		+500	+2.4	+52.0
נחושתן 0.5	6780	28.0	+30	+.4	+121
ספר פלדה 1	1560	1721	–25	–1.6	–1445
קינג 1	320				+85.0
קינג 5	205				
קליל 1	2970	500			–500
קליל 5	2505	450	–5	–.2	–290
קליל אופ	1271	1093	+9	+.7	+3035
קליל אגח	138.5	5077	+5		+4785
שלכום 5.0	1678	158	–88	–5.0	–436
לכיש 1	409				
לכיש 5	318	210	+6	+1.9	+210

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אלביט 3.0	338600	20.0			+7.0
אלקו 0.25	9550	200			–27.0
אלקטרה 0.1	1916	219	–77	–3.9	–252
אלקטרה א 0.5	1408	719			–76.0
אלקטרה אופ 3	908	1081	–32	–3.4	–2106
אלקטרה אגח 3	152.0	5960			–25157
אורית 0.02	15000	127			–141
כלל אלקט אופ א	469	9745			–9649
כלל אלק אגח 1	115.0	100000			–27600
טמקטרוניקס 1	1000	923	–20	–2.0	–407
טמקטרוניקס 5	778	500	+15	+2.0	+1000
פריכטנבר 1	412	1050			–508
פריכטנבר 5	291	1771	+2	+.7	+1571
ציקלון 1	2090 •	550	–90	–4.1	–548
• ביצוע חלקי 91.20%					
ציקלון 5	1530	155	–70	–4.4	–155
קצלשטיין 1	2590	32.0	+31	+1.2	+118
ת.א.ת. 1	567	1162			–664
ת.א.ת. 5	301	5850			+3105
תדאוה 1	619	1531	+10	+1.6	+2152

מוצרי בניה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
א.מ.כללבנין 1	165.5	37265	+4.5	+2.8	+29711
אי.מ.בנין אופ א	499	1830	+14	+2.9	+5190
אי.מ.בנין אופ ב	49.7	75961			–25097
אי.מ.בנין אגח א	151.5	1000	+1.5	+1.0	+1000
אי.מ.בנין אגח ב	99.5	13341	–1.0	–1.0	–25011
אקרשטיין 1	477	265	–8	–1.6	–693
אקרשטיין 5	255				
אקרשטיין אופ א	285	1000			–500
אקרשטיין אג"ח 1	140.0	7109	+1.0	+.7	+8900
האחים בלוס 1	56.0	6600			–1800
אחים בלוס אופ1	28.0	1000	–1.0	–3.4	–3150
מודאיקה 1	— לא נסחר				
מודאיקה 5	1960	40.0	+60	+3.2	+40.0
נגב קרמיקה 1	250	600	–8	–3.1	–1025
נגב קרמיקה אופ1	70.0	400			–300

כימיה, גומי ופלסטיק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אגן 5	1899	4325	–25	–1.3	–10028
אגן אופ 2	410	12010			–5977
אגן אג"ח א'	102.0	31310	–1.5	–1.4	–22370
אליאנס ב 200.0	— הפסקת מסחר				
גל תעשיות 1	187.0	16.0			–16.0
גל תעשיות 5	118.0	800	+4.0	+3.5	+860
גל תעשיות אופ	25.5	38704			+8474
גל תעשיות אגח 1	93.0				–1000
דשנים 0.1	3150	750			–480
דשנים 0.5	1560	125	+30	+2.0	+125
ליפסקי 1.0	2110	350			+40.0
מקסימה 1	750	100	+10	+1.4	+100
מקסימה 5	532				–316
סנו 1	3939	98.0	–1		–120
סנו 5	3210	93.0	+10	+.3	+37.0
פריקלאס 1	560	8511	–4	–.7	–8611
פריקלאס אופ 1	144.0	6998			–975
קים 1	6170	36.0			+14.0
קים אופ 2	4000	20.0	–200	–4.8	–250
קים אגח 1	130.0	3175	+2.0	+1.6	+3175
תיא 5	5335	101			–51.0
פרוטארום 10.0	1090 תב	12493	+55	+5.3	+16857

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
כתר 1	75.0	27410			+17487
רפרין 1	5730	101	–10	–.2	–101
רפרין 5	4960				–40.0
ח.ב.ן. 1.0	4317 תב	202	–300	–6.5	–145
יפה 1	— הפסקת מסחר				
לבידי אשקלון 1.	550	600			+1400
מולט ב 0.5	23000	58.0	–1200	–5.0	–55.0
קרגל 1	496	2865	+1	+.2	+2615
קרגל אופ 1	192.0 •	1900	–8.0	–4.0	–10067
• ביצוע חלקי 86.80%					
קרגל אופ 2	86.0	6522	+1.0	+1.2	+33478
קרגל אג"ח להמ"א	102.0	34466			–22952
רים 1	189.0	561	+2.5	+1.3	+1000
רים 4	93.0	2242	+2.0	+2.2	+2242
תעל ב 2	13570	10.0			–10.0

תעשיות שונות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אבריין 1	175.0	1000			–849
אבריין 5	90.0	1173	+2.5	+2.9	+4433
חמישה יוד 1	1489				
ה.ג.פולק 1	911		+3	+.3	+100
ה.ג.פולק 5	1082				

השקעות תעשיה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
ארכות ב 0.1	— הפסקת מסחר				
כור בכ' 1.0	2266 תב	566	–252	–10.0	–671
כלל תעש אופ ד	97.5	40797			–40479
כלל תעש אגח 6	120.0	23032	–1.5	–1.2	–14832

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אמיש ש	3100	205			–205
אידיבי פית אופב	2980	1000	+170	+6.0	+2348
אידיבי פית אגחא	116.5	22600			–13400
אלגר 1	969	1667	+15	+1.6	+627
נתלת השקעות 1	945				
נתלת אופ א	699				–12.0
נתלת אגח 1	119.5		+1.0	+.8	+3000
דנבאר 1	470	148	–10	–2.1	–486
דנבאר 5	315	4.0	–6	–1.9	–497
חברה לישראל 5	3195	2710	+120	+3.9	+2268
הלפסון 0.1	115000				
הלפסון 1.0 ש	15900	29.0	+250	+1.6	+29.0
אמבא א 0.5	16800	30.0			–27.0
השק דיסק אופ	1111	5285			–4717
השק דיסק אגח א	122.0	9250			–11850
השק מזרחי 10	36050	8.0			+3.0
הירון 1	1163 תב	108	–120	–9.4	–266
הירון 5	550	803	–22	–4.0	–931
יעסוד 1	1254	95.0			+6.0
יעסוד 5	763	20.0			+20.0
יצוא ש	10550	140			–140
ירדן א 0.1	1019	100			–46.0
ישום 1	32.0	3300	–.5	–1.5	–4700
ישום אגח־אופ 1	57.0 •	7268	+3.0	+5.6	+22732
• ביצוע חלקי 72.60%					
כלל ישראל 50.0	753	2751	+16	+2.2	+3935
מגור 1	276				–1000
מגור א 5	187.0	4670	+3.0	+1.6	+8069
מגור אג"ח 1	137.0	6000	+2.0	+1.5	+4000
סהר פיתוח 1	207 תב	250	–12	–5.5	–5250
פו השק ש	3100	1341	+80	+2.6	+1490
פמה א' 1	4601				
פמה 5	3685	325			–325
פרזין ב 0.2	10320	151	+40	+.4	+338
קרדן 1	84.5	3851			–3850
קרדן 5	49.0	4847			–3153
קרדן אופ 2	32.8	15150	+1.0	+3.1	+9890
קרדן אגח 1	121.0				

נסחרות במט"ח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
גזית מ	288	1000	–10	–3.4	–1000

דלק ונפט

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
דלק חיפושים 1.	1950	40.0	+50	+2.6	+280
דלק חיפושים 5.	910 תב	350	–80	–8.1	–585
פז חיפושי נפט	24500	6.0	+600	+2.5	+5.0
י.ש.נ.ל. אופ 2	113.0	8233	+3.5	+3.2	+8566
מ.ב.ב. 1.0	3661		–1		–3.0
מ.ב.ב. 5.0	1961	30.0	–74	–3.6	–85.0
נפטא ש	355	950			–657

רשימה מקבילה

שרותים

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
הראל, עדוסה 1	— הפסקת מסחר				
י.ס.ק.ל. 1	239	1451	–1	–.4	–802
קונטרפוס 1	821	14.0	–43	–5.0	–35.0
קונטרפוס 5	207				
קופל 1	518				
תבל 1	— הפסקת מסחר				

מלונאות ושרותי תיירות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
חורה ישראלית 1	25.5	2444			+356
כנס 1	411 •	40.0	–20	–4.6	–75.0
• ביצוע חלקי 53.33%					

מושב ושרותי מושב

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
איבות 1	152.0				+2931
דשה מיכה 1	370				–402
דקמ אופ 1	549 תב	500	–51	–8.5	–750
כ.נ. מושבים 1.0	2530 •	23.0	+124	+5.2	+34.0
• ביצוע חלקי 51.10%					
כשוב 1	71.5				
רשף 1	124.5 קנ		+6.0	+5.1	+18057

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אמבתים 1	300	540	–5	–1.6	–403
בן־יקר בת 1.0	1600	10.0	+74	+4.8	+10.0
דוניב 1.0	— הפסקת מסחר				
דוניב 5.0	— הפסקת מסחר				
עזר 3.0	735	361			–161
רסקו מבוב	— לא נסחר				
רסקו רג	— לא נסחר				

מזון וטבק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אקאט 1	550	1289			–1269
טלרפוסט 1	204	1.5			–1.5
טלרפוסט 5	120.0				

טקסטיל והלבשה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
יורודוס 1	178.0				
מקס 0.1	1510 תב	363	+137	+10.0	+864
מקס 0.5	623	195	–20	–3.1	–195
תעש רוגוזין 1.0	4145	3141	+10	+.2	+1535

מתכת ומוצריה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אוליאב 1	66.0	460			–1266
אוטוקוץ 5.0	— לא נסחר				
מודגן 1.0	— לא נסחר				
משאבות מלע 1	49.0				+5000
מתכת פרום 1	— הפסקת מסחר				

מוצרי בניה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אלקל 1	— הפסקת מסחר				
אלקל אופ 2	— הפסקת מסחר				
בר־סן 1	2020	190	+20	+1.0	+90.0
בר־סן 5	1350				
בר־סן אופ 2	670	515			–65.0
טרומאובנט 1.0	5208 •	15.0	+200	+4.0	+20.0
• ביצוע חלקי 75.00%					
טרומאובנט 5.0	2415	323			–96.0
ל.מ.ד. 1	— הפסקת מסחר				

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אלדן־טק 1	116.5	880			+120
ויסטר 1	2024 •	15.0	–125	–5.8	–30.0
• ביצוע חלקי 50.00%					
נקה 1	5000	100	+100	+2.0	+200
ת.ב.ל. 1.0	— הפסקת מסחר				
ת.ב.ל. 5.0	— הפסקת מסחר				
תרז א' 5	5299		–1		–30.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אורדע פרינט 1	405	530	+20	+5.2	+930
סקאנריה 1	1358				

תעשיות שונות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
גולן 1	216	700			–196
דרפטון 1	143.5				+300
פו־זק 1	290	75.0			–75.0

השקעה בתעשיה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
כלל פיתוח 1	109.0 תב	3500	–12.0	–9.9	–3500

חברות השקעה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
ארנקונה 1	— הפסקת מסחר				
אית"ם 1	195.5				
אית"ם אופ 1	23.6				
אמישר בכ' 1	249				
אפיק 1.0	382	808			–808
אפיק 5.0	265	1954			–10.0
בנק השק ב 5	9587	.9	–4		–7.0
גבריש 1	— הפסקת מסחר				
גבריש 5	— הפסקת מסחר				
עת השקעות 1	— הפסקת מסחר				
עת השקעות 5	— הפסקת מסחר				

חיפושי נפט

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
פז־איל ב 0.03	2702 •	46.0	+2	+1	+295
• ביצוע חלקי 46.00%					

משתנים

שם נייר	מספר עסקות	שער משוקלל	שער ב.ר.ן	שינוי באחוזים	מחזור בש"ח
הבינלאומי	4	5679	5623	.50	1969.0
פיבי	9	6402	6434	–.50	1621.0
הסנה	13	101.50	96.50	.50	107472
שכטר	2	746	735	1.50	4778.0
כלל סחר	19	239	231	3.46	52977.0
שופר־סל ב'	2	1065	1054	1.04	7046.0
דלק ב'	3	2473	2473	.00	5595.0
אמריקה 1	3	30698	30545	.50	340.0
אזורים		581	581	.00	9582.0
נכסים־בנין		2754	2754	.00	554.0
הכשר הישוב	16	465	464	.22	45578.0
חברה כלכלי		293	293	.00	9030.0
בנין נדל"ן	8	571	568	.53	8065.0
עלית	1	15433	15511	–1.50	450.0
פולגת ב'		330	330	.00	4300.0
קופסאות פח1	2	2295	2284	.48	976.0
כלל תעש אל	19	2037	1978	2.98	9140.0
אלרון	5	208965	207953	1.25	51.0
טבע	8	9614	9542	.75	3104.0
ים המלח	13	1800	1800	.73	17941.0
פטרוכימים	25	352	346	2.62	127175
נייר חדרה	2	245347	244735	.25	32.0
כלל תעשיות	12	149.50	149.50	.00	246041
אידיבי פתי	10	6392	6376	.25	5314.0
אלרון	3	791	769	.76	3608.0
חברה לישר1	5	3833	3814	.50	2661.0
פועל השקע	2	718	714	1.27	9828.0
דיסקו השקע	13	2328	2305	1.00	15451.0
כלל ישר"10	12	884	875	1.05	19704.0
יהאל		376	376	.00	9380.0

1.5 מיליון צרכני חשמל

מספר הצרכנים (מקומות אספקה) של חברת החשמל: בתי מגורים, מפעלים, מוסדות, בתי עסק ונקודות שאיבה הגיע בימים אלה ל־1.500,000.

בשנתיים האחרונות עלה מספר הצרכנים ביותר מ־80,000 מתוכם כ־30,000 שהצטרפו במסגרת חיבור השכונות היהודיות במזרח־ירושלים לרשת החשמל הארצית.

דובר החברה ציין כי כ־88 אחוז מהצרכנים משתייכים למגזר הביתי, המשתמש במעט יותר מרבע מצריכת החשמל המגיעה לכ־16 מיליארד קוט"ש.

לעומת זאת מהווה המגזר התעשייתי שני אחוזים בלבד ממספר הצרכנים, אך צורך כשליש מכלל החשמל. המגזר המסחרי־ציבורי מקיף כ־10 אחוז מהצרכנים, והצורכים כרבע מהצריכה.

המגזר החקלאי ושאיבת המים מהווים פחות מאחוז אחד ממספר הצרכנים והם משתמשים בכ־10 אחוז מכלל צריכת החשמל.

„כלל" בטלה את התוכנית להצעת רכש של מניות „החברה המרכזית"

אחרי שהבורסה שיזמה התוכנית העמידה תנאים מקשים

מאת דוד שרביט

קונצרן „כלל" ביטל את התוכנית לצאת בהצעת רכש למניות „החברה המרכזית" לאחר שהבורסה העמידה תנאים מקשים לביצוע ההצעה. הביטול הרכש יפגע במאות משקיעים שהצטיידו בחבילות גדולות של ניירות ערך של „החברה המרכזית" מתוך ציפיות לביצוע ההצעה.

רעיון הצעת הרכש ומחיקת מניות „החברה המרכזית" מהמסחר בבורסה היה של ראשי הבורסה. הרקע לכך הוא מיעוט מניות „החברה המרכזית" הרשומות למסחר, רק כ־5 אחוזים, והחפיפה הניהולית והעסקית המלאה בינה ל„כלל תעשיות", שמניותיה רשומות אף הן למסחר בבורסה.

ב„כלל" נענו לפניית הבורסה למחוק את מניות „החברה המרכזית", על אף שלא התלהבו מעיתוי הרכש של המניות שהיה מקיף מקופתם כ־3 מיליון דולר. הוכנה כבר טיוטת תשקיף לרכישת מניות „החברה המרכזית" במסגרת הנפקה משולבת של „כלל תעשיות", אלא שהבורסה לא היתה בטוחה שיש מספיק גיבוי למחיר שנקבע בהצעת הרכש (12,000), אשר התבסס על ממוצע המחירים בשלושת החודשים האחרונים בתוספת של 10 אחוזים – מחיר המייצג שווי חברה של כ־100 מיליון דולר. הבורסה דרשה שמועצת המנהלים של „החברה המרכזית" תקבע שמדובר במחיר הוגן, תביעה שנדחתה על ידי מועצת המנהלים של החברה בהיעדר הערכות שווי מוסכמות על כל העסקים והחברות של „החברה המרכזית". הערכות כאלה כרוכות בהוצאה משמעותית נוספת ובעיכוב ממושך של הצעת הרכש.

גם התברר שהבורסה לא היתה מוכנה להתחייב לשיעור מסויים שיבטיח את מחיקת המניות מהמסחר. בידי הציבור כ־5 אחוזים ממניות החברה ולא ברור היה אם אפשר יהיה לרכוש את כל המניות, כפי שקרה גם ב„ארדס". למרות ביצוע הצעת הרכש, ממשיכה „ארדס" להיסחר בבורסה, עם כל החובות הנובעים מכך. קשה היה גם לשכנע את הבורסה להסכים לשיעור מינימאלי של רכישה, שבו תהיה „כלל" מוכנה לרכוש את המניות שיוצעו לה. להערכת „כלל" לא היתה הצדקה כלכלית להצעת הרכש, אלא אם שיעור ההיענות לה היה לפחות בהיקף של 3 אחוזים מהון החברה.

הבורסה הכשילה איפוא תוכנית שהיא יזמה, לאחר שעוררה ציפיות־שווא בקרב משקיעים ונראה שיהיו לכך הדים שליליים בקרוב.

ירידה של 14% ברווח ברקליס־דיסקונט

מאת מדור הכלכלה של „דבר"

הרווח המתואם של בנק ברקליס־דיסקונט לאחר מס בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב־21.8 מיליון ש"ח והתשואה נטו בחישוב שנתי 27.5%.

הדו"חות הכספיים ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים, הנתונים מותאמים לאינפלציה ומבוטאים בשקלים של ספטמבר 1988.

מהדו"חות הכספיים של הבנק מתברר:

★ הרווח המאוחד מפעולות רגילות לפני מס בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב־49.2 מיליון ש"ח (29.9 מיליון דולר) בהשוואה ל־52.0 מיליון ש"ח (31.7 מיליון דולר), ירידה של 5.5%.

★ הרווח הנקי המאוחד לאחר מס בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב־21.8 מיליון שקל (13.2 מיליון דולר) בהשוואה ל־25.3 מיליון ש"ח (15.4 מיליון דולר) בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 13.9%. התשואה נטו על ההון העצמי היתה 27.5%. התוצאות העסקיות של תשעת החודשים הראשונים של השנה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד השפעו בעיקר מירידת המרווח הפיננסי.

★ הרווח הנקי המאוחד לאחר מס ברבעון השלישי של השנה שהסתיים ב־30.9.88, הסתכם כ־5.8 מיליון ש"ח.

★ ההון העצמי המתואם של הבנק הגיע ב־30.9.88 ל־126.3 מיליון ש"ח לעומת 105.5 מיליון ב־31.12.87, גידול של 19.6%.

הלימות ההון, יחס ההון העצמי לסך הכל המאזן הוא 8.7%.

במסגרת המאמצים לשפר את רווחיות הייצוא

משרד האוצר שוקל פיחות בין תשעה אחוזים ל־13 במחצית ינואר 1989

מאת אלי גולדברג

במשרד האוצר בודקים אפשרות לבצע פיחות בשיעור שבין 9 ל־13 אחוז באמצע ינואר 1989. מטרת הפיחות להעלות את רווחיות הייצוא לרמה של תחילת 1988 בלי להאיץ את האינפלציה.

כמו כן שוקל האוצר ייקור מוצרי היסוד בשעור של כ־20 אחוז בפרק הזמן עד ינואר 89.

האפשרות שהאוצר יבצע פיחות בתקופה הקרובה היא כבר בחזקת סוד גלוי. הצורך בכך נובע מהשחיקה החדה שחלה ברווחיות הייצוא במהלך 1988, מ־8 אחוזים בתחילת השנה לכ־4 היום. סימני השאלה היחידים הם לגבי שעורו ועיתויו. פיחות קטן מדי לא ישפיע במידה מספקת על רווחיות הייצוא. לעומת זאת פיחות גדול מדי עלול להרוס את הסתרון האינפלציוני.

במאמץ למצוא את שעור הפיחות האופטימלי, הרכיבו כלכלני האוצר מודל כלכלי לחיזוי קצב האינפלציה, עליית השכר הריאלי ורווחיות הייצוא במהלך 1989, כפונקציה של גובה הפיחות.

המודל מתבסס על ההנחות הבסיסיות הבאות: פיחות במחצית ינואר 1989, ייקור מוצרי היסוד בשעור של כ־20 אחוז הול במחצית דצמבר 88, המשך קיומם של הסכמי תוספת היוקר ואי־פריצת הסכמי השכר.

על סמך הנחות אלו ערכו באוצר שלוש תחזיות נפרדות לקצב האינפלציה, לעליית השכר ולרווחיות הייצוא במהלך 1989. החישובים נעשו לשעורי פיחות של 9 אחוזים, 11 ו־13 בהתאמה.

חישובי האוצר נערכו במחצית דצמבר 1988, ולהלן תוצאותיהם:

★ פיחות של 9 אחוזים – רווחיות הייצוא תעלה ל־6.4 אחוזים בינואר ול־8.3 בפברואר. היא תרד בהדרגה, ותגיע עד 4.3 אחוזים בדצמבר. האינפלציה בשנת 1989 תסתכם בכ־12.2 אחוז. תוספות היוקר שינתנו יהיו בשיעור של 4.2 אחוזים במארס ו־5.7 בדצמבר. השכר הריאלי יירד בכ־9 אחוזים בינואר, ויפסס בהדרגה בשיעור של כ־14 אחוז עד סוף 1989.

★ פיחות של 11 אחוז – רווחיות הייצוא תעלה ל־7 אחוזים בינואר ול־8.1 בפברואר. במהלך השנה היא תישחק, ובסופה תרד ל־4.3 אחוזים. האינפלציה ב־1989 תסתכם בכ־13.7 אחוז. תוספות היוקר יהיו בשעור של 3.6 אחוזים בפברואר ו־6.7 בנובמבר. השכר הריאלי יירד ב־8 אחוזים בינואר, ויפסס חוזה ל־12 אחוז עד סוף השנה.

★ פיחות של 13 אחוז – רווחיות הייצוא תגיע ל־7.5 אחוזים בינואר ול־8.9 בפברואר. עד סוף השנה היא תרד לכ־5 אחוזים. האינפלציה בשנת 1989 תסתכם בכ־16 אחוז. תוספות היוקר יהיו 4 אחוזים בפברואר וכ־5 בינו'. השכר הריאלי יירד בינואר ב־9 אחוזים ויפסס בכ־10 אחוזים עד סוף השנה.

מרכז משק מקצוע יוקרתי

מאת דויד מרשיוב

מרכז המשק הוא המקצוע היוקרתי ביותר מבין 40 מקצועות ותפקידים שונים הרווחים בתנועה הקיבוצית – מתחזור מסולם יוקרה של 40 עבודות ותפקידים בקיבוץ המתפרסם במחקר חברות בקיבוץ שנערך לאחרונה ב„יד טבנקין", מוסד המחקר המרכזי של התק"ם.

במחקר זה זכה מרכז המשק לציון ממוצע של 5.98 נקודות בסולם הנע בין 1 ל־6 נקודות.

שני בסולם הוא מזכיר הקיבוץ שקיבל 5.92 נקודות. אחריהם לפי סדר יורד: גזבר, בעל תפקיד ניהולי במפעל, מהנדס, רכז ענף חקלאי, אחות, מורה, פסיכולוג, רכז בנייה.

17 מקצועות ועיסוקים נמצאים מעל הציון הממוצע של 4.15 נקודות ושאר 23 המקצועות נמצאים מתחת לממוצע זה. פעיל בתנועה קיבל 3.7 נקודות.

את המחקר ערכו גילב אדר וחנה לואיס, סוציולוגיות חברות קיבוץ, ומטרתו היתה לאתר ולהגדיר את הסביבה החברתית של פעילות החברה בקיבוץ ואת מאפייניה האישיים של הפעילה. מהמחקר עולה, כי הציון הממוצע של עבודות הפעילות הוא 4.31 נקודות, כלומר במחצית העליונה של הסולם.

„שטיחי שומרון" יכפיל השנה את הייצור ל־10 מיליון ש"ח

הוזלת הייצור בכ־50% החמירה את מצב מפעלו של שפירא

מאת אבי שוברט

מפעל „שטיחי שומרון" לשטיחים מקיר לקיר בבית שמש יכפיל השנה את ייצורו, אשר יגיע ל־10 מיליון ש"ח. המפעל מכר בשנת הפעילות הראשונה שלו, ב־1987, ב־6 מיליון ש"ח והוא מחזיק כיום כ־20 אחוז מנתח שוק השטיחים מקיר לקיר בישראל.

מנכ"ל המפעל ומבעליו, משה גורן, ציין כי המפעל מייצר אמנם רק כ־15 אחוז מיכולת תפוקתו המסתכמת ב־25,000 מ"ר בחודש, ואלה מהווים רק כחמישית ממכירות השטיחים בשוק המקומי; אך עלות העבודה הנמוכה של הציוד החדש והמשוכלל ביותר בעולם, הביא לירידה דרסטית במחירי השטיחים עד לכ־50 אחוז.

גורן רמז כי עובדה זו החמירה במידה רבה את מצבם של מפעלי השטיחים של ח"כ אברהם שפירא. לדבריו, אחד הגורמים למצב קשה זה של „שטיחי כרמל", שאת שמם הוא לא ציין במפורש, הוא הציוד הישן הדורש ידיים עובדות רבות ומייקר במידה רבה את הייצור. פוטנציאל הייצור של „שטיחי שומרון" מוערך על־ידי בעליו בכ־200,000 מ"ר בחודש.

בדעת מנהלי המפעל להגדיל את הייצור לכ־50 אחוז מצריכת השוק המקומי ואף לייצא לאירופה ולארה"ב.

המפעל הוקם לפני כשנתיים על־ידי צוות מומחים מחו"ל, אשר גם כיום משמשים כיועצים למנהלי המפעל בכל הקשור להליכי הייצור. „שטיחי שומרון" הוא בבעלות חלקית של גורן והבעלים האחרים הם משקיעים מחו"ל, יהודים ממוצא אירני.

משה גורן
בעלים ומנכ"ל

דרור צורף
משנה למנכ"ל

גורן אומר, כי בשל היעדר תודעה צרכנית מפותחת בקרב קונים רבים, הם רוכשים שטיחי לבד אשר איכותם ירודה ואף אינם נחשבים לשטיחים בשל דרך ייצורם. הוא מוסיף כי בשל מחירם הנמוך יחסית והרווח הגבוה של הסוחרים נוגסים „שטיחי" לבד אלה בשוק השטיחים האמיתיים.

המפעל משתרע על 2,800 מ"ר ומעסיק 12 עובדי ייצור, ארבעה בתפקידי אדמיניסטרציה וארבעה אנשי שיווק. בקרבתו מצוי מפעל לשטיחי אריגה. תוצרת המפעל משווקת וחלקה ישירות לפרוייקטים וחלקה לחנויות.

גידול חד במכירות „אופרוטק" ברבעון השלישי

מאת מדור הכלכלה של „דבר"

שיפור ניכר במצב העסקים של „אופרוטק" נרשם ברבעון השלישי השנה.

מכירות החברה הסתכמו כ־15.56 מיליון דולר, גידול של 36% בהשוואה לתקופה המקבילה ב־1987. זה הרבעון השביעי ברציפות שבו מציגה החברה הכנסות שיא. במקביל גדל ברבעון השלישי הרווח התפעולי ב־31% ועמד על 1.4 מיליון דולר. הרווח הנקי גדל ב־6% והגיע ל־890,000 דולר, המהווים רווח שיא ברבעון.

סך כל מכירות „אופרוטק" בתשעה החודשים הראשונים השנה גדל ב־52% בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה שעברה: 44.75 מיליון דולר ב־1988 לעומת 29.4 מיליון דולר ב־1987. סכום זה אף גדול מהכנסותיה של החברה בכל שנת 1987, שהגיעו לכ־42 מיליון דולר.

לדברי החברה משקפות תוצאות הרבעון השלישי את ההצלחה הגדולה שזכתה לה המערכת החדשה של „אופרוטק", המשמשת לייצור אוטומטי של גלופות לתעשיית המעגלים המודפסים, ואת הגידול במכירות של מערכות לבקרה אלקטרואופטית אוטומטית של מעגלים כאלה. בשני קוי המוצרים, החשובים למתקדמים ביותר בסוגם, גדל נתח השוק של החברה במהלך הרבעון והתרחב צבר ההזמנות.

ארגון בתי התוכנה תובע מהממשלה להכיר בפוטנציאל

מאת אבי שוברט

האסיפה השנתית של ארגון בתי התוכנה בהתאחדות התעשיינים שתיערך ב־15 בנובמבר, תעמוד בסימן של תביעה מהממשלה להכיר בפוטנציאל הענף ולתמוך בצורה מאסיבית בעידוד הייצוא שלו. כך מסר מזכיר ארגון בתי התוכנה בהתאחדות התעשיינים, אריק צור.

לדעתו על הממשלה החדשה להקים קרנות דו־לאומיות נוספות, דוגמת זו של ישראל־ארה"ב: לתמוך במו"פ של הענף ולהשוותו לשאר ענפי התעשיה.

האסיפה של ארגון, הכולל 55 חברות, תבחר בשבוע הבא את מוסדותיה – הנהלה, מבקר וועדת משמעת.

בענף התוכנה מועסקים כ־4,000 עובדים ומחזורו כ־300 מיליון דולר.

מאות מנהלי טיולים מחו"ל לקונגרס בישראל

מאת דויד מרשיוב

כ־250 מנהלי טיולים מיותר מ־20 ארצות יבואו לישראל להשתתף בקונגרס האיגוד הבין־לאומי של מנהלי טיולים שייערך בשבוע הבא בתל אביב ובירושלים.

במסיבת עתונאים שנערכה אתמול בבית סוקולוב, מסרו מנהלי הארגון, כי יחד עם הישראלים ישתתפו בקונגרס יותר מ־400 איש. מחו"ל באים מנהלי טיולים מכל ארצות מערב־אירופה וכן מטייוואן, מאוסטרליה ומארה"ב.

הדוברים הדגישו את חשיבות קיומו של הקונגרס בישראל כאמצעי לעידוד תיירות לישראל. זאת, משום שלמנהלי הטיולים יש קשר אישי עם המטיילים והשפעה רבה בקביעת מסלולי הסיורים שלהם.

באיגוד חברים 2,000 מנהלי טיולים מ־27 מדינות והסניף הישראלי הוא השני בגודלו.

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5758.61	5719.46
אבוקה	—	—
אגוז	305.40	303.30
אגס	117.12	116.30
אדיר	2049.99	2035.34
אדום	158.46	157.34
אופיר	185.15	183.91
אור	453.64	449.97
אוריון	128.77	127.82
אורלי	332.64	330.24
אורן	934.86	928.35
אייל	6236.53	6114.50
איריס	6137.93	6049.13
איתן	894.30	887.36
אלון	730.70	724.96
אלמוג	734.47	728.05
אנליסס		
אל"ת	117.20	115.48
אנליסס		
גמישה	111.14	108.50
אנליסס		
מניות	104.27	101.76
אבקור	103.09	102.81
ארז	206.38	204.91
אש	146.72	143.49
אשל	199.07	197.73
אתגר	89.51	88.76
אתרוג	292.55	290.46
בדולח	152.66	151.66
ברוש	584.80	580.75
ברק	504.27	500.33
בקעה	358.74	357.12
גביש	1707.14	1695.17

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
בבע	128.28	127.33
גורן	517.62	513.20
גיא	118.25	117.39
גיל	3508.60	3484.84
גלית	734.39	728.99
דובדבן	390.03	387.55
דוכיפת	558.41	553.54
דולב	281.00	278.80
דורון	165.68	162.64
דותן	316.47	310.67
דליה	635.21	623.15
דרור	348.67	342.36
דקל	371.49	368.89
הדס	452.99	450.15
הילה	455.02	452.97
הדר	625.73	614.00
זהר	124.58	123.64
זית	154.02	152.84
זינוק	108.39	106.11
זיק	—	—
זמיר	435.96	432.17
חווית	191.97	190.67
חליפה	163.22	162.80
חלמיש	234.35	235.80
חן	169.54	169.12
טוטו	130.65	129.48
טל	6897.30	6807.96
יובל	531.81	527.22
יהלום	172.77	171.62
יסודות	382.86	379.28
יפה	521.40	518.06
כוכב	299.73	297.16
כחל	137.30	136.38
כלנית	692.06	678.78
כנפית	299.93	298.51

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
כרמל	135.38	153.27
כתר	1301.47	1282.36
להב	5294.39	5256.68
למשקיע	139.88	138.09
לפיד	—	—
לקס	2203.11	2185.84
לשם	453.76	451.66
מבחר	1582.31	1571.14
מבטח	4572.99	4541.49
מגד	301.81	299.68
מגדן	4220.88	4191.46
מור	1697.95	1694.17
מורן	950.50	943.55
מגוה	27465.23	27055.30
מיתר	1190.20	1181.85
מכלול	98.48	97.80
מניף	5061.05	5026.03
מעיין	805.08	799.49
מקשה	453.52	451.26
מרווח	143.91	143.57
מרום	1559.00	1548.14
נוגה	165.97	164.71
נטיף	285.72	284.56
נכס	479.87	472.61
נילי	134.99	133.99
סביון	684.50	671.34
סגולה	152.12	151.00
סלע	437.96	435.89
סנונית	621.90	617.77
סער	406.99	403.51
ספיר	179.77	179.76
עדיף	385.95	382.70
עדית	823.15	819.31
עידן	575.46	566.95
ענבר	119.59	118.55

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עות	2358.37	2340.80
עפרוני	587.98	582.83
ערמון	128.22	127.35
פ"א	1731.10	1718.71
צבר	568.93	564.96
צופית	522.06	517.56
צוק	142.43	142.45
צייד	1299.49	1289.45
צמיחה	570.73	562.55
צמרת	163.65	162.47
צריח	116.35	114.75
קלע	181.10	180.64
קשת	119.28	118.44
רונית	17124.27	17966.48
רימון	153.91	153.64
רקפת	999.02	982.87
רשף	472.64	469.00
שבים	534.17	529.59
שהם	392.78	390.68
שוקי	109.93	108.97
שירה	489.05	485.57
שכיר	476.63	473.19
שנהב	711.68	706.44
שסק	745.02	739.96
שפע	104.56	103.84
שקד	204.14	202.70
תאנה	265.04	263.16
תדהר	560.47	559.07
תירוש	636.51	631.66
תבונה	114.77	113.89
תמוז	298.50	296.56
תפוח	231.22	229.63
תרשיש	125.21	124.32
תשרי	610.86	605.71

שר העבודה והרווחה

הודעה על כוונה למתן צו הרחבה לפי חוק הסכמים קיבוציים התשי"ז – 1957

בתוקף סמכותי לפי סעיף 26 לחוק הסכמים קיבוציים התשי"ז – 1957(1). אני מודיע על כוונתי לתת צו לפי סעיף 25 לחוק המרחיב את תחולת ההסכם הקיבוצי הכללי (7041/88) שבין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל מיום ב' בחשון התשמ"ט (13 באוקטובר 1988) בדבר תשלום תוספת יוקר.

משה קצב
שר העבודה והרווחה

י"ב בחשון התשמ"ט
23 באוקטובר 1988

1. ס"ח התשי"ז עמ' 63

ביטוח/דן שלם

★ נמשכת מגמת התחרות בביטוח רכב ורכוש. עדיין ניכרת האטה במכירות ביטוחי חיים ויש ציפיות לחידושי ביטוחי תעשיה גדולים בינואר, כאשר התחרות כפתח גם בתחום זה, גם אם מבטחי המשנה נוטים ליותר גמישות בתעריפים שהם דורשים מחברות ביטוח ישראליות.

★ בביטוח רכב נמשכת התחרות שהביאה לשחיקת התעריף החדש. אי הקמתה של ועדת המשמעת מונעת פיקוח נאות על התחרות.

★ „מגדל" הודיעה על מתן מימון משלים למבוטחים במסגרת „מוטב" בתנאים נוחים, כדי שיוכלו לנצל את הבונוס ולהשלים רכישת הצעה זו באה לאחר שעד כה רכשו את הפוליסה מאות בודדות בלבד (רכב חודש בכל מקרה) של מבוטחים, עקב התנגדות רבה לתוכנית של סוכני ביטוח הפועלים בחברות אחרות.

צמצומים ב„הסנה"

בחברת „הסנה" נמשך שלב הרה־ארגון עקב העובדה שהיא עדיין מפסידה. בשלב זה מתוכננים פיטורי 500 עובדים בהדרגה ובהסכמה עצמה, וכן יש כוונה למכור את הבניין החדש של החברה ולהעביר את מרכזית המטה חזרה לבנין הקודם. לא ברור בשלב זה אם הכוונה למכור בלבד, או במסגרת עסקה מורכבת למכרז ולשכרו בחזרה מידי הרוכש. למרות הצמצומים הרי החברה עדיין מתחרה היטב בשוק.

הסוכנים נגד מכירה ישירה

בלשכת סוכני הביטוח שוקלים נקיטת צעדים שונים כדי למנוע תקציב של מכירת פוליסות ביטוח לנסיעות לחו"ל מעל הדלפקים בסניפי רשות הדואר. כזכור, מפעילה סוכנות איחוד סוכנויות ביטוח נוספים כיסוי הניתן על ידי חברת „אריה" כשהפוליסה נמכרת מעל דלפקי רשות הדואר במחיר מוזל של 2 ש"ח ליום כפוליסה אחידה. בלשכת הסוכנים רואים טעם לפגם שגוף ממשלתי יטפל במכירת ביטוח כאשר הדבר הותר לסוכני ביטוח.

במסגרת פעילות הלשכה יש כוונה לנסות ולדרוש מתן פרטים מדוייקים בכל הצעה במכרז ביטוח לגבי המבטח, הסוכן המחיר המוצע.

ועדת המשמעת של הלשכה דנה בחריגות סוכני ביטוח מבולים. מדובר הן בתלונות חברי לשכה נגד עמיתיהם הן של לקוחות.

מתברר כי יש תלונות בתחומי ביטוחי רכב, אך גם בביטוח חיים, שם רוב התלונות מקורן בשכנוע המבוטחים על ידי סוכנים לבטל פוליסות ביטוח ישנות שערכן רב ולהמירן בחדשות. הסיבה לכך ברורה למדי.

בתחום ביטוח החיים פועלת הלשכה ליצירת אסטרטגיה מתאימה שתאפשר לסוכני ביטוח למכור את המוצר החדש השונה בבסיסו ממוצרי העבר.

תוכנית בריאות ב„איילון"

חברת „איילון" מפעילה תוכנית בריאות כדי להשלים את מכלול תוכניותיה בביטוחי חיים גם לפלחי שוק ייעודיים.

הפוליסה מציעה כיסוי למחלות קשות: התקפי לב, מחלות עורקים כליליים, שבץ מוחי, סרטן, אי ספיקת כליות כרונית, השתלות לב, כליה, כבד – 150 אחוז מסכום הביטוח.

התחלת הביטוח 90 יום מיום החלתו ויש הדרגות לגבי מבצים שנים ואיורים. התעריף משתנה כל 12 שנה. אחד החידושים הוא שמבוטח שגילו עד 40, חייב רק בהצהרת בריאות אם ברצונו לבטח בסכום עד 50,000 ש"ח. פוליסה נמכרת כביטוח עצמאי וכנספח לפוליסה. מעשן ישלם פרמיה גבוהה ב־15 אחוז.

מבוטח בגילאי 20־30 ישלם לביטוח שנתי של 100,000 ש"ח בין 439־513 ש"ח.

מאבק על ביטוחי תעשיה

חודש הבא יחודשו מרבית ביטוחי התעשיה. רוב החברות והסוכנויות הביטוח הגדולות מתחרות על מרכזי הביטוח ועל ביטוחי תעשיה גדולים. יש להניח כי השנה, עקב רמת מחירים ירודה, התחרות תהיה שולית ואין לצפות להורדת מחירים משמעותית. גם אם מבטחי המשנה בחו"ל יגלו נטיה להגמיש עמדתם בביטוחים החוזרים וישפרו תנאים לחברות ישראליות, יש לצפות כי הסיכון הפוליטי באיזור יתבטא לבסוף בפרמיות.

מוכרים: „אונו טורבו" 89

(אריה ארד). – דגם 89 של ה"אונו טורבו" החל להימכר בישראל בשבוע שעבר. בדגמי 89 מותקנת מערכת איי.בי.אס. כסטנדרד. זו מערכת אלקטרונית, המונעת נעילת גלגלים והחלקה בשעת בלימת־חירום על כביש חלק, רטוב או קפוא. ב"אונו" מצויה כיום מערכת הטורבו המתקדמת ביותר והיא נהנית מפופולריות רבה בקרב חובבי הרכב. למכונית מנוע בן 1,301 סמ"ק, המפיק 105 כ"ס ב־5,750 סל"ד, מומנט של 15 מק"ג ב־3,200 סל"ד ומהירות מירבית מוצהרת של 200 קמ"ש. היא מגיעה מ־0 ל־100 קמ"ש ב־8.3 שניות, כאשר מנוע הטורבו מאפשר לה לשייט בהילוך החמישי כבר ב־70 קמ"ש ומעניק לה גמישות יוצאת דופן בעיר ומחוצה לה. ניהול המנוע, בכלל זה מערכת גדישת האוויר, ממוחשבת כולה. המערך האלקטרוני הוא מתוצרת "מראלי", השייכת לקונצרן "פיאט". מחירה של ה"אונו טורבו" 38,267 שקל, כולל מע"מ ואביזרי רישוי.

מקדימים הוצאת בצל להורדת מחירים

מאת דויד מרשיוב

מועצת הירקות החליטה להקדים את הוצאת הבצל מיבולי החורף במגמה להוריד את מחירו לצרכן, אשר עלה מאד בשבועיים האחרונים.

ההחלטה התקבלה לאחר שלפני שבוע עלה מחיר הבצל ל־1.40 ש"ח מחיר סיטוני והשבוע עלה שוב – בין 1.60 עד שני ש"ח הק"ג. מינהל של מועצת הירקות טוען כי הבצל התייקר בגלל אגירתו בשלב הסיטוני ולכן היא החליטה להקדים הוצאת הבצל כדי לאלץ המשווקים להוזילו.

תערוכת פרחים „אביב 1989" בעמק חפר

מאת דויד מרשיוב

גם השנה יקיים תאגיד „אביב" המייצא פרחים לארצות אירופה, תערוכת פרחים בין־לאומית במארס 1989. תהיה זו השנה החמישית לתערוכה זו, שזכתה בשנים עברו להצלחה רבה.

במסגרת התערוכה ייערכו גם סמינרים מקצועיים ותיערך תחרות שנתית של מגדלי הפרחים בה יוענק הגביע הנודד לפרח המצטיין של השנה. כמו כן יתקיימו תחרויות של שוזרי פרחים.

10 מסלולי טיול ונופש של הגנת הטבע בחנוכה

מאת דויד מרשיוב

החברה להגנת הטבע עורכת השנה סיורים לגילאים השונים כאשר הכיוון הכללי הוא עם הפנים לדרום. הנופשים מתקיימים באזורים שונים והם כוללים סיורי מדבר, באהלים בדווים, גמלים, המצפה התת ימי באילת, חוות האלפקות.

★ במלון לגונה באילת מושקעים בימים אלה 300,000 בשיפוץ 128 חדרים, בהחלפת ריהוט ושטיחים והשבחת אמבטיות. מאז כנוהל המלון על ידי רשת „ישרוטל" הושקעו בשיפוצו יותר משלושה מיליון דולר.

קרוב הסכם עם תאילנד

מאת אבי שוברט

בפגישה של משלחת תעשייני מתכת וחשמל מישראל, המבקרת עתה בתאילנד בראשותו של יו"ר אגף המתכת והחשמל בהתאחדות התעשיינים, דורון טמיר, עם מנכ"ל התאחדות התעשיינים התאית, הביע האחרון את נכונותו להגיע להסכם שיתוף־פעולה עם הישראלים. הטיפול בכך יחל בקרוב.

התעשיינים נפגשו עם מנכ"ל משרד המסחר התאי, אשר גילה עניין רב בשיתוף בין שתי המדינות ואף הציע לבקר בישראל במארס 89, בראש משלחת של אנשי עסקים תאים כאורחי התאחדות התעשיינים.

המשלחת קיימה עשרות פגישות עם אנשי עסקים מתאילנד. נמסר כי מספר תעשיינים מחברי המשלחת אף הרחיבו מאד את היקף מכירותיהם במדינה זו.

בתאילנד נערך גם סמינר מיוחד לרגל ביקור המשלחת בנושא שיתוף פעולה תעשייתי בזמנת שגרירה של ישראל בבנגקוק. השתתפו מצד התאים – ראשי התאחדות התעשיינים, נציגי הבנקים הגדולים, ביניהם סגן נשיא הבנק של בנגקוק דריי נימיס, ואחרים. משלחת תעשייני המתכת והחשמל שהתה עתה בסינגפור עד 12 בנובמבר, שם נערך סמינר דומה לשיתוף פעולה תעשייתי בין סינגפור לישראל.

כן ייערכו פגישות עם התאחדות התעשיינים של סינגפור, נציגי לשכת המסחר והמועצה לפיתוח כלכלי.

חדשות

■ ישעיהו ליבוביץ: מבחינתו אותם חוגים מתקדמים. הנחרדים מול האפשרות ששלושה רבנים זקנים יקבעו את מדיניותה של ישראל – על מה מורעש עולמם של ההומניסטים האלה? ■ אמנון לוי עם מפלגת החרדים. במהלך המשא־והמתן ■ אביגדור פלדמן ■ שרית ישי לוי עם הרב אברהם רבין. היה נותן את בנו לבתו של אורי זוהר ■ יואל אסתרון. וושינגטון: אחרי בוש ■ חגי סגל ■ משה נגבי. דין מיהו יהודי ■ הבאבא ברוך. ראיון: בש"ס מצטערים מאוד, עובדיה יוסף מצטער עכשיו ■ שאול אברון עם משה אבגר ■ דודו גבע פוסטר חג ■ יעל גבירץ עם משפחת שפרינצק ■ דניאל דיי לואיס של תמר גלבץ ■ יהודה ליטני. סיפור אהבה ■ דורון רוזנבלום: בין צ'אנל פור לצ'אנל קור. מסקנות ■ ואחרונים

בנק מרכנתיל לישראל בע"מ
שד' רוטשילד 24, ת"א

הודעה ללקוחותינו

החל מיום שישי, ב' בכסלו תשמ"ט, 11.11.1988, יועלה שיעור הריבית הבסיסית (פריים) ב־1.2% לשנה. הריבית תעמוד על 19.2% לשנה השווה לריבית מתואמת (אפקטיבית) שנתית של 20.93% בחישוב רבעוני.

מודעה זו מתפרסמת במקום משלוח הודעות ללקוחות. פרטים נוספים ניתן לקבל במחלקות הבנק.

תדהמה ב'רמים' שבקריית שמונה: המפעל נסגר בלי הודעה מוקדמת

הנהלת 'כור': 100 העובדים העדיפו סגירה על פני תוכנית הבראה • מועצת הפועלים: לא ייתכן לסגור כך מפעל בעיר פיתוח ליד הגבול

מאת שמעון וייס ואבי שוברט, סופרי 'דבר'

100 פועלים במפעל האלקטרוניקה 'רמים' בקריית שמונה, השייך לקונצרן 'כור' קיבלו אתמול בבוקר מכתבי פיטורים לאחר שההנהלה החליטה לסגור את המפעל לחלוטין. בתגובה השביתו אתמול העובדים את העבודה וסגרו את המפעל עד שההנהלה תחזור בה מצעדה.

100 הפועלים, רובם ככולם תושבי קריית שמונה, הגיעו אתמול לעבודה כרגיל, ומכתבי הפיטורים חיכו להם במפעל. לפועלים נודע, כי הפיטורים הם שלב ראשון לקראת סגירתו המוחלטת של המפעל. הפועלים הוכו בתדהמה ומיד התארגנו להשבית את העבודה. משך כל היום הסתובבו הפועלים בחצר המפעל והתבטאו בזעם על הנהלת המפעל, שהפתיעה אותם, לטענתם, בצעדה זה.

הפועלים הנזעמים אמרו, כי המפעל המשיך לעבוד משך כל השנים הקשות של הקטיושות וההפגזות בגליל ונחשב לאחד מנושאי דגל הפיתוח והתעשיה בקריית שמונה. דווקא כעת, בעת רגיעה יחסית, הם קיבלו את מכתבי הפיטורים.

הנהלת קונצרן 'כור' מסרה, כי מועצת המנהלים של המפעל החליטה לסגור אותו בעקבות דברי נציגי ועד העובדים, כי הם מעדיפים את סגירת המפעל ומתן פיצויים על יישום תכנית ההבראה. מפעל 'רמים' היה צפוי להפסד של כשלושה מיליון דולאר ב־1988, זאת בנוסף להפסד מצטבר של כ־8.5 מיליון דולאר בארבע השנים האחרונות.

תכנית ההבראה שהוצגה בפני העובדים כללה צמצום מצבת כוח האדם בכשליש, שינוי שיטת הפרמיות, צמצום ההטבות הסוציאליות בהתאם ליכולת המפעל, ניידות עובדים, חסכון בהוצאות והגדלת המכירות. מנהלי המפעל אמרו, כי לעובדים היה ידוע היטב מצבו הקשה של המפעל ולמרות זאת לא גילו כל נכונות לסייע בשיפור המצב.

הנהלת 'כור' הודיעה, כי הסגירה באה בהתאם למדיניות הקונצרן הקובעת שכל מפעל שאין לו צידוק כלכלי או סיכוי להבראה – ייסגר. מפעל 'רמים' מייצר עמודי חשמל, ציוד רפואי ותיבות קשר לשימוש צבאי בארץ ולייצוא.

מזכיר מועצת פועלי קריית שמונה יוסף שלום אמר, כי הפועלים קיבלו מכתבי פיטורים ללא כל הודעה מוקדמת, ועל־כן לא יעלה על הדעת שפיטוריו מבלי שתימצא להם עבודה חלופית. הוא קרא להנהלת 'כור' לשקול מחדש את החלטתה והדגיש, כי אין להתעלם מהעובדה שמדובר במפעל של חברת העובדים בעיר פיתוח הממוקמת בגבול הצפון.

יצויין, כי ההחלטה על סגירת המפעל ופיטורי הפועלים גרמו לתדהמה בעיר, ואפילו ראש העיר פרוספר אזרן נזעק לנסות ולשנות את רוע הגזירה. הפועלים עצמם מתכוונים לפתוח בשביתה ליד שערי המפעל באיזור התעשיה של קרית שמונה.

מ.פ. עכו שוקלת את השבתת כל המפעלים במחאה על האבטלה

מאת יוסי ליבוביץ, ואריאלה ראובני סופרי 'דבר'

הממשלה תדון באחת מישיבותיה הקרובות במשבר התעסוקה הפוקד את העיר עכו. בפגישה שקיים מזכיר מועצת הפועלים בעיר יהושע כץ עם שרת הבריאות שושנה ארבלי הבטיחה השרה להעביר כבר בימים הקרובים בקשה למזכירות הממשלה כדי לדון בנושא.

לשם כך ביקשה השרה נתונים מדויקים על מצב התעסוקה בעכו, ואתמול נשלח אליה מסמך ובו פירוט על כל המפעלים שנקלעו למצוקה. מסתבר, כי בשלוש השנים האחרונות אבדו בעכו יותר מ־600 מקומות עבודה, ומספר דומה של אנשים פוטרו ונאלצו לחפש מקומות עבודה חלופיים. אחוז האבטלה עולה על הממוצע הארצי.

בפגישה עם שרת הבריאות ציין יהושע כץ, כי עכו סובלת ממשברים בתעשיה ובתעסוקה, מנטישת אוכלוסין וצמצום האוכלוסיה היהודית בעיר ולכן יש לעשות צעדים דחופים ומהירים ברמה הלאומית ובראש וראשונה להעניק לעכו מעמד של עיר פיתוח א'.

"לא יתכן מצב, שבו עכו תהיה העיר היהודית בגליל המערבי שאינה נהנית מהטבות ותמריצים הניתנים לישובים בעלי סיווג של עיר פיתוח א' פלוס", אמר כץ "לתעשיינים אין כל סיבה להקים מפעלים בעכו, כאשר כמה קילומטר מאתנו, בנהריה ובכרמיאל, הם יכולים לזכות בתמריצים והנחות במס הכנסה".

הוא הוסיף, כי גם השרים משה שחל וגד יעקבי הבטיחו לפעול בממשלה לשם יצירת לובי למען קידום האינטרסים של עכו. מזכיר מועצת הפועלים גם לא הוציא מכלל אפשרות, כי אם המאבק לא יישא תוצאות, תנקוט מועצת הפועלים, בשיתוף העיריה, צעדים דראסטיים עד כדי השבתת כל המפעלים בעכו, כאות הזדהות עם המצב הקשה השורר בעיר.

עלייה בדורשי עבודה

(עש"ת). – בחודש אוקטובר נרשמה עליה נוספת במספר דורשי העבודה, שנרשמו בלשכות שירות התעסוקה ברחבי הארץ ומספרם הסתכם ב־59,620. בניכוי תובעי הבטחת הכנסה (ובניכוי גורמים) עונתיים הגיע מספרם ל־49,436 איש.

מספר המובטלים 6 ימים או יותר הסתכם ב־29,512, ובמספר אישורי האבטלה בלשכות התעסוקה למבוגרים ולאקדמאים נרשמה עלייה נוספת בשיעור של 3.1 אחוזים. מספרם הסתכם ב־26,129.

בחודש אוקטובר נמנו 3,319 סרבני עבודה. מספרם של אלה הסתכם בחודש ספטמבר ב־2,204 סרבנים, מספר הסרבנים ירד איפוא ב־50.6 אחוז.

עובדי 'כיתן' נצטוו לפתוח שערי המפעל

מאת אמיר רוזנבליט, סופר 'דבר'

שופט בית המשפט המחוזי בבאר שבע אליעזר ריבלין נענה אתמול לבקשת הנהלת מפעל 'כיתן דימונה' והוציא צו המורה לוע"ד ועד העובדים אלי כבפו לפתוח לאלתר את שערי המפעל כדי לאפשר הוצאת סחורות מתוכו.

בתגובה פנו העובדים לעו"ד גלילה הורנשטיין, שאמורה להגיש בשמם בקשה לביטול הצו. בית המשפט יקיים הבוקר דיון בבקשת הצדדים.

העובדים המשיכו גם אתמול לחסום את שערי המפעל. אתמול גם הופקדו משכורות חודש אוקטובר בחשבונות העובדים.

יו"ר ועד עובדי 'אתא' לשעבר, פיני גרוב, הגיע אתמול למפעל וחיזק את ידי העובדים. ביום שני הקרוב תושבת דימונה כליל כחלק מהמאבק שיום מטה החירום העירוני נגד גל הפיטורים הפוקד את העיר.

שני מפעלים עתירי ידע נסגרו בבירה

(עש"ת). – שני מפעלים ירושלמים – 'אדל' מפעל פרטי המעסיק 52 עובדים ועוסק בתחום הפרמצבטיקה והשני מפעל 'אוניקור' השייך לקונצרן 'כור', המעסיק 20 עובדים ועוסק במחקר בתחום הביוכימיה – נסגרו השבוע. זאת מסר ניסן הרפז מזכיר ההסתדרות בירושלים, בכנס חירום של מזכירי התעשיה בירושלים.

ניסן הרפז אמר, כי סגירת מפעלים אלה מהווה המשך בכרסום התעשיה בירושלים וסגירת המפעלים האלה היא חמורה במיוחד, משום שהיו עתירי־ידע.

הבטחה ללקוחות 'יובל גד': הדירות שרכשו יימסרו להם

מאת אבי שוברט

רוכשי דירות בנעמים, שרכשו דירות מחברת 'יובל גד', צבאו אתמול על משרדי הנהלת קונצרן 'כור' בדרישה להתחייבות הקונצרן להשלמת הבנייה. מנכ"ל 'כור מתכת' חגי כהן נפגש עם המפגינים והבטיח, כי הקונצרן ישלים את הבנייה בהתאם להוזים ולהתחייבויות.

בעקבות החלטת הנהלת הקונצרן לסגור את מפעל 'יובל גד' באשקלון ולפטר את העובדים נוצרו חששות כבדים בקרב לקוחות החברה, שבניית הדירות ששילמו בעדן עדיין לא הושלמה. אתמול הגיעו כ־30 מהם לאחד מאתרי הבניה בירושלים והפגינו בדרישה לקבל התחייבות שבניית בתיהם תושלם.

מנכ"ל 'כור מתכת' נפגש עם המפגינים ואמר, כי החברה נערכת בתוכנית להשלמת הבניה בכל אתרי הבניה של 'יובל גד'. הוא ציין, כי התוכנית מתייחסת ללוח הזמנים החדש, לאמצעים ולהערכות הניהולית הכוללת לסיום הבניה בתואם לחוזים ולהתחייבויות.

גמילות חסדים

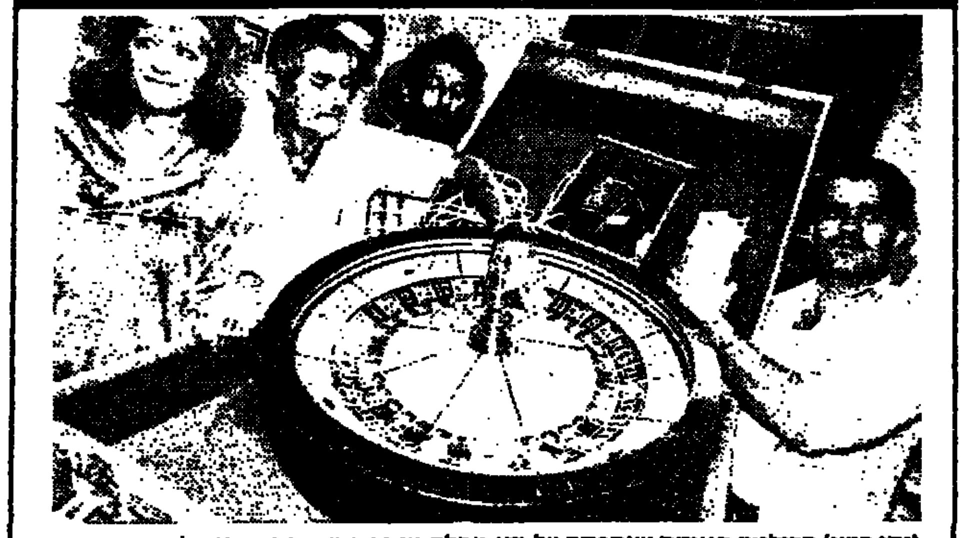

(נתן רועי) הרולטה הניידת שנתפסה על ידי מחלק מוסר במשטרת מחוז תל־אביב במרכז למשחקי מזל ברחוב ז'בוטינסקי בתל־אביב. החשודים סיפרו, כי עסקו בהימורים כדי לממן את הטיפול באשה חולה. 23 חשודים, שעסקו במשחקי רולטה ובלק ג'ק, נעצרו במקום. השוטרים החרימו רולטה ניידת ושולחן לבלק ג'ק וכן 6,060 דולאר ו־10,000 ש"ח. (צילום: שאול רחמים)

'פניציה' של קונצרן 'כור' עבר לראשונה מהפסד לרווח

מאת אבי שוברט

חברת 'פניציה' חומרי לייצור זכוכית, השייכת לקונצרן 'כור', תראה השנה, לראשונה, מעבר מהפסד של שני מיליון דולאר לרווח. על כך מסר מנהל המפעל תא"ל (מיל') עודד מירה. לדבריו, עם כניסתו לתפקיד בראשית שנת 1987, הראו מאזני החברה, כי שנת 1986 הסתיימה בהפסד של 1.7 מיליון דולאר, והתחזיות לעתיד היו עגומות. לכן נאלץ להפעיל תוכנית הבראה, שהתבססה על הגברת התפוקה, תוך ניצול יעיל יותר של הציוד, צמצום דראסטי בכוח־אדם והפסקת פעילותן של יחידות בלתי רווחיות. מדיניות זו הובילה לסגירת האגף לכלי בית, שצבר בשנת 1987 הפסד בכשני מיליון דולאר. כמו כן ננקטו צעדים שהביאו להגברת התפוקה ב־40 אחוז.

סידה מסר, כי המפעל קיצץ בכוח־אדם, מ־328 עובדים ב־1986 ל־100. נתוני סקר שנערכו בחברה מצביעים על עליית התפוקה לעובד בשנתיים האחרונות ב־150 אחוז.

קבלת פנים בגבעת עוז למסורבת עלייה מברה"מ

מאת יצחק מרידור, סופר 'דבר' בעמק

קיבוץ גבעת עוז ערך אמש קבלת פנים נרגשת לגלינה וליצנוק מלנינגראד, אשתו של המדען מסורב העליה אליק וליצנוק.

אליק, עזב את עבודתו המדעית לפני 13 שנה, ומזה 11 שנה הוא מסורב עליה, בשל טענת השלטונות שהיה מקורב ל"סודות מדעיים". הוא משמש בשנים האחרונות כמורה לעברית בלנינגראד, והוא דמות בולטת בין מסורבי העליה בברה"מ. במהלך ביקורו במוסקווה ביקש נשיא ארה"ב רונאלד רייגן היתר עליה עבור הזוג, אך עד כה טרם קיבלו גלינה ואליק את היתר היציאה.

לפני כמה שנים אומץ הזוג וליצנוק על־ידי גבעת עוז, שאף העניק לו "חברות כבוד" של הקיבוץ. סימה שוויצר, חברה גבעת עוז, עומדת מזה שנים בקשרי מכתבים עם המשפחה. גלינה, מהנדסת במקצועה, קיבלה לאחרונה אשרת יציאה, ללא בעלה, לבלגיה, לשם קבלת טיפול רפואי. במסגרת זאת הגיעה לביקור בישראל. [illegible]

ח"כ יאיר צבן, שבא אמש במיוחד לגבעת עוז כדי לפגוש את גלינה ולהשתתף בקבלת הפנים לכבודה, אמר בטקס ש"מאבקם של בני הזוג וליצנוק הוא עדות לעוז רוחו של האדם, הנאבק על זהותו הלאומית ועל זכותו לחירות, ששום אמצעי של הפחדה או דיכוי אינו יכול לו. רק ישראל נאורה ומתקדמת", הוסיף צבן, "תצליח לקרב אליה רווקים ולגרום לכך שאלה היוצאים מברה"מ אחרי מאבק של שנים, גם יעלו אליה ויקלטו בה".

חשד: העובד הפקיד בחשבונו את דמי הלימוד בגני העיריה

עובד מחלקת החינוך בי"ם חשוד במעילה ב־40,000 ש"ח

מאת יורם לוי, סופר 'דבר' בירושלים

מנכ"ל עיריית ירושלים אהרון שריג הורה אתמול להשעות מייד עובד באגף להערכה וגביה במחלקה לחינוך של העיריה, לאחר שמבקר העיריה חשף מקרים של חשד לגניבת כספים על־ידי אותו עובד.

העיריה הגישה אתמול תלונה למשטרה ונתנה גם הוראה למנוע מן העובד כניסה ליחידה. העובד הוצא לחופשה כבר בראשית החודש.

מדובר בכספים, ששילמו ילדים בגני קדם־חובה שאינם במסגרות חינוך חינם. העובד חשוד בגניבת 40,000 ש"ח, אך הבדיקה נמשכת במטרה לבדוק אם נגנבו סכומים נוספים. הכסף שולם על־ידי אורחים ישירות לעובד, במקום להפקידם בבנק.

העובד היה מופקד על הקשר עם הבנקים, ולפיכך היה מוסמך להזין את המחשב בזיכויים או חיובים. מבקר עירית ירושלים, יחד עם מנהלת אגף הגבייה במחלקה לחינוך, בדקו את ההפקדות תוך השוואה עם הבנקים. הם גם בדקו את תשלומיהם של כמה תושבים לעיריה, שלגביהם התעורר חשד כי לא הופקדו על־ידי העובד בחשבונות העיריה.

עוד שלושה חשודים ברצח נהג המשאית

מאת אמיר רוזנבליט, סופר 'דבר' בנגב

שופטת השלום בבאר שבע, רות אבידע, ציוותה אתמול לעצור ל־15 יום שלושה חשודים נוספים בפרשת רצח נהג משאית המכולה מכפר סבא, ברעו גיל.

גיל בן ה־34 נרצח ביום חמישי שעבר, כאשר נהג במשאיתו מאילת לאשדוד. גופתו נמצאה מוטלת בצומת הקיבוצים דביר־להב, מצפון לבאר שבע. גיל הוביל במשאיתו מכשירי חשמל. במשאית, שהתגלתה נטושה במבואות עזה, לא נמצאו המכשירים, ומכאן מניחה המשטרה שהרצח אירע במהלך שוד.

בתחילת השבוע עצרה המשטרה שני יהודים בני 30, תושבי אשקלון, וערבי, החשודים במעורבות ברצח הנהג. אתמול הובאו לבית משפט השלום בבאר שבע שלושה חשודים נוספים. בא כח המשטרה פקד משה דהאן, העומד בראש צוות חקירת הפרשה, אמר לשופטת כי החקירה נמצאת בתחילתה וכי יש בידי המשטרה חומר חסוי הקושר את החשודים שלושתם יהודים, לרצח. לאחר העבירה החמורה, ביקש פקד דהאן, לאסור את פרסום שמותיהם, תצלומיהם או כל פרט אחר העלול לזהותם. השופטת נענתה לבקשת המשטרה.

ססמאות לאומניות בכפר בענה שבגליל המערבי

מאת יוסי ליבוביץ, סופר 'דבר'

סיסמאות לאומניות נרשמו במשך הלילה שבין שלשום לאתמול על קירות בתי הכפר בענה שבגליל המערבי. כמה שעות לפני כן הונף דגל אש"ף על תורן חשמל בכפר מול בית הספר היסודי.

בהתערבות משטרת כרמיאל הסירו עובדי המועצה המקומית את הדגל. סיסמאות הנאצה בגנות המדינה התגלו אתמול בשעות הבוקר על־ידי עובדי המועצה שהודיעו את המשטרה.

על קירות המרפאה ומספר בניינים בכפר נרשמו בספריי שחור ובשפה הערבית סיסמאות בנוסח: 'בכוח ודם נשחרר את פלשתין'. 'מוות ליהודים הציונים', 'תחי פלשתין הדמוקראטית' ו'מוות לבוגדים'. המשטרה פתחה בחקירה.

הנהג נפגע בתאונה ומפקדו לא טיפל בו

מאת דני צוקרמן, סופר 'דבר' בדרום

אל"מ, שנהגו נפגע בתאונה, עזב את המקום מבלי לטפל בו. המקרה אירע אתמול בשעה 7.20 בבוקר בצומת אשדוד ועורר רוגזם של חיילים שהיו עדים למקרה.

קצין ואזרח עובד צה"ל סיפרו את סיפור המעשה לסופר 'דבר', אולם לא יכלו למסור פרטים מזהים. החייל, נהגו של האל"מ, עבר רגלי באור אדום את אחד ממעברי ההצייה בצומת אל עבר מפקדו, שחיכה לו ליד תחנת האיסוף לחיילים. הוא נפגע על ידי מכונית 'אסקורט' צבאית נהוגה בידי חיילת.

בעוד החיילים במקום מטפלים בחייל הפצוע, הודיע לו הקצין הבכיר, באמצעות חייל אחר, שיגיע לבית חולים ועזב את המקום.

רצח העבריין לוגסי – על רקע השליטה בבת ים

מאת נתן רועי, סופר 'דבר' לענייני משטרה

העבריין בנימין לוגסי, שנורה בחזית בניין עירית בת־ים באוקטובר השנה, נרצח על רקע סכסוך בין עבריינים על השליטה בעיר – כך טוענת המשטרה, שפיענחה את הרצח ועצרה שלושה חשודים בהשתתפות בו.

צוות החקירה המיוחד בפיקודם של אבי והרצברג ואלכס אור הגיע למסקנה, כי הרוצחים ארבו לבנימין לוגסי בן ה־28 ליד בניין העיריה, ירו לעברו כמה יריות ונמלטו מהמקום. לוגסי, עבריין סמים ורכוש ואסיר ברשיון שהשתחרר בחודש אוגוסט האחרון לאחר שריצה כמה שנות מאסר, נרצח על רקע מאבק על השליטה בבת ים.

בליל הרצח נמצא בחזית המקום ממקום הרצח ואקדח, שנגנב כמה זמן קודם לכן באיזור התעשיה בבת־ים. בליל הרצח נעצר שמעון עמר, שהשתחרר לאחרונה מבית הכלא לאחר שריצה כמה שנות מאסר בעבירות סמים ורכוש. באותו לילה נעצר יוסי בן שמעון, אף הוא מבת־ים. בעקבות מעצרם של השניים, נעצרו שני חשודים נוספים – יעקב עמר, אחיו של שמעון עמר, שהוחשד בסיוע לאחר מעשה ושוחרר בסיום חקירתו וקטין בן 16, החשוד בשותפות לרצח. מעצרם הוארך בבית המשפט השלום בתל־אביב.

תיק החקירה הועבר לפרקליטה פנינה גיא. חשוד נוסף, מאיר עמר, הוכרז עבריין נמלט.

משתתפים בצערה של חברתנו
בינר גינה
במות אמה
מריה ז"ל
בית יכין חקל
ההנהלה והעובדים

אנו מודיעים בצער על פטירתו של חברנו
חיים ניצן (קוקסו)
ומשתתפים בצער המשפחה
הלויה תצא מבית יד לבנים בכפר ויתקין ביום ראשון ד' כסלו תשמ"ט 13.11.88 בשעה 3.00 אחה"צ לבית העלמין המקומי.
כפר ויתקין

אזכרה ליקירנו
שלמה (סיומה) גורביץ
במלאת שלושים למותו תערך ביום שני, ה' כסלו תשמ"ט, 14.11.88 בשעה 14.30 בבית העלמין בחולון.
נפגשים על־יד השער הישן.
שולה ארלוזורוב־גורביץ
רותי ומיכל
תודה לכל מנחמינו

לחברתנו רות רגב
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף קרית טבעון הנשיא
ההנהלה והעובדים

בצער רב וביגון אנו מודיעים על פטירתו בטרם עת של בעלי, אבינו, בננו ואחינו היקר
גיורא שביט
הלויה תתקיים היום, יום חמישי א' כסלו תשמ"ט 10.11.88, בשעה 1 בצהרים בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים.
נפגשים ליד השער הראשי.
אבלים:
אשתו: שרה שביט
ילדיו: גיא ושרון
הוריו: מיכה וחנה שביט
אחיו: אמציה וציפי שביט וב"ב
אחיו: אחיה ונילי שביט וב"ב
אחותו: בלהה ובני מילנר וב"ב
גיסה: יוסף ודוידה שוורץ וב"ב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
שמאי זיידנברג
בן ר' מנחם ז"ל
ההלוויה תתקיים היום, יום חמישי א' בכסלו תשמ"ט 10.11.88 בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים.
נפגשים ליד השער הראשי.
יושבים שבעה בבית המנוח רח' הרטגלס 16 רמת אביב תל־אביב.
המשפחה המתאבלת

יד טבנקין
בחירות 88': לקחים ראשונים
יום עיון בהשתתפות
פרופ' יוחנן פרס, פרופ' ישעיהו ליבמן, יעקב צור, אהרון ידלין
יום העיון יתקיים ביד טבנקין, אפעל ביום ב' 14 בנובמבר 88' בשעה 9.00
סיום משוער: 14.00
ארוחת צהריים – תמורת 10 ש"ח
תחבורה: אוטובוסים – מס' 55 מרח' ארלוזורוב תל־אביב
מס' 35 מהתחנה המרכזית תל־אביב.

מדינת ישראל
היתר להעלאת תעריפי אשפוז ושרותים אמבולטוריים
בתוקף סמכותנו, לפי סעיף 7 בחוק יציבות מחירים במצרכים ובשרותים (הוראת שעה) התשמ"ו – 1985, אנו מתירים להעלות את:
א. תעריפי האשפוז והשרותים האמבולטוריים בבתי החולים.
ב. תעריפי השרותים האמבולטוריים הניתנים במערכת הציבורית מחוץ לבתי חולים.
- ההעלאה הינה בשעור של 23.14% מיום 15.11.88
משה ניסים, שר האוצר
שושנה ארבלי אלמוזלינו, שרת הבריאות

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של חברנו היקר
יעקב ווליניץ
ההלויה תתקיים היום יום חמישי א' בכסלו תשמ"ט 10.11.88. ותצא מבית התרבות בשעה 3.00 אחה"צ.
המשפחה ובית יפעת

דבר
קרא מחר
דבר השבוע
תסריטי קואליציה • ראיון עם עוזי ברעם • בין חוק להלכה • הצבעת הצעירים • מדינות ערב משקיפות על התוצאות • זאת היתה התעמולה שהיתה • גם הם הלכו לבחירות: בוש מול הקונגרס • המפסידות בוואשינגטון וירושלים • ראיון עם דן הלפרין • עשינו עסק • ארבעים שנה ל"מרבד הקסמים" • יידישע מאמע בסין • משחזרים את חצר כנרת • טלוויזיה
אמיר אורה, אמנון דנקנר, יורם פרי, דני רובינשטיין, עליזה ולך, שי פלדמן, טובה צימוקי, שלמה גינוסר, חגי אשד, מושיק, אהרן שמי, דני בלוך, יקיר צור, דליה רפאל, גדעון קוץ, דניאל בדנימון, שמעון וייס, ורדה צימרמן, יחזקאל הרוה, אריה ארד, יוני להב, הדס מגן, דן אבידן, דרור שרביט, ישראל לנדרס, יאיר גרבוז, אדם הורוביץ, מורי כץ, דני בלוך, דן בוראמיץ
"משא" לספרות ולאמנות

דבר היום

נשיא ומימשל

ג'ורג' בוש אמנם אינו בהכרח האיש הנכון, אבל פוליטית השכיל להיות בזמן הנכון במקום הנכון. הוא הגיע לבחירות 1988 כמועמד הרפובליקאים, כנהנה מתקופה של שפע ושלום וכמייצג רציפות כללית עם הקו האהוד של רונלד רייגן. בוש אינו בחיר־לבם והמועמד־לנפשם של האמריקאים, אבל בנסיבות הנוחות שאפפו את מערכת הבחירות שניהל – יריב דמוקראטי נחות מכמה מחבריו למפלגה שנרתעו מהתמודדות, ניהול תוקפני ומבוקר של המערכה, נטיה בסיסית של הבוחרים להעדיף את הידוע מבין שניים ב"רע במיעוטו" – ניצל בוש את יתרונו היחסי. הוא לא הצליח מול רייגן לפני שמונה שנים ואולי לא יצליח מול דמוקראט מקבל מדוקאקיס בעוד ארבע שנים, אבל השנה מימש את חלומו של כל פוליטיקאי מבוסטון ועד יוסטון, ורכש לעצמו חזקה על הבית הלבן.

מעתה ואילך אין חשיבות לדרך שבה נוהלה המערכה ואף להשראתו של רייגן. הנטל כולו מונח על כתפי בוש, כמנהיג חצי־העולם המערבי בתקופה של דעיכה אמריקאית מסויימת מול יפאן ומערב־אירופה, הפשרה ביחסים עם הסובייטים שבהנהגת גורבצ'וב ומשבר כלכלי צפוי שרק עיתויו המדוייק נעלם. שנותיו של בוש במימשלי ניקסון, פורד ורייגן עשו אותו לשוליית־נשיאים מיומנת, אך עד כה לא נבחן מעולם כאחראי וכמכריע. כפי שגילו נשיאים קודמים, דוגמת טרומן בהטלת הפצצות האטומיות על יפאן וקנדי ב"משבר הטילים", עלול המבחן להיות מיידי ותובעני.

בסדר הקדימויות של בוש אין המזרח התיכון נמצא במקום גבוה במיוחד. בוש ומזכיר־המדינה המיועד ג'יימס בייקר ישמחו לטפל תחילה בסוגיות החיוניות ולהתפנות לסכסוך הישראלי־ערבי רק כשיחליטו הצדדים באיזור לגשר בעצמם על הפערים. מאחר שאפשרות זו אינה סבירה, יש להניח כי בוש ובייקר יידרשו לעסוק בסכסוך בעקבות איום מלחמתי מצד סוריה או הרעה באירועים בשטחים. ממשלה ישראלית שתנקוט אמצעים נוקשים וקיצוניים תמיט על עצמה עימות עם מימשל זה, אף שאינו להוט לכך ויסתפק בוודאי בזיכוכים הצפויים ממכירות־נשק למדינות ערב.

המצביעים האמריקאים לא נתנו אמון נשיאותי בדוקאקיס, אך לא בהכרח פסלו את הערכים שמייצגת המפלגה הדמוקראטית. במיפלס המדינתי ובקונגרס שולטים הדמוקראטים ביתר שאת: אולי אופייני הוא שדוקאקיס ניצח שלוש פעמים בבחירות למושל מסצ'וסטס ובוש הפסיד פעמיים בבחירות לסנאטור מטקסאס, ואילו בהתמודדות הנשיאותית ביניהם גבר הרפובליקאי על הדמוקראט.

במימשל בוש יהדק הקונגרס את פיקוחו על הזרוע המבצעת, לסיכול חריגות נוסח מכירות הנשק לאיראן. צפויים מאבקים על מינויי בוש (לשופטים, אם לא לשרים) ועל התקציב הפדראלי, שגם בו יצאה יוזמת הקיצוצים מן המחוקקים (גרהם־רודמן). המאבקים בין הרשויות ובתוכן, כמו ההתמודדות על מנהיגות הדמוקראטים בסנאט, שבה משתתף גם ידיד מובהק של ישראל, סנאטור אינויי, לא הסתיימו עם כיבוש הבית הלבן: רק ליהוק השחקנים הראשיים בהם השתנה.

קריית ספר / מירי פז

כנסת במשבר

בכנסת ה־11 היו 20 חברי כנסת בעלי עסקים פרטיים. רבים ניצלו את מעמדם כח"כים לקידום עסקיהם ואת התקשורת – לפרסום שמם

"אדוני היושב ראש כנסת במשבר", מאת צבי ישראלי, הוצאת כתהל, 190 עמודים. [illegible] ספרו של צבי ישראלי [illegible] לבין התקשורת. הוא מסביר בבהירות את אופי "עבודת הכנסת" מתעכב על פעילותם של כמה מחבריה וגם זורה אור על אותו איזור דמדומים לא נודע שבין הכנסת לבין התקשורת.

יש בספרו של ישראלי פכים קטנים שמאחורי הקלעים של עבודת הכנסת התקשורת ויחסי הגומלין ביניהן. כמה מהם זורים אור מפוקפק במקצת הן על הכנסת והן על התקשורת. ישראלי מספר על מנהגו של ח"כ אהוד אולמרט להתקשר במישרין ל"קול ישראל", תוך עקיפת דובר סיעתו ("המרכז החופשי", בשנות ה־60). "אולמרט היה דובר ורין, בעל עיתוי נכון ותובעני", כותב ישראלי. "כתבי הכנסת והמפלגות השתדלו שלא להתעמת עימו והעבירו את רוב הודעותיו". הדי־פרק מאלף בהלכות אילוף התקשורת. הח"כ מנסה להפחיד את התקשורת (בעקבות תלונה של אולמרט על קיפוח סיעתו הועברה כתבת בכירה בקול־ישראל מתפקידה) וזו מרכינה ראש בהכנעה, ו"משתדלת לא להתעמת".

ח"כ אהוד אולמרט, ששמו נקשר באחרונה בשערוריית קבלת הלוואה שלא כדרך הטבע, הוא סיפור מייצג בספר. הוא מלמד על הפער הרווח מאוד בין דימויו של הח"כ (וזה נכון לגבי כל נושא משרה ציבורית), כפי שהוא מצטייר בציבור, לבין פועלו האמיתי. על־פי ישראלי היתה נוכחותו של אולמרט בישיבות הוועדות בכנסת דלה עד אפסית. לעומת זאת, לא היה כמעט יום ששמו לא נזכר בתקשורת כלוחם ללא חת וללא משוא־פנים למען צדק וסדר חברתי. כושר מאניפולטיבי בשימוש בתקשורת לזוהר, ופעילות פארלמנטרית לזהר.

עניין אחר שהמחבר מקדיש לו דיון נפרד הוא חובותיהם של חברי הכנסת. מנחם סבידור מצוטט בספר הזה בזכות תיקון צנוע שביקש להכניס בחוק חסינות חברי הכנסת. "אני מבקש שבחוק זה ייקבע לפחות דבר אחד: שחובה על ח"כ להקדיש את שלושת הימים של הכנסת לעבודה מעשית בה", אמר סבידור לפני יותר משמונה שנים. ספק אם פארלמנטים אחרים היו נזקקים לתיקון כזה. ולא משום שהם מחוייבים לחוק המפרט את חובותיהם.

על־פי החוק אין לחבר כנסת ישראל אף לא חובה אחת ומרגע שנבחר והצהיר אמונים אין איש יכול לכפות עליו לעשות משהו או להימנע מעשייתו. כמה חברי כנסת בישראל אכן ממלאים את חובותיהם? כמה מהם משתמשים בחברותם בכנסת כדי למלא חובות אחרות – קידום עסקיהם הפרטיים ועסקי מקורביהם, סיוע לאנשי שלומם ושאר טובות לביתנו? על שאלות אלו אין המחבר משיב תשובה מספקת. חוק שכר חברי הכנסת מ־1949 אסר על חברי כנסת לקבל שכר ממקור נוסף, כדי שיקדישו את זמנם ומעייניהם לעבודתם בכנסת ויהיו פטורים מלחצים של מעסיק. בפירצה תמימה זאת נאחזו לימים חברי כנסת לא מועטים. הם אימצו את הפטור מלחצו של מעסיק זה, אך הגידו לעצמם להיות מעסיק ועוסק גם יחד.

בכנסת ה־11 היו 20 חברי כנסת בעלי עסקים פרטיים: עורכי־דין, יועצים כלכליים, בעלי חברות ומפעלים. רבים ניצלו היטב את מעמדם לקידום עסקיהם הפרטיים. צבי ישראלי מביא כמה דוגמאות בהירות, ללא איזכור שמות. "היה ח"כ בעל מפעל, שכל שני חומשי היתה לו יד בקביעת מיסים ומכסים והם גם על תחומים קרובים לעסקיו, והיה ח"כ מקורב לשר אוצר, שיעץ לאיש כספים ידוע. וכל סיפור כזה הצביע על קצה קרחון שחור".

אלה המקדישים את שנות שירותם בכנסת לקידום עסקיהם הפרטיים אינם, בהכרח, הבטלנים שבין הח"כים. ישראלי נמנע מאיזכור בטלנים־סתם, ח"כים רבים שלא השאירו במהלך שנות שירותם ולו חותם זעיר, לא בשאילתות ולא בהצעות חוק, אם משום שלא היה להם מה להותיר, מחמת כישוריהם העמומים, ואם משום שלא התפנו להותיר, מחמת עיסוקיהם התכופים בביצור כוחם במפלגותיהם. מכל מקום, אלה וגם אלה ישבו בכנסת שלא בטובת הציבור.

הציבור היה נשכר אילו ידע באילו ח"כים מדובר. הכל שהמחבר חסך במידע, שעשוי היה לתרום משהו לבוחר הנבוך (הספר ראה־אור ימים ספורים לפני הבחירות).

תיקים / יצחק מרידור

החינוך בימי שאקי

המהפכה בחינוך לא תהיה מהירה. פה יקצצו בלימודי מדעים ואמנויות ושם יוסיפו שעות ללימודי יהדות ואהבת־ישראל

"אם הליכוד ירכיב את הממשלה הבאה, יעבור משרד החינוך לידי המפד"ל. שמיר לא יעז למסור את תיק החינוך והתרבות לידי מפלגה חרדית לא־ציונית, ולכן יהיה פרופסור אבנר שאקי, שהוא אדם קיצוני בדעותיו, שר החינוך הבא של ישראל". כך אומר נחמן רז, חבר קבוצת גבע ויו"ר ועדת החינוך והתרבות של הכנסת ה־11.

"יש לי מערכת יחסים אישיים מצויינת עם פרופסור שאקי", מדגיש רז, "אבל אני גם מכיר היטב את דעותיו, והן קיצוניות ביותר, הן בנושא הלאומי והן בנושאי החינוך הדתי־תורתי. השינויים שהוא ינסה להכניס במערכת החינוך יהיו באותם תחומים שלידים הוא הירבה להתבטא ולהיאבק בתקופת כהונתו בכנסת היוצאת וגם בתעמולת הבחירות: שאקי יפעל בעקשנות ובהתמדה למחיקה טוטאלית של כל מה שנעשה לאחרונה במשרד החינוך, ובין השאר יבטל את תכניות החינוך לדמוקראטיה ולדו־קיום, את החינוך לסבלנות, את תכנית האשכולות, ואת כל מה שגובש ותוכנן במפגשים של מחנכים יהודים וערבים במוסד 'בית־ברל'. כל העניין הזה יימחק. הוא לא יעשה את זה בתרועה גדולה. הוא יקצץ בתקציבים ויפטר אנשים בנימוק של צמצומים והתייעלות. הוא לא יגיד בפה מלא שהוא מתנגד לכל העניין – רק יגרום בפועל שזה ימות, בהדרגה, אבל בטוח".

רז מתאר את הצפוי למערכת החינוך "שלו" במהלך ה"מאקסימום שנתיים" שהוא מקציב לממשלה העתידה לקום ("אלא אם הבאבא סאלי, או כוחות מאגיים אחרים, יחוללו איזה נס בלתי צפוי") ואשר תתבסס על שותפות בין הליכוד ובין המפלגות הדתיות.

לדעתו של רז תיגבר ההרדיזציה של החינוך ויגבר התהליך של כניסת הר"מים (ראשי המתיבתות), "המורים השחורים", לבתי־הספר הממלכתיים־דתיים. "החינוך הממלכתי דתי, המקיף כיום כ־21 אחוז מכלל מערכת החינוך, יקבל יותר ויותר צביון חרדי – או אם תרצה, צביון דתי־אורתודוכסי".

בתקופת כהונתו של שאקי, מוסיף רז, ייעשה מאמץ להגביר את לימודי היהדות, התורה, תולדות עם ישראל ואהבת ארץ ישראל ("תקרא לזה באיזה שם שתרצה, יהיו לכך אלף שמות") על חשבון לימודי המדעים, והתהליך זה יתרחש לא רק בחינוך הממלכתי־דתי: "אנשי שאקי יאמרו לנו: הנה, הוכח שמרבית היורדים באים מהמחנה החילוני חסר השורשים, חסר התודעה היהודית, חסר החינוך לערכי היהדות. לכן צריך להעמיק את השורשים, את הזהות היהודית ואת אהבת ארץ־ישראל – וכל זה על חשבון הפחתת לימודי המדעים והגברת לימודי היהדות למיניהם.

"שלא תהיה אי־הבנה", מבהיר מיד רז. "אני סבור שלימודי היהדות אצלנו היו זמן רב לא בסדר. אני החשבתי מאוד את תכניות לימודי התודעה היהודית שניסה זלמן ארן ז"ל לפתח. אני מאמין שצריך לחזק את ההכרה בקרב הנוער עם מיטב המורשת היהודית, עם גדולי ההומאניסטים שהקהילה היהודית הצמיחה במשך הדורות. אנחנו לא עשינו את זה די, ולא הכשרנו בחינוך הממלכתי את המורים לעניין הזה. אבל לא על זה מדבר פרופסור שאקי".

היו"ר היוצא של ועדת החינוך התרבות אינו חושש ששאקי יורה לחדול מללמד את תורת דרווין בבתי־הספר. "מה שאמרו אנשי ש"ס, שאשה ספרדיה המנשקת את המזוזה חשובה יותר מפרופסור שמלמד שיצאנו מן הקוף, זה רק סימבול לגישה. שאקי לא יגיע לדבר כך. אחרי הכל הוא פרופסור, אדם פתוח לעולם המדע. אבל הוא ינסה להכתיב שהוא מאוד דתי. הוא לא יטפל בנושא האבולוציה, שכן יהיה לו קשה להיכנס 'עם הנעליים' לתוך הישגי המדע ולהיראות כאיש ימי הביניים. אבל כדי לקדם את מה שנראה לו חיזוק היהדות והשורשים, הוא יקצץ במשהו אחר. לכן ילמדו פחות אנגלית, פחות כימיה ופחות מאתמטיקה. לכן זה ייעשה על חשבון האמנויות, המלאכה, הזימרה, החינוך הגופני, הטיולים, תכניות העשרה, הביקורים במוזיאונים, הפגישות עם אמנים וסופרים – כל מה שממילא נפגע בשנים האחרונות בשל גרזן הקיצוצים. כל זה לא יהיה איכפת לשאקי, והוא יזרוק את זה על 'החינוך האפור' – העיקר שיימצאו התקציבים לנושאים החשובים לו. העיקר שיהיה אפשר להוסיף שעות לימוד בנושאי יהדות".

חובת הוראת הערבית שהתקבלה לאחר הבנות רבות ולבטים רבים לא תיושם, וגם החינוך הטכנולוגי ייפגע. זאת ועוד: שר החינוך התרבות החדש יבצע גם שינויים פרסונאליים מרחיקי לכת. רז משוכנע ששאקי יחליף את המנכ"ל שמשון שושני ("שהוא אדם עצמאי מאוד, לא פוליטיקאי"), ואחר־כך יחליף את יו"ר המזכירות הפדאגוגית דוד פור, את ראש האגף לתרבות אבנר שליו, את ראש האגף של בתי־הספר התיכוניים, ואת מקצת ראשי המחוזות והמפקחים.

נחמן רז. "בהדרגה, אבל בטוח"

אולי כדי שלא יישמע פסימי מדי, מצרף נחמן רז לתחזית הקודרת שלו הסתייגות מסויימת. רז מאמין שהסתדרויות המורים, הנתונות לשליטה מוחלטת של תנועת העבודה, יהיו רגישות יותר לעניינים הערכיים והאידיאולוגיים של החינוך: "גם המורים וגם ההורים יגלו מעתה רגישות גדולה יותר. יש פחד נורא מפני מה שיקרה, והפחד הזה יעורר מודעות עצמית וצעקה גדולה על כל תופעה של התחרדות".

בזווית ישרה / נאוה ארד

שלום אמת

אם נישאר נאמנים לשלום אמת, נשיג שלום אמת. מי שמקפל ומטשטש את זהותו – הוא שיהיה בסופו של דבר אויבו של השלום

שמחתי לקרוא את מאמרו של חגי אשד "ממשלת שלום לחצי שנה" ולו רק בשל העובדה שהכותב רואה עצמו היום חלק בלתי נפרד ממחנה השלום שאליו אני גאה להשתייך שנים רבות לפניו.

למיטב זכרוני, ולמיטב זכרונם של חברי מהחוג לשילוב ומהמשמרת הצעירה של שנות ה־60, לא זכינו לברכתו של חגי אשד כאשר עוד אז תבענו ממפלגת העבודה להכיר בקיומו של העם הפלשתינאי. את המלה פלשתינאי אסור היה אז להזכיר. לא הטרחתי את עצמי לארכיונים להוציא את מאמריו של חגי אשד ואחרים בנושאים אלה, אבל מה שברור מעל לכל צל של ספק הוא שהתמדתנו בחתירה לשלום ועקשנותנו להחזיק בעמדותינו הוכיחה את עצמה.

תמוהה בעיני התקפתו האישית של חגי אשד עלי דווקא בנושא השלום ודווקא במאמר שכותרתו ותחילתו מובילים לכיוון אחד ואילו תוכנו מוביל לכיוון אחר. ההקשר כנראה אינו חשוב, הקשר חשוב, ודי לחכימא ברמיזא.

הגבלת השגת השלום לחצי שנה איננה רצינית. היא מסוכנת ועלולה להתפרש בצדק כאילו בבסות רעיון השלום יש כוונה להגיע לשלטון בכל מחיר. הנה דבריו של שמעון פרס בדיון המדיני בישיבת לשכת המפלגה והסיעה בכנסת ב־20 במאי 75', דברים שאני חותמת עליהם גם היום:

"לא צריך לעבוד לפי תאריכים מוכתבים לפי עצבנות טוטאלית: כשיש הפסקה של חודש, העתונים שואלים לאן מובילים אותנו? לא מובילים. מותר להגיד כן, מותר להגיד לא. זה יתן זמן גם לערבים וגם לנו לעבור בפועל מתקופה של איבה טוטאלית לתקופה חדשה".

מי שמציע להגביל את סיכויי השלום לחצי שנה, סותר דברים אלה וזורע אשליה מסוכנת כאילו יש אמנם מי שבידיו פתרון של שלום אמת שיושג בשישה חודשים. אם אמנם יש בידיו תרופת פלא כזו – למה לא העלתה בזמן, ערב מערכת הבחירות ובעת תכנון ההסברה של מפלגת העבודה?

הרי לא סוד הוא שמוקד ההסברה של המערך בבחירות היה נושא השלום והבטחון. במצעה המדיני של המפלגה לא נטענו אשליות, ובכל שנכתב בפרק זה שמרנו על אמינות ונאמנות לפריצת הדרך שכבר נעשתה. מול הסיסמה "ממשלת שלום לחצי שנה" אפילו הסיסמה "הדרך לפריצת הדרך" נראית אמינה יותר.

בפרק מדיניות החוץ והבטחון הגדרנו במפורש את ההבדל בינינו לבין הליכוד והכרנו בעובדה, כי אין בידינו תרופת פלא או מקסם שווא לחצי שנה. "ממשלה בראשות המערך", אמרנו, "תחדש את תנופת היוזמה המדינית באמצעות משא־ומתן לשלום ולפתרון הבעיה הפלשתינאית עם נציגי ירדן והפלשתינאים, וכן באמצעות הסכמי ביניים והסדרים לתקופת מעבר עם ירדן או עם נציגות פלשתינאית מהשטחים ובאמצעות צעדים נוספים שישראל תיזום אותם". כמו כן הודענו על נכונותנו להשתתף בוועידה בין־לאומית, רעיון שנדחה חד־משמעית ועל הסף על ידי הליכוד וגרורותיו.

השאלה שחייבים לתת עליה תשובה היא מדוע נכשלנו בבחירות. להערכתי, אילו היינו נאמנים לעקרונותינו – היינו משיגים. על זה קמתי והתקוממתי, ואני גאה בעובדה שכתוצאה ממאבקם של חברי הרבים ושלי שונה מצע המפלגה בנושאים שאולי אינם נמצאים בסדר הקדימויות של הכותב, אבל נמצאים בהחלט בראש סדר הקדימויות של המצביעים.

אני גם דוחה את השיטה שבחר חגי אשד בהציגו אותי כאויבת הדת וכמי שנושא השלום רחוק ממנו. הליכוד הצליח יותר בשיטה זו, משום שכתוצאה מקידום הטכניקות הטלוויזיוניות ניתן היה ערב ערב לעוות את פניהם של מנהיגי המפלגה ולהכניס לפתק האמת את פניו של ערפאת.

אני מאמינה באמונה שלמה כי מאבקנו להכליל במצע המפלגה סעיף על גיוס בני הישיבות הוסיף לנו מצביעים, וכך גם המבוא שקבע כי "בכל פרקי המצע באים לידי ביטוי העמדות העקרוניות ותכנית הפעולה של המערך". לפני כתיבת מבוא זה יכלו המפלגות החרדיות הלא ציוניות לטעון, כי רק מה שנכתב בפרק דת ומדינה מחייב אותנו.

ציבור רחב ראה בהחלטה לשנות את חוק האנטומיה והפתולוגיה, להחזיר את הסעיף הסוציאלי לחוק ההפלות, לחוקק אם יהיה צורך בכך חקיקה לפתרון דיני אישות, לשתף נשים במועצות דתיות, לחייב שירות לאומי לבנות, לחנך ברוח ערכי תנועת העבודה והציונות הסוציאליסטית ולציין כי מדינת ישראל קמה לא רק ברוח החזון הנבואי אלא גם ברוח החזון הציוני – דגלים שאסור לקפל אותם.

במאבקי לשינוי מצעה של מפלגת העבודה זכיתי גם לברכתם של חברי מ"העובד הדתי", הנאמנים שנים רבות למפלגת העבודה, על שהצלחתי לזכות בתמיכתם של רוב הנוכחים בישיבת מרכז המפלגה ולכלול בפרק דת ומדינה את הסעיף הקובע, כי "המערך רואה בקיום מוסדות תורה וישיבות הממלאים חובותיהם למדינה ערך לאומי ויהודי לקיומו הרוחני והפיזי של העם היהודי בארץ ישראל".

מעולם לא לחמתי נגד המסורת והדת. תמיד אלחם נגד כפיה דתית וחוסר שוויון בחובות ובזכויות. בתפקידי כיו"ר ועדת המשנה לתקציבי בריאות ורווחה בוועדת הכספים של הכנסת פעלתי בעקביות לתיקון העיוותים בהקצאת משאבים לבתי החולים הקשורים לאוכלוסיה הדתית, ובית החולים "ביקור חולים" בירושלים הוא רק דוגמא אחת מני רבות לכך. במסגרת פעילותי זו עמדתי בקשר עם גורמים מהמחנה החרדי ולמדתי לדעת כי הם מעריכים אמינות

(המשך בעמוד הבא)

פולמוס / עליזה ולך

לא רבין הבעיה!

בתשדירי הבחירות של המערך התנהלה מערכת בחירות אישיות. ליצחק רבין נשמר תפקיד הגיבור לפרס. קובעי האסטראטגיה ההסברתית סברו שפרס לבדו לא יספיק

"לא צריך שום בדיקה מדעית לקבוע שמי שהכניסו פתק 'אמת' לקלפי לא עשו זאת כדי להבטיח שיצחק רבין יוכל להמשיך ולכהן כשר הבטחון בכל תנאי ובכל ממשלה", כתב טוביה מנדלסון שלשום, במאמרו "לעצור את רבין". אני מסכימה איתו רק בקביעה ש"לא צריך שום בדיקה מדעית". גם לי אין מימצאים של בדיקה כזאת. עם זאת, איני יכולה להישבע שלא נעשתה ושמימצאיה לא פורסמו, כדי לא להביך, במהלך מערכת הבחירות, את מי שטוביה יוצא להצילו ממיצי הקיבה של רבין.

דבר אחד אני יודעת, כיוון שכמה מעמיתי בעיתונים האחרים התייחסו אליו: אחת השאלות היותר מטרידות במערכת הבחירות היתה מי יהיה שר הבטחון של הליכוד. רבים וטובים יעצו לראשי מערכת ההסברה של המערך להציג אותה כהתגרות בשמיר מדי ערב, מתוך דאגה אמיתית מפני האלטרנטיביים. כדי להבליט, שכל אישיות חלופית לרבין תדיר שינה מעיני אנשים כמוך, טוביה, ואפילו מעיני אנשים המצביעים ליכוד אמוציונאלית. אלא שראשי ההסברה היו נעולים על הקונצפציה של הבלטת פרס בלבד.

במסגרת חשבון־הנפש של המקצוענים, בתוכם גם אישים פוליטיים שהיו מעורבים במערכת הבחירות, יש הכאה על חטא שחטאו. הקונצפציה שלהם התבדתה. לא אסון יריחו גרם להם לשנותה. האסון שימש להם רק אליבי. לחלק מהם. בראיון ל"העולם הזה", השבוע, קובעת מינה צמח, שעבדה עם הליכוד, כי אסון יריחו לא השפיע על ההצבעה. בניתוח שלאחר מעשה יודעים האחראים להסברה של המערך, שגם את המסר החד הברור של "שלום תמורת שטחים" – שמפלגת העבודה חידדה ואיתו הלכה אל הציבור – היה אפשר להעביר ביתר שכנוע באמצעים אחרים, שאינם רק פרסוניפיקאציה שלו. כדי שלא לנהוג כמוך, טוביה מנדלסון, אני לא אמנה את חולשותיו של נושא המסר.

אני מעדיפה לחשוב שלא צפית בתשדירי הבחירות של המערך. אילו צפית בהם, לא ייתכן שלא היית מבחין שהתנהלה לנגד עיניך מערכת בחירות אישיות. בהכרה, מתוך בחירה. ליצחק רבין נשמר בה תפקיד הגיבור לפרס. הם, קובעי האסטראטגיה ההסברתית, הם ולא מישהו אחר, סברו שפרס לבדו לא יספיק. לא יספיק למה? להעביר קולות למערך, קולות של מצביעים שלא הצביעו בעבר למערך. יחסי־הכוחות בין שני הגושים בכנסת היוצאת היה: 59 ח"כים לגוש המרכז־שמאל ו־61 קולות לגוש הימין. כל תזוזה בתוך הגושים לא היתה מספקת לפרס את הנצחון, שאותה מצר כל־כך שלא הושג. אגב, אילו השיג גוש המערך־שמאל תוצאה כללית כמו זו שהשיג בקלפיות הצבא, היה פרס מרכיב ממשלה צרה. מה דעתך, אולי יש לרבין, שר הבטחון, השפעה כלשהי על מגמה זאת של הצבעה בצבא.

בדיעבד, בעקבות תוצאות הבחירות שאיש לא חזה אותן, גם יתרון קטן של המערך על הליכוד, על חשבון מפ"ם ור"צ, היה מעניק לפרס את ראשות הממשלה. צדק פרס כשאמר, שמי שרוצה אותו כראש ממשלה צריך להצביע מערך ולא ר"צ. אני לא יכולה לחלוק עליך, טוביה, בקביעה, שרבים וטובים ממצביעי מפ"ם ור"צ, יותר משהיו בעד גדי יציב ומרדכי וירשובסקי, היו נגד יצחק רבין. הרי ראינו את זה לפחות בתשדירים של ר"צ. "פרס ידע שלא נתקוף אותו, אבל נתקוף את רבין", אמרו ראשי ר"צ במסיבת עיתונאים, שכינסו כשבוע לפני הבחירות. "אם כן, היה הסכם ביניכם על כך, בניגוד להכחשות", שאלתי אותם, והם הזדרזו להכחיש קיומו של הסכם. איש, גם לא אתה, לא שאל את אנשי ר"צ: הודעתם שתהיו מוכנים לשבת בממשלה אחת עם הדתיים־חרדיים והיו שראו בכך צביעות, אבל לא אמרתם מלה על כך שתהיו מוכנים לשבת עם יצחק רבין, שנואכם?

אתה כותב ש"רבין, יותר מכל מנהיג אחר בתנועת העבודה, יצא בהכרזות ובהודעות שסתרו את הקו של פרס בכל תקופת מערכת הבחירות". איפה הוא עשה את זה? בתשדירים או בהופעות בפני קהל מתלבטים שנטה לליכוד, והיה הכרח להעבירו לתמיכה במערך? רבין לא אמר לאנשי ההסברה: תשלחו אל המתלבטים בין המערך לליכוד יונים צחורות, אלא הלך ואמר את מה שאומרים במערכת בחירות. בלי לשקר, אבל עם הדגשים יותר מתאבנים לאוזניים הללו. האם זה לא כשר בעיניך, המצר על הפסדו של פרס?

ולבסוף, לעניין השמחה לאיד ושאיפת הנקם. אילו שאלת את אנשי פרס, מקורבי־מקורביו, מי מבין שרי המערך הלויאלי לו ביותר, ומה דעתו על שרים אחרים במפלגתו, היית שומע מהם רק דברי הלל־ושבח. חודשים ארוכים הבליטו מקורביו את ההרמוניה בין פרס לרבין, כתיזה. אפשר לומר הרבה דברים על יצחק רבין, רק לא שהוא צבוע ותככן. כמעט נכון, "לא ענייני הבטחון מעסיקים בימים אלה את יצחק רבין". כלומר, לא רק. אילו השמחה לאיד ושאיפת הנקם הנהגת מסע ההדחה של פרס היו מנחים אותו, כפי שאתה כותב, היה משאיר לפרס־שחל־אדרי את המגעים עם המפלגות החרדיות־דתיות, כדי שפרס ידוויח מהם. אבל רבין, בצד התמקדותו בענייני הבטחון, משתתף במשא־ומתן. אתה יודע למה? מפני שהרבים שאיתם מתנהל המשא־ומתן מעוניינים בעיקר במוצאיפין, ולא בשלל התיקים וההטבות שאישים אחרים במפלגת העבודה מוכנים להעניק להם.

עזה / דני צדקוני

ידידי מאמון עכשיו באנצאר

אינני יודע מה לומר למשפחתו של מאמון. אנשים כמוהו יכלו להיות הגשר בינינו לבין תושבי השטחים, אבל הושיבו אותו באנצאר

השיחה האחרונה שלנו התקיימה בטלפון, ביום חמישי, 27 באוקטובר. מאמון חוזנדאר סיפר לי שחזר לרצועה אחרי ביקור בן יומיים בישראל. בעיקר, כך אמר, נועד הביקור לחידוש קשרים שנשבשו בעקבות האינתיפאדה עם מכרים ולקוחות. מאמון הוא אחד העזתים שתלו תקוות רבות בבחירות בישראל. הוא האמין שתוצאותיהן יפתחו תהליך שיוביל לשלום בין עמו והעם הישראלי. קבענו לשוחח שנית בשבת הקרובה. "אולי אוכל לומר לך דברים שיעניינו את קוראי 'דבר' לפני הבחירות", אמר לי.

בבוקר של אותה שבת העיר אותי צלצול טלפון. אחיו של מאמון, מוחסיין, הודיע לי כי אחיו נעצר בשעה 11 בליל שבת. המשפחה אינה יודעת מדוע נעצר ולאן נלקח. בנסיון להרגיע אותו הבעתי השערה, כי מאמון נעצר במסגרת מעצרי־מנע, לפני הבחירות בישראל. התברר שהיתה זו השערת־שווא. נגד מאמון חוזנדאר הוצא צו מעצר מינהלי לתקופה של חצי שנה. הוא נשלח אל מחנה המעצר בקציעות (אנצאר 3).

מאחר שהוא לא הועמד לדין אינני יודע על מה נעצר. אני רק מקווה שלשיחת־הטלפון האחרונה בינינו לא היה קשר לכך. אם כן, יעיק הדבר מאוד על מצפוני. אף שאינני נלהב מהבאת דברים מהרצועה שלא בשם אומרם, אני נוהג לעשות זאת על־פי רוב, גם אם אנשי־שיחי מרשים לי להביא את דבריהם בשמם. איני רוצה שיהיה לי חלק, ולו הזעיר ביותר, בשלילת חירותו של אדם בגלל דעותיו.

מאמון חוזנדאר הוא בנו של השייח האשם נועמן חוזנדאר, שהיה האימאם של עזה עד שנרצח בפתח ביתו שמול בית־החולים "שיפא". השייח המנוח קיפד את חייו משום שהרהיב עוז לתמוך בפומבי ביוזמת השלום של סאדאת. את עמדתו הסביר לי בזמנו במשפט: "אחסן ואחד עספור פי אל־איד מין עשרה עלא א־שג'רה". דהיינו, מוטב ציפור אחת ביד מעשר על העץ.

הבן, מאמון, איש "פתח" לשעבר, ישב בכלא חמש שנים כאסיר בטחוני. לפני עשר שנים שוחרר ומאז נקשרו בינינו קשרי ידידות. שנים מספר עשה במצרים בניהול עסקים. כשביקרתי בקאהיר ב־1982 בילינו יחד. נראה שהדלפקאים במלון "קליאופטרה", שם התאכסנתי, ושומר הבית הגדול במדינת נאצר, השכונה הקאהירית שבה התגורר מאמון, דיווחו ל"מוח'אבראת" (השב"כ המצרי) על ההתרועעות המוזרה בין הישראלי והפלשתינאי מעזה. זו כנראה הסיבה שבשובי ממצרים חקרו אותי ה"מוח'אבראת", במשך ארבע שעות, במסוף הגבול המצרי ברפיח. אחר־כך סיפר לי מאמון, שגם אותו חקרו אנשי הסירות בקאהיר.

מיום שאחיו באדר נהרג בתאונת־דרכים נטל לידיו מאמון את ניהול המרצפיה המשפחתית. שיחות ארוכות על המצב ניהלנו שם, ובביתו, בימי אינתיפאדה אלה, כשסכנה גדולה היא לישראלי בלתי חמוש ובלתי מוגן לנוע בעזה. לא פעם הסתייעתי בשירותיו של מאמון. הוא היה מסיע אותי לפגישות שונות שקבעתי.

מכיוון שמאמון לא הובא לפני שופט ולא הורשע על־פי ראיות, כפי שצריכה היתה לנהוג מדינה הרגילה בחוק ובצדק, מותר לי, עד שלא יוכח אחרת, לשער השערות שונות על סיבת מעצרו. אילו הכרתי אותו היכרות שטחית, הייתי עלול לחשוד בו, שדיבוריו על פתרון של שלום וכבוד הדדי בין עמי שלי ועמו שלו היו אחיזת עינים ואפשר שהשלטונות שעצרוהו יודעים טוב ממני מה הוא חושב באמת. אבל אני מכיר אותו כבר עשר שנים ובעמדותיו אלה, אני יודע, הוא דבק כבר עשר שנים. האם הוא שקרן גאוני? האם אני פתי ללא תקנה? מדוע אין מבהירים לי ולאחרים במה מאשימים אותו?

ב־10 בדצמבר 1987 היה "דבר" העתון היחיד שדיווח על סערת הרוחות שפקדה את הרצועה בעקבות התאונה הקטלנית שאירעה יום קודם לכן במחסום ארז. שאר העתונים דיווחו עליה כעל תאונת־דרכים רגילה. באותו לילה טילפן אלי מאמון וסיפר לי על המתרחש ברצועה. "אתם צריכים לעשות משהו כדי להרגיע את התסיסה", אמר. "אולי לפרסם הודעת־הבהרה בטלוויזיה, אולי להקים ועדה בלתי תלויה שתחקור את המקרה".

כמו במקרים רבים, כשגילוי האמת אינו נוח לאחראים, ננזפתי. קצין במפקדת הממשל התרעם עלי על שלא הודעתי את מה שהיה ידוע לי בלילה הראשון של האינתיפאדה. הסברתי, שחשבתי לתומי, כי מה שידוע לי, ידוע בוודאי להם. אחר־כך הסביר לי ש"לא היו די כוחות בשטח".

מאמון כעת עציר באנצאר. הוא איננו דמות בלתי ידועה ברצועה. לא אחת נפגש ושוחח, בנסיבות מסויימות, גם לפני האינתיפאדה וגם לאחר שפרצה, עם גורמים בכירים ביותר. הוא ואחרים עמו היו מעורבים ביוזמה להביא למינוי של עיסאם א־שאווה כראש עיריית עזה. המושל באותו זמן היה בסוד העניין. מאמון חזר ואמר לי לא פעם, שאת חובו האישי למהפכה הפלשתינאית שילם בחמש שנות כלא וכי אין עוד בדעתו לפעול בדרך פעולה שתחזיר אותו לשם. אני מאמין שאנשים כמוהו יכולים להיות הגשר בינינו לבין תושבי השטחים. בתחילת האינתיפאדה אמר לי: אילו היו מושיבים באולפן הטלוויזיה נציגים של הליכוד וצעירים מהשטחים לשורת דיונים, אולי היה הדבר תורם לחיסול הפחד ההדדי, פותח פתח להבנה בין הצדדים, ומאפשר מציאת נתיב לשלום.

אבל הושיבו אותו באנצאר. עכשיו אין לי מה לומר למשפחה, שפעמים רבות הייתי אורח בביתה. אילו העמידו את מאמון לדין על עבירות שעבר והיו שופטים אותו למאסר בגינן, אולי זה היה לא נעים, אבל בהחלט יותר קל. עכשיו זה לא נעים ולא קל.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

המשך למגעים

יש נטיה משמעותית של כמה דוברים פלשתינאים להינתק מהאמנה הפלשתינאית, אך ניסוחיהם הנוכחיים רחוקים מאד מלקרב אותם לשולחן של מו"מ עם ישראל, אמר אבא אבן, בשיחה שקיים השבוע עם שר החוץ של איטליה, אנדריוטי, במלון המלך דוד. היה בכך המשך למגעים שקיים אבן ברומא בחודש שעבר כשליחו של שר החוץ.

הורשע

שופט בית המשפט המחוזי בירושלים עזרה הדיה הרשיע ביום ד' את דן כנר קריין בקול ישראל, ב־4 עבירות מכ. כנר הורשע על פי הודאתו בשלוש עבירות של השמטת הכנסה ובעבירה אחת של ניהול רישומים כוזבים. גזר דינו יינתן בחודש הבא. בין הפרקליטות לבין סניגורו של כנר עו"ד שמואל בירנר, נחתמה עיסקת טיעון לפיה הודה כנר בהאשמות. בתמורה תבקש התובעת עוה"ד דרורית נחמני־ידוב מבית המשפט להטיל עליו עונש מאסר בפועל שלא יעלה על חצי שנה כדי שיוכל לרצותו בעבודות שירות. התביעה תבקש להטיל על כנר גם קנס כספי גבוה ומאסר על תנאי.

"התכנסנו כדי להביע הערכה לדיקן הסטודנטים **גבריאל מלכה**, שזכה לתעודת הוקרה מראש הממשלה, **יצחק שמיר**, והשר **משה ארנס**, כהערכה על תרומה מיוחדת בתחום הדו־קיום, ההבנה והסובלנות בין בני כל העדות במדינת ישראל" – דברים אלה אמר אתמול **עמוס ערן** נשיא אוניברסיטת חיפה בטכס קבלת פנים לרגל זכייתו של גבריאל מלכה בתעודת הוקרה מטעם ראש הממשלה. עמוס ערן ציין כי בימים אלה במיוחד, כאשר הרוחות במדינה ומחוצה לה סוערות, משמשת אוניברסיטת חיפה דוגמא ליחסים תקינים בין יהודים וערבים הלומדים בה.

המשכיות

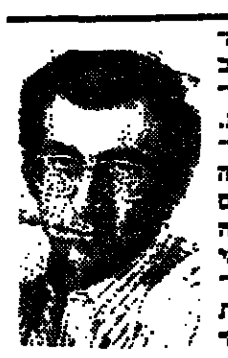

גבות רבות הורמו כשהציע את עצמו ח"כ אהוד אולמרט (בתמונה) לשר הבריאות. מסתבר, שבכנסת הקודמת בה בצד קרובי משפחה וממשיכי דרך ביולוגיים (צחי הנגבי, וגאולה כהן, אברום בורג ובני בגין). וממשיכים ביולוגיים, יש גם המשכיות רעיונית. אליעזר שוסטק, שאינו ח"כ כעת היה בעבר שר הבריאות. וקידם מאד את יוזמת החקיקה לביטוח בריאות ממלכתי. אולמרט, שהלך עם שוסטק באותה דרך חמש עשרה שנה, מבקש עתה לסיים את מה שהתחיל שוסטק.

עליזה ולך

אחרי 100 שנה

מהטמה גנדי התקבל בדיעבד שוב למקצוע הפרקליטות באנגליה – 100 שנה אחרי שהתקבל כסטודנט למשפטים לאינר טמפל, ויותר מ־60 שנה אחרי שגורש משם בעקבות גזר דין מאסר של 6 שנים. גנדי שנולד ב־1869 הגיע לאנגליה בהיותו בן 19, התקבל כסטודנט באינר טמפל קיבל תואר ב־1891 – אז עבר לדרום אפריקה לעבוד כפרקליט. במרץ 1922 הוא נאשם ב־3 אשמות של הסתה וליבוי מרד, הודה בשלושתם, ונדון לשנתיים מאסר על כל אחת מהאשמות, וסולק מלשכת הפרקליטות. מועצת האינר טמפל החליטה פה אחד כי יש לקבל את גנדי בחזרה לכבוד חגיגות המאה להולדת נהרו, ממשיכו של גנדי, אשר גם הוא למד משפטים וקיבל תואר בלונדון ב־1912 – וזוהי הפעם הראשונה שפרקליט מתקבל בחזרה ללשכת הפרקליטים אחרי מותו.

דליה שרון (לונדון)

אויב־ידיד

הסיפור יוצא הדופן של הידידות בין הזוג עמליה ואהרון ברנע לבין סאלח תאמרי, אחד מראשי אש"ף ורעייתו דינה, מי שהיתה מלכת ירדן – הוא על־פי כל קנה־מידה סיפור דראמטי, חומר שממנו עשויים סרטים. אהרן ברנע פגש את תאמרי במחנה המעצר אנצאר, כאשר בא לראיין אותו ל"קול ישראל" – ומכאן בדרך ארוכה התפתחה הידידות המוזרה. הסיפור היה לספר עברי, ועכשיו יצא במהדורה אנגלית בהוצאת גרוב בניו־יורק. מובטח לו להיות לרב־מכר.

פאניקה

את שר החוץ המצרי, בוטרוס־גאלי, ניצל שלשום בערב מתאונת דרכים קשה. מקורות ערביים ספרו שמכוניתו התנגשה במשאית בשעה שהשר עשה את דרכו משדה התעופה של קאהיר לביתו. המכונית נהרסה כליל אך גאלי יצא ללא פגע. בינתיים נמסר כי דוברו של ערפאת – בסאם אבו שריף – ניצל ביום ראשון מנסיון התנקשות בחייו, בשעה שאלמונים ירו לעברו בפתח ביתו בתוניס. אבו שריף, מבקר עתה בפאריס, ומקורבים אליו מסרו כי מנהיגי אש"ף אחוזים בפאניקה שמא שליחים ישראליים ינסו לחסלם במהלך כינוס המועצה הפלשתינית האמור להיפתח בשבת באלג'יר

דן אבידן

מיס ארה"ב, דיאנה מגאנה בת 23 מפאלוס ורדס, שליד לוס אנג'לס, מחייכת בין דגלי הלאום שלה, בחזרה לקראת תחרות מיס תבל שנערכת בלונדון היום. דיאנה, שזכתה במלגה לאוניברסיטת קאליפורניה מקווה לבנות לעצמה קריירה מצלחת ביחצנות, וכמובן לזכות בתואר מיס תבל.

המדור נערך ע"י אורה זרניצקי

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

רחבעם זאבי ו"שקר מתועב"

קראתי את מכתבו של רחבעם זאבי תחת הכותרת "שקר מתועב" ("דבר" 6.11.88). כמי ששירת כחייל בפלוגה שפיקד עליה ישעיהו גביש ובחלק מן הזמן גם במחלקה שמפקדה היה רחבעם זאבי יורשה לי להעיר כמה הערות בעניין העובדות:

א) גנדי קובע, שמחלקתו היתה "הטובה ביותר". זוהי התנשאות בלתי־מקובלת. אין הנחתום מעיד על עיסתו. כמי ששירת תחת פיקודו של גנדי וגם תחת פיקודו של רפי איתן – תמהני מי היה המוצלח ביניהם בשדה־הקרב ומי הטוב יותר ביחסי ציבור.

ב) באשר לתיאור של צבי כסה, באותם חודשים קשים של מלחמת העצמאות לא ידעתי, כי היה "חדל מעש". הוא מילא את חובתו ללא כל טענה. נכון, שהוא לא מייחס לעצמו תהילתם של אחרים. כמו למשל כינוי גבעת הלוחמים במלכיה על שמו.

ג) אשר לקרב בזרעין: בקרב היו שתי מחלקות פורצות. מחלקתו של גנדי ומחלקתו של רפי איתן, שתחת פיקודו שירתתי אז. במהלך הקרב הודעתי למ"כ שלי, כי הערבים נמצאים לפנינו ומטילים רימוני־יד. רפי איתן פקד להסתער ולהרוג אותם, וכך עשינו. מאידך, כך אני למד מספרו של יצחק טישלר "אחרונים על הרכס", כי גם מחלקתו של גנדי נתקלה בקבוצה אחרת של ערבים. משהודיעו זאת לגנדי הוא חזר והשיב: "לא יתכן. הישמעאלים פוחדים ואינם יוצאים להלחם בלילה".

רק כאשר הסתערו הערבים על מחלקתו בקרב פנים־אל־פנים והרגו בה מספר לוחמים, הבין המפקד, כי התיאוריה שלו על הערבים שגוייה. זה היה שיעור שעלה בדם רב.

ד) אין זה נכון, שגנדי היה ראשון למגע עם האוייב ועזב אחרון את שדה־הקרב בזרעין. אני, שהייתי מקלען, ושהמקלע שלי פעל למרות הבוץ ששיתק את רוב כלי הנשק, נשארתי האחרון, כדי לחפות על פינוי הנפגעים ונסיגת שתי המחלקות ואגב, גם גיליתי פצוע ממחלקתו של רחבעם זאבי שנשאר בשטח מפאת הבלגן ששרר שם.

נ. ב. היה זה גנדי שהמליץ על צבי כסה להשלח לקורס המ"כים.

אלי שמעוני
תל־אביב

זרעין, זרעין

למכתבו של גנדי בעניין הקרב על זרעין תחת הכותרת "שקר מתועב" ("דבר" 6.11.88) בתגובה לרשימתו של צבי כסה, זכור לי מאז שהייתי אותו לילה בחסימה בין זרעין למעיין־חרוד ומעוד ימים ולילות רבים אותם עשיתי ליד זרעין שחסמה הכביש בין כפר יחזקאל ועפולה.

בימים הקשים והמרים ההם כאשר בכיתת החיילים שלי אשר מנתה 12 חייל עמדו לרשותנו סטן, רובה־צייד דו־קני ורובה צרפתי ארוך־קנה ואילו הפלמ"ח שעלה על זרעין צוייד ערב הקרב בנשק החדיש שהגיע מצ'כוסלובקיה זה עתה וכאשר היה עדיין בגריז. למרות זאת הפלמ"ח באותו קרב ספג מכה בהרוגים ופצועים.

לאחר כחודש עלינו על זרעין שנית, אנו לוחמי גדוד 13 של גולני, וזרעין נכבשה. באותו קרב נשאתי על כתפי "פיאט" שהיה באותם ימים נשק כבד. השתייכתי לפלוגתו של עמנואל ברשי ז"ל, אשר לאחר מכן נפל בקרבות הנגב ומחנה ג'וליס נקרא על שמו.

מקים גדוד 13 ומפקדו הראשון היה אברהם יפה ז"ל.

יעקב שלסקי
כפר סבא

רחבעם זאבי

מכתב גלוי למשרד הפנים

אחד הספיחים המיותרים, לדעתי והבלתי־צפויים, שנתגלה בעת ההצבעה לכנסת ה־12, שבא לידי ביטוי בולט ומצער במקרהו של נשיאה הרביעי של מדינת ישראל פרופ' אפרים קציר, כשהספח קרי – החלק השני של תעודת הזהות המופרד מהתעודה החדשה אבד לו ועל־ידי כך נשללה ממנו הזכות החוקית והאלמנטרית למלא את חובתו כאזרח המדינה. דבר זה שקרה גם לרבים מהמצביעים במקומות שונים בארץ כולל ביישובי, נראה בעיני כמחדל ביורוקטי שנגרם כתוצאה ממבנה לקוי של תעודת הזהות החדשה, שבמקום שיפור ויעילות גרם לסיבוך ולמטרד עקב חלוקתה לשני חלקים נפרדים, שגורמים לתקלות כפי שתוארו לעיל.

אי לכך כאזרח המדינה וכמי שמופקד רשמית ביישובי מטעם משרד הפנים, בין היתר גם על נושא זה, יורשה לי לפנות בדרך זו לאחראים במשרד הפנים בשאלה: האם אין אפשרות להנפיק תעודת הזהות יעילה ומשופרת מבלי לחלקה לשני חלקים נפרדים (בדומה למתכונתה הקודמת) ולמנוע סירבול, סיבוך ותיסכול מיותרים מהאזרח?

דב רוזנטל
רמת דוד

לשים קץ למעשי הכישוף

נדהמתי לשמוע על השיטות שהשתמשו בהן המפלגות הדתיות החרדיות לזכות בקולות הבוחרים. הן לא בחלו בכלום. נכנסו לבתים בירכו ילדים ובאו להורים ואיימו אם לא יצביעו בעדן הברכה תיהפך לקללה.

איפה נשמע כדבר הזה.

שלטים מאירי עיניים על ברכת הרב עובדיה יוסף למי שיבחר בש"ס, והדבר פועל יפה על פשוטי העם. דרכים אלה לדעתי פסולות ויש לשים קץ למעשי הכישוף ולמגיה השחורה שעבר זמנם.

ד"ר מ. סגי
בת־ים

למען האמת ההיסטורית

ב"דבר" מיום ה' 3.11.88 פורסמה במסגרת הכתבות ל־50 שנה ל"ליל הבדולח" תמונה של בית־הכנסת שברחוב אורניאנבורג בברלין העולה בלהבות.

נפלה כאן טעות ואבקש לתקן בשם האמת ההיסטורית. היתה אמנם הצתה של בית־הכנסת הזה באותו לילה, אך זו כובתה מיד בפקודת הממונה על משטרת הרובע, ונגרם נזק מזערי בלבד. הלה הסתמך על "החוק לשמירת אוצרים ואנדרטאות" שחל על המיבנה המרשים הזה. אחר מעשה ננזף ונענש על־ידי מפקד משטרת ברלין, הרוזן הלדורף, שכעבור שנים הוצא להורג כמשתתף במרד ה־20 ביולי. ברור, שגילוי אומץ־לב אישי כמו זה של המפקד הזוטר ההוא לא ישנה דבר וחצי דבר בעצם המיבצע הנורא, אבל הוא ראוי שייזכר.

בית־הכנסת הנ"ל עלה באש כתוצאה מהתקפת ה־R.A.F בשנת 1943, וזהו כנראה מועד הצילום הזה.

משה רפאלי
נאות מרדכי

מסיכות גז כמשל

ראש הג"א סיפר ברדיו על ניסוי קרוב בשני מקומות בחלוקת מסיכות גז לציבור, ממנו יילמדו יחסו ויכולתו של הציבור לתחזק. והנה, למחרת שמעתי ברדיו על תוכנית למכור מסיכות לציבור... האם יד ימין אינה יודעת מיד שמאל? או שחושבים שאם הציבור ישלם תמורת המסיכה, הוא ייטיב "לתחזקה" מסופקני, אבל אין לי ספק שהודעה מס' 2 לא תרמה לחיזוק המורל.

אגב: הביטוח הלאומי גבה וגובה לח־ן רכישת מסיכות. מה יהא על הגביה במקרה שיאופשר לציבור לרכוש מסיכות? סבורני, למוד ניסיון, כי הגבייה תימשך... מפני שמנהג הוא במדינה לקחת, ולא כל כך לתת, למעט הרפורמה במס לעשירונים העליונים...

י. שיין
גבעתיים

הטיפול בפניות הציבור

המחלקות המטפלות בפניות הציבור עושות את עבודתן פלסתר. התנסיתי בטיפולה של מחלקה זאת במשרד מבקר המדינה, בבל"ל ובעיריית תל־אביב. כאשר אני מפנה אליהם את תלונתי בעניין שאני מוצאת בו פגם, במקום לבדוק את העובדות אשר אני מעלה לפניהם, עונים לי את תשובתם של האחראים לדבר. מה תועלת יש בכך? הרי אני יודעת את עמדתם של הממונים ולכן פניתי אל מח' התלונות. אם אין בדיקת עובדות להיווכח אם אמנם המתלונן צודק, לא נעשה דבר.

הטיפול נעשה בצורה כזאת מחוסר רצון לטרוח ולעשות עבודת־אמת. מה יותר קל מאשר לצטט את דברי הממונה, שתמיד מצדיק את עצמו ואת הנעשה בשליטתו.

אביבה אהלי
תל־אביב

לפני 60 שנה | דבר | לפני 40 שנה

לפני 60 שנה

עבודה לא עברית בפרדסי ת"א

זה ימים אחדים שבפרדס עירית ת"א, בשטח הצפון, עובדים בקטיף ובאריזה עשרות ערבים. מועצת פועלי יפו פנתה אל מ"מ ראש העיריה י. רוקח בדרישה למסור את העבודה לפועלים עבריים.

בקבוצת העגלונים

לרגל חוסר העבודה המתמיד פנו חברי קבוצת העגלונים ל"ליכיד" בבקשה להעסיק מספר עגלות משלהם בעבודות הגרישה במושבות יהודה. הובטח להם להעסיק בקרוב כחמש עגלות.

לפני 40 שנה

ממשלת ישראל מאשימה את בריטניה

ממשלת ישראל גילתה אתמול כי חטיבות צבא בריטי הורדו לא"י. דובר צבא ההגנה לישראל גילה כי מטענים בריטיים של נשק וציוד בריטיים הגיעו לידי הערבים.

יהודי שנחאי מבקשים לעלות

10.000 יהודים בסין העומדים בפני סכנת ניתוק פונים בקריאה להקצאת רשיונות כניסה לארץ ולקבוע סידורים מיוחדים לעליה המונית.

שלום אמת

(המשך מהעמוד הקודם)

ולועגים למי שמתיימר לדבר בשפתם אבל אינו יודע לדבר אותה.

כמו רבים מחברי קיוויתי כי מימד תעבור את אחוז החסימה, וגם היום אני מאמינה כי יש בחוגים הדתיים גורמים הרואים קדימות לנושא השלום, שהרי מדובר בפיקוח נפש. עם גורמים אלה יש לי שפה משותפת וגם הנסיון לערער את יחסי לדת ולמסורת היהודית לא יקלקל אותה.

במשך כל מערכת הבחירות טענתי, ואני טוענת גם היום, שכדי להשיג את מירב התומכים למימוש מצענו בנושאי השלום והבטחון היה זה משגה לדחוק לקרן זווית את מה שבעיניו של חגי אשר איננו קדימות. תנועת העבודה היא גם ההתיישבות העובדת, ההסתדרות ונעמת, חברה וכלכלה, עבודה ורווחה.

אני גאה בעובדה כי נשארתי נאמנה לעמדתי זו, ועל אף המכשולים שניסו לערום עלי ועל חברי, ותיקי התנועה והגימלאים, הצלחתי לבצע בתוקף אחריותי במטה הגימלאים מערכת הסברה נכונה וקשר אמיתי עם ציבור של 400 אלף הגימלאים אשר אמרו לא לרשימה הנפרדת ותמכו באמת.

נושא השלום היה חלק בלתי נפרד ממסע ההסברה שלנו, כי הסברנו נכון ושמרנו על הצבע האמיתי שלנו, התגאינו בהסתדרות ובהסתדרות הגימלאים והתייחסנו לבוחרינו הוותיקים כאל נכס ולא כאל נטל.

אם נישאר נאמנים לשלום אמת, לצדק חברתי באמת, לכבוד האדם ולתשומת לב לרווחתו, לבריאותו ולבטחונו, נשיג שלום אמת. מי שמתקפל ומטשטש את זהותו – הוא שיהיה בסופו של דבר אויבו של השלום.

קרא מחר ב ידיעות אחרונות

• ש"ס: הכל בידי עובדיה יוסף
עמוס נבו

• המו"מ הקואליציוני: שמיר או פרס?
ישעיהו בן־פורת, אורלי אזולאי־כץ, בינה ברזל

• הרב שך: הכריזמה, החצר ושליחי המצווה
ירון לונדון

• חסידות בעלז: מה יצא להם מהבחירות?
מנחם מיכלסון

• פנים חדשות בבית הלבן
אראל גינאי, צדוק יחזקאלי, ארה"ב

• איבי נתן וקלריטה ופרדים
גודי גיר־מוזס

• יגאל סרנה עם בנימין תמוז • חיים שיבי עם גואל ברינקלי • ימי עמיר עם ענת דולב • עמנואל בר־קדמא על פאריז של שנות ה־20 • לאה אתגר על סקסולוגיה • אריאלה רינגל־הופמן עם יוסף אמיר ממושב בארותיים

• הפרשה המוזרה של החייל דני עשור
יותם ראובני

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת וזיוה יריב

במוסף לתרבות, ספרות ואמנות: יונה הדרי־רמג' על ספרות ופוליטיקה, בעיקבות ספר חדש של ד"ר נורית גרץ • חיה שחם על סיפוריו של איל מגד • מרגלית בר־לב על הפרוזה של דורית פלג.

נהג!
עשה את המינימום למען אלה העושים את המכסימום.
תן טרמפ לחייל!

משרד התקשורת
המועצה לשידורי כבלים

מועד אחרון להגשת הצעות למכרזים

בתוקף סמכותה עפ"י סעיף 11 (ב) לתקנות הבזק (מכרזים) התשמ"ח – 1987, החליטה המועצה לשידורי כבלים ביום 7.11.1988 להאריך עד ליום 15.01.1989 את המועד האחרון להגשת ההצעות למכרז למתן הזכיון לשידורי כבלים לאזורים מס' 08 + 20 – יזרעאל ותל־אביב ירקון. המועד האחרון לרכישת מסמכי המכרז יהיה 15.12.1988.

כן החליטה המועצה בתוקף סמכותה האמורה, להאריך עד ליום 15.02.1989 את המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים למתן הזכיון לשידורי כבלים לאזורים מס' 01 + 02 – ירושלים צפון וירושלים דרום.
המועד האחרון לרכישת מסמכי המכרז יהיה 15.01.1989.

דוד הרניק, עו"ד
יו"ר המועצה לשידורי כבלים

מודעון

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03-433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03-264649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04-523566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

אזור ירושלים
בערבי שבת חג, בשבתות וחגים רופא תורן הנותן טיפול חירום לכאבי שיניים בהדסה עין כרם בחדר המיון – 02-446220

ערן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03-5461111
קו לילדים ונוער – 03-261113
ירושלים – 02-227171
חיפה – 04-672222
נתניה – 053-335316
כרמיאל (גליל) – 04-988410
כפר־סבא – 052-913999
באר־שבע – 057-418111.
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03-221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03-235922
קו פתוח לקשישים 02-690685

האגודה לזכויות האזרח בישראל – סניף תל־אביב – שדרות רוטשילד 108 בימים א'–ה' מ־8 עד 16.00, טל' 5619463.

אלמקס® יעילה פי 3 במניעת עששת
משחת השיניים

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
סניטס – אבן גבירול 83 – 246003
בריאות המלך ג'ורג' 28 – 283731

חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288

פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר – 905271

בני ברק – רמת־גן
רמת יצחק – שד' ירושלים 96 רמת־גן – 777506
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 2 חולון – 884854
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153
רחובות
הנגב – הרצל 196 – 473956
רעננה – כפר־סבא – הוד השרון
ארזה – אוסטרובסקי 36 רעננה

אלמקס®
תוצרת ע"י טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ברשיון GABA שוויץ

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המזרחי
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה –
הגליל המזרחי שברחוב יוחנן בן זכאי, טבריה. הופקד שינוי תוכנית מתאר הנקראת תכנית מס' – 5978 – שינוי לתכנית מתאר מס' 704 – שינוי יעוד למגורים ביבנאל ביחד עם תשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בתוכנית: גוש 15442 חלק מחלקה 57.
עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח מחקלאי למגורים ומשק עזר והרחבת דרך.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל, כל המעוניין בקרקע או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התוכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות בלווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי גבעתיים
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מתאר מס' גב/376.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
גוש 6160 חלקה 14.
רח' ברדיצ'בסקי – קטע.
עיקרי הוראות השינוי:
א. שינוי איזור מגורים א–2 ל־ב–2 בחלק מחלקה מקורית 14.
ב. חלוקת החלקה 14 מקורית לחלקות מישנה.
ג. בניה על חלקה חדשה 2001 (זמני) לפי ת.ב.ע. גב/232.
הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3116 תשמ"ח עמ' 185.
השינוי האמור בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז תל־אביב

נובמבר 1988

עירית פתח־תקוה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת
הודעה
על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6388 חלקה 50 ברח' בינץ־הירדן.
לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ב' בו מותר להקים בנין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג 110% בניה, 4.74 דירות.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג 120.95% בניה 5 דירות ומרפסות ללא גג בולטות 1.8 מ' מחוץ לקו בנין קדמי.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה פ"ת

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי ראשון לציון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רצ/7/1/ אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3925 חלק, 3936 חלק.
עיקרי הוראות שינוי התכנית:
1. לפתוח דרכים, להרחיב דרכים קיימות, להקצות שטחים לשבילים להולכי רגל, לבטל דרכים קיימות.
2. ליעד שטחים לשטח לבניני צבור לשטחים צבוריים פתוחים
3. לקבוע בינים עם חזית מסחרית.
4. לקבוע בניה עם קירות משותפים.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בי.פ. מס' 2630 תש"ם ע"מ 1735 ובעתון בוקר הארץ מתאריך 7.5.80 ובעיתון ערב מעריב מתאריך 7.5.80 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף דבר מתאריך 7.5.80
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ראשון לציון וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

חברה / יצחק קדמן

אין קיצורי דרך

רק בעבודה חינוכית קשה וארוכת טווח טמון הסיכוי לשינוי פני החברה והמדינה. אם לאו – שקיעתנו ושקיעת המדינה מובטחות

תוצאות הבחירות מלמדות בבירור: החברה הישראלית עוברת תהליך של שינוי. שינוי בכיוון של יתר לאומנות, דתיות והתחרדות. המנצח האמיתי בבחירות האלה הוא הגוש החרדי. מהלומה? שינוי קיצוני פתאומי? – לאו־דווקא. לי נראה השינוי הזה בחברה הישראלית היא חלק של תהליך המתמשך כבר שנות דור, תהליך איטי אך תמידי, שלדעתי לא טיפלנו בו בדרך הנכונה.

שורש העניין טמון במלה אחת – חינוך. לא סוד הוא, ואנו רואים זאת בעליל כבר כמה מערכות בחירות, כי הימין, הקיצוני בעיקר, נעזר תמיד ובגדול בקולות החיילים. אילו היינו בוחנים את התוצאות אצל המצביעים הצעירים – חיילים בשלוש מערכות הבחירות האחרונות – היינו מגיעים למסקנה עגומה. הביאולוגיה עושה את שלה. החיילים הצעירים של 1981, 1984 ו־1988, יהוו בעשור הקרוב הלוח של החברה הישראלית, השכבה העושה המשפיעה בחברה הישראלית.

מכאן, שהפריפריה של תנועת העבודה הולכת ומצטמקת. אם לא יחולו שינויים דראסטיים, נישאר בגדר קבוצה קטנה ושולית בחברה הישראלית.

אם נבדוק מה קרה לגוש הדתי וכיצד בנה את עצמו, נלמד סוד ידוע – כל המפלגות הדתיות, על פלגיהן השונים, השקיעו את אונן והונן בנושא החינוך.

המפד"ל, בשנים שבהן לא היה עדיין גורם פוליטי מכריע בחברה הישראלית, השקיע בעיקר באנשים – בהקמת מערכת חינוכית מסועפת. את פירותיו הוא קוצר כיום בדמותו של גוש־אמונים, שבית הגידול שלו היה מערכת חינוך זו. גם אגודת־ישראל, ש"ס ואחרים משקיעים השקיעו במערכת חינוך ענפה. כלומר, הם גידלו עתודות רעיוניות, שקלטו היטב את מסר מוריהם ואף עלו על רבותיהם בקיצוניות, בדבקות, ובקנאות. מנגד – תנועת העבודה, על כל זרמיה, כמעט התפרקה לחלוטין מכל כלי חינוכי ערכי.

אינני רוצה להיכנס לוויכוח היסטורי מי אשם ולמה. אני מנסה לנתח את ההווה, תוך הסקת מסקנות לגבי העתיד.

ננסה לבדוק בעצם מה עומד לרשותנו. עול אחזקתן של תנועות הנוער ה"כחולות" ("הנוער העובד", "השומר הצעיר", "המחנות העולים"), בעיקר מבחינת האנשים הנושאים בכך, מוטל כיום, רובו ככולו, על התנועות הקיבוציות. אלו כוחן מוגבל, וגם בהן לא זוכות תנועות הנוער לעדיפות עליונה. על־כן גם היקפן של התנועות מצומצם ואין ביכולתן להגיע למאות־אלפי בני נוער בארץ. הפעילות בהן נעשית קשה יותר ויותר, תוך התמודדות עם סביבה עוינת ומנוכרת.

מעבר לפעילות זו, דומני, לצערי העמוק, אין לתנועת העבודה כל מגע ישיר עם הנוער הישראלי (למעט כמה בתי־ספר ברוח תנועת העבודה). כאן מקורו של השבר הגדול. שינוי בגדול בחברה הישראלית החדשה יבוא אך ורק בעקבות פעילות חינוכית ארוכת־טווח, פעילות שרוב הזמן תיראה כפעילות סיזיפית קשה, מלווה מפחי נפש, עליות ומורדות.

לדעתי, על תנועת העבודה לשנות כיוון. יש להתמקד בהקמת מערכת חינוכית ענפה בקרב בני הנוער. לפעילות זו יש להפנות את מיטב ומירב האנשים והכוחות. כן, על חשבון דברים אחרים, בבחינת סדר עדיפות עליון!

אפשר וחייבים להתחיל בעבודה כבר מחר, עבודה שהיא המאבק האמיתי על עתיד המדינה.

יש כמה איים שניתן להיאחז בהם, לחזקם ולראותם כבסיס לשווייה נגד הזרם, לעצירתו ובעתיד אף לשינוי כיוונו. את בתי־הספר ברוח תנועת העבודה יש להפוך מיחידים לתנועה גדולה.

יש לאפשר לתנועות הנוער השונות להרחיב ולהעמיק פעילותן בקרב הנוער, אם על־ידי הפניית משאבים ואם בעידוד ובתמיכה. במקביל, יש למצוא מסילות ולבנות גשרים אל המוני בני הנוער ובוגרי הצבא, תוך התמודדות רעיונית עם בעיות העם והמדינה בזמן הזה ובעתיד.

רק אם ניגש מיד למלאכה ונראה בה את העיקר – נבנה סיכוי לשינוי בעתיד. אם לאו – שקיעתנו ושקיעת החברה והמדינה מובטחות.

קיצורי דרך אין. זו הדרך הקשה היחידה האפשרית.

מפלצת שווייצית מה שנראה במבט ראשון כמפלצת המביטה במכוניות העושות את דרכן אל גוסאו, מזרח שווייץ, מתגלה לאחר מבט נוסף כעץ זקן שנעקר בסופות העזות שפקדו את המקום לפני ימים אחדים (צילום אי.פי.)

הגביר / נתן רועי

הספר הסודי

אפשר להפיק דראמה עתונאית מפרשת אברהם שפירא ואריה אבנרי. החומרים כולם מוכנים: יש סיפור כלכלי עסיסי ויש סיפור פוליטי

הפצת ספרו של העתונאי אריה אבנרי, איש "ידיעות אחרונות", העוסק בדמותו של חבר הכנסת היוצאת אברהם שפירא, הופסקה לפי שעה על־פי צו מניעה זמני מטעם בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, אך הקרב על ההרתה הוא בעיצומו. בידי שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, סגן הנשיא ד"ר א. וינוגרד, נתונה עתה הסמכות לאסור או להתיר את הפצת הספר.

ב־11 באוקטובר 1988, בעקבות ידיעה שפורסמה בעתון הכלכלי "גלובס", הגיש אברהם שפירא, באמצעות פרקליטו, עורך־הדין אמנון זכרוני, בקשה לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב למתן צו מניעה שיאסור זמנית את הפצת הספר. "ברור בעליל שספר זה או חלקים ממנו הינם בעלי אופי משמיץ", כתב עורך־הדין דן אסן, ממשרד עורכי־הדין אמנון זכרוני בתל־אביב, במכתב ששלח לאריה אבנרי. "מרשי דורש לאלתר העתק מהספר הנ"ל טרם פרסומו והפצתו, כאמור, על מנת שיוכל לעמוד על תוכנו ולממש, אם יצטרך, את זכותו על־פי החוק למנוע הפצתו".

אברהם שפירא, ששהה בעת הגשת הבקשה בבריטניה, הגיש לבית־המשפט תצהיר ובו ציין: "זה זמן רב מאיים עלי המשיב (אבנרי), כי יפרסם עלי ספר המהווה, לדבריו, את הביוגרפיה האמיתית שלי, שבו ייכלל בין היתר חומר המראה כי אני מנצל את מעמדי הציבורי מאז שהפכתי לאיש ציבור בשנת 1977. בראיון נוסף עם 'מוניטין', שפורסם בחודש נובמבר 1986, טען, כי אני חולב את המדינה וכולם בכיסי וכי קיבלתי כספים לעסקי הפרטיים במסגרת תפקידי כיו"ר ועדת הכספים והייתי מעורב בפרשיות שחיתות וכי יכתוב ספר בעניינים אלו. על־פי אופיים ותוכנם של הדברים שפירסם המשיב בעבר ועל־פי הצהרותיו שלו, אין לי כל ספק כי הספר כולל קטעים נרחבים המהווים לשון הרע".

את צו המניעה הזמני שביקש אברהם שפירא הוציא בית־המשפט בשעת ערב מאוחרת בביתו של השופט מנחם אילן, שופט בית־המשפט המחוזי. כך נגנז הספר לפי שעה. בבריטניה, כשעצרו את הפצת הספר "ציד המרגלים", של אחד מפורשי שירותי הביון הבריטיים, יצא המחבר את גבולות המדינה וניסה להוציא לאור את הספר באוסטרליה. הקרב המשפטי הועתק לאוסטרליה והיה לדראמה מרתקת. גם מפרשת אברהם שפירא ואריה אבנרי אפשר להפיק דראמה עיתונאית. החומרים ישנם: יש סיפור כלכלי עסיסי – הרבה כסף שנכנס ויצא במפעליו של שפירא, ויש סיפור פוליטי – אחרי הכל מדובר באיש פוליטי – שזכה לכינוי "המנכ"ל של המדינה".

אריה אבנרי, לאחר שנמנעה ממנו בצו זמני, הזכות להפיץ את ספרו, הגיש תצהיר נגדי לבית־המשפט ובו הדגיש, כי הדברים שכתב בספר הם אמת ואם תוגש נגדו תביעה על הוצאת לשון הרע, לכשיופץ הספר, הוא יתמודד עמה בבית־המשפט, כמקובל במדינה דמוקראטית כישראל. עוד ציין, כי דבר כתיבת הספר ידוע לאברהם שפירא זה שלוש שנים.

שפירא לא סיפר לבית־המשפט, שבחודש אפריל הגיע אבנרי עם עורך־הדין רם כספי, עורך־דינו של שפירא, לחיבור מסמך־סיכום – טען אבנרי בתצהיר הנגדי. במסמך נאמר, שכל טענה שעורך־הדין כספי יתרשם שאין בה אמת, לא תפורסם בספר. "הייתי מוכן לחתום על המסמך", אומר אבנרי, "אך המבקש סירב לחתום עליו והחל להפעיל עלי שידולים ולחצים, כדי שאמנע מפרסום ספרי. לשפירא היתה אפשרות והזדמנות להגיב על המידע שבספר לפני כחצי שנה, אך הוא בחר שלא לנצלה והוא מנוע עתה, לאחר שהספר הושלם כבר והוא מוכן להפצה, לבוא בתביעתו".

את עורך־דינו של אבנרי הנחה, לדבריו, עקרון דמוקראטי חשוב ביותר כשהעלה את בקשת הערעור על צו המניעה: "מר אברהם שפירא הוא אישיות פוליטית וכלכלית בכירה, המחזיקה בעמדות מפתח בחיי מדינת ישראל, מדיניותה וכלכלתה, ולא יעלה על הדעת שממלא תפקידים כאלה לא יהיה חשוף לביקורת הציבור והאחרים".

עניינם של שפירא ואבנרי עבר כמה מסננות משפטיות מאז הוגשה התביעה הראשונה של שפירא. "חירויות היסוד של האדם לא הוקנו לו על־ידי המחוקק, הן נולדו עמו", אמר השופט ד"ר א. וינוגרדוב, בהחלטתו בבית־המשפט המחוזי. "לאדם, מיום לידתו, הזכות לחיות, לנוע, לדבר, הזכות שלא יפגעו בו, לא יאסרו אותו ולא יפריעו לו לעשות מה שליבו חפץ: הזכות לעסוק בכל עיסוק שיחפוץ והזכות לשבות מעבודה: הזכות לנוע ממקום למקום, הזכות שלא יפגעו ברשות היחיד שלו, בכבודו ובשמו הטוב או בקניין שלו על רכושו. יש לו חופש הביטוי וחופש הדת, חופש המחקר וחופש היצירה וההתקשרות בחוזים. חירויות אלו של האדם אין להגבילן אלא מכוח החוק. דברים אלה", ציין השופט, "נבונים ונכוחים באותה מידה הן כלפי חופש הביטוי של מר אבנרי הן כלפי חירותו של שפירא לשמירה על כבודו ועל שמו הטוב".

בבקשת הערעור שהגיש אבנרי, באמצעות עורך־דינו שלמה ליבליך, הוא הביא קטע מתוך ערעור שניתן בשעתו בבית־המשפט המחוזי בירושלים: "אין צורך להרבות בדברים בעניין תפקידה החשוב של העיתונות להביא מידע אקטואלי, במיוחד על אירועים בעלי חשיבות לציבור, וזאת בעת התרחשותם, הן כדי להתריע על הדברים והן כדי לעורר רצון קהל", נאמר באותו ערעור. "מטבע העניין, במהלך הבאת המידע נאמרים דברים, שבלשון המעטה אינם לרוחם של אנשים. נקל לשער איזו פגיעה חמורה תהיה זו בעיתונות, אם בכל כתבה שיש בה גילוי מידע כאמור, ניתן יהיה לעצור את הפרסום בדרך צווי־מניעה זמניים ולאפשר פרסומה רק אחרי דיונים משפטיים ממושכים, כאשר לא יהיה עוד טעם במידע".

מחפשים אשמים / יעל דיין

הצביעות והפחדנות

היכן היו כל תוקפי פרס לפני שישה חודשים? מי שחושב שהיינו מנצחים בלי פרס ובלי תהליך השלום והמסרים המרכזיים האחרים מדבר על כלה ממשפחה אחרת

הוגים "רעיוניים" מתחרים ביניהם בימים אלה. אחד מקרקף את פרס, שני קובר את שמעון, השלישי מסובב בידיים משולבות או ממשיכות – או צעירות – סכין בגבו. לתקשורת יום־חג, ואנחנו מפסידים כפול ומכופל.

לא אתחרה בעושר לשונו של בן־אהרון, שקרא להם "ישן מיושן", "פרסות שחוקות של גבלות סוסים", "חסרי משמעות ומרוקנים מכל תוכן", אבל אוסיף לכך את הצביעות והפחדנות. עסקנים ותיקים, בוחשי קדירות המנגנון הפוליטי, אבירי הצבעות־חשאיות ומנהלי פנקסנות־כפולה בתחתיתן של "עשיריות", היכן הייתם לפני שישה חודשים? או שש שנים? או בבחירות הקודמות? שמעון פרס היפנט אתכם? יועציו סיממו אתכם? הוא עצמו הונה אתכם בתחפושות ומסיכות? דחקו אתכם למחתרת?

"אנחנו, בחוג לשילוב, צריכים לדאוג שהמפלגה תוחזר לחבריה!" גנבו לכם את המפלגה? כמה מהצועקים עסקו במפלגה ממרומי גבעת־רם בארבע השנים האחרונות? כמה עסקו בהסברה בסניפים, בפגישות עם נוער, בהטיית אוזן למצוקות מועצות פועלים? אילו אידיאולוגיות טיפחתם ובניתם והתאמתם למציאות משתנה? אילו דיאלוגים ניהלתם עם ציבורים שאפשר היה להגדיר אותם כ"מתלבטים" לא לפני חודשיים אלא בעשר השנים האחרונות? מצביעי מימד, מצביעי דראושה, מהססי שמאל וימין, ובעיקר – המצביעים בפעם הראשונה?

הסיבוב המאסיבי ביותר שעשו המלינים ברמת־הסניפים היה לפני הבחירות הפנימיות, ולא בלי לבדוק שהשומעים יהיו חברי מרכז בעלי זכות בחירה. "לא להתבזבז" על "סתם חברי מפלגה" יעצו גם לי. הצביעות והפחדנות. אילו ניתנו לנו שלושה מנדטים נוספים, האם גם אז היינו שומעים את הצלילים הצורמים הללו?

לאחרים גנבו את המסך הקטן. החביאו אותם במרתפים. לא נתנו להם להתבטא... וכאן יקומו הנאשמים מס. 2 – חברות הפרסום והיועצים וסוקרי הסקרים... יתכן שטעינו. יתכן שהפקדנו בידיהם גם תכנים ומסרים שהיו זכאים לטיפול פחות מקצועי ויותר ישיר, מחודרי כסן למעי הבוחר, אבל זה לא היה מחסום בשטח אלא רק בתקשורת האלקטרונית.

מי שרצה, ומי שהקהל רצה בו – וכאן טמונה בעיה שלא לי לעסוק בה – יכול לעבוד. בגדול. בחריצות. עם תוצאות ועם קבלות. בלי מטה ולא תמיד בעזרת סניפים, ובלי נהגים ובלי תקשורת צמודה – אחד לאחד, בחוגים ובכנסים, בקהלים תאבים לשמוע ולהבין ולדעת, צמאים לקול מלהיב או ליד מדריכה. מתגרבים אנשי צבא, אנשי כלכלה ואנשי רוח, לא היו מחוסרי עבודה. לא באו־חשבון לא מראש ולא לאחר מעשה. לא חיכו להזמנות, לא בדקו "כמה קהל יהיה" ולא בחלו בקטנות ורחוקות.

לא מפליא אותי שהצביעות והפחדנות שחברו ליידות אבנים ולחפש אשמים ניכרות פחות בח"כים החדשים ובצעירים וב"יונים". מי שחושב שבלי פרס ועם רבין, או בלי שניהם או בלי תהליך שלום, או בלי המסרים המרכזיים או בלי ההסתדרות וההתיישבות העובדת היינו מנצחים מדבר על כלה ממשפחה אחרת.

"חשבון נפש" כן, אבל לא בהכרח חשבון יחיד עם נפשו של שמעון פרס. חשבון נפש הוא חשבון פתוח. אינך יודע מה תמצא בסוף הסחר כשתתבר ותחזור, מה גם שהחשבון הזה צריך לרדת אחורנית כמה שנים לאדמה שלא זובלה ולא טויבה ולא הושקתה ואולי גם לא נזרעו בה הזרעים המתאימים לה, ומדוע שתצמיח? יש חשבון דרך בסוף הדרך. חשבון של גוססים, של נוטים למות, המחפשים כרטיס כניסה ולו חלקי לגן־עדן. החשבון שלנו קל יותר. הוא קריאת שטח באמצע המלחמה, אחרי הפסד בקרב, כשהשתנו התנאים בשטח ואולי כללי המשחק. לא יעד המלחמה וגם לא איכות הלוחמים. המפקדים הם עדיין הטובים ביותר שיש לנו, והמוטיבציה שלהם אינה אישית.

אני מניחה שגם הפאניקה הלא־מכובדת מה"חומייניזציה" ומה"שחור" (ביטויים מיותרים, לא יאים, המעידים על אומריהם) תשכך וימוצו המגעים הבוחנים אפשרות קואליציה עם המפלגות הדתיות. בממשלת אחדות בהנהגת שמיר אין לנו מה לחפש, אם אמרנו אמת במערכת הבחירות. על המסך, ועם היועצים ובמרתפי הנרגנים, וכולנו אמרנו אותה האמת אני מקווה.

עכשיו, תוך כדי חשבון נפש ושיקום, ובניית המפלגה והרחבתה, ואולי חידוש המערך של כל הגוש, צריך שמעון פרס להנהיג אופוזיציה. להנהיג אותה בכנסת אבל גם ברחוב ובכיכרות ובסניפים ובבתי הספר ובקהילות היהודיות בעולם.

זו אופוזיציה מכובדת, רבת נכסים ברוח, ואולי טוב לה שתתפרק מעט מנכסיה בחומר. זו לא תהיה אופוזיציה של חדרי־חדרים, ועדות כנסת ומריבות צעקניות במליאה. זו אופוזיציה שבעלת הברית העיקרית שלה היא המציאות ולא משום שהמציאות תכתיב ותנהג, אלא משום שאנחנו קוראים אותה וחשים אותה נכון, מעמדת כוח אמיתית של ציונות־מעשית.

מסדר היום של ההיסטוריה לא נרד. גם לא הפלשתינאים – לפני ואחרי כינוס המועצה באלג'יר. גם לא האינתיפאדה – גם לא אחרי שבוע חיסול העניין שהבטיח מודעי. גם לא אחדות העם היהודי לזרמיו והשוק האירופי ותגובותיו למזרח התיכון. לעזר יהיו לנו לא הסנקציות של העולם החיצוני, אלא הרצונות האמיתיים של אזרחי מדינת ישראל. לא יעלו אותנו בכוח להתבצר במצדה, לא יכפו עלינו פרות קדושות ולא קדושים אחרים.

עמוס עוז כתב "אנחנו עוד נראה את הימים האחרים". תיקון – אנחנו נעשה אותם.

משק העובדים / גבריאל ברטל

מהלך חדש ומחשבה חדשה

עקרונית צריכה ההסתדרות לחתור לצמצום תפקידה כמעסיק של עובדים שכירים. משום כך רצוי שתעודד רכישת מפעלים של חברת העובדים על־ידי העובדים בהם

הסדר האשראי המסתמן ב"כור" עשוי לספק לקונצרן מרווח־נשימה לביצוע תכנית ההבראה שלו, אולם בעיות היסוד של המשק ההסתדרותי, כפי שהתגלו גם בפרשת "כור", מחייבות בירור מעמיק והפקת לקחים, הרבה מעבר להסדרים פיננסיים וארגוניים. האירועים החמורים שפקדו מסגרות שונות במשק העובדים מעידים, שהמבנה הייחודי של ההסתדרות – המשלב בתוכו איגוד מקצועי, מערכת של עזרה הדדית ומשק עובדים – אינו עוד מובטח מאליו, כפי שמקובל היה להניח עד עתה. כל שכן, שהדילמה של איגוד מקצועי, שהוא גם בעלים של משק ועל־כן גם נותן עבודה, לא היתה גם בעבר פשוטה ומובנת מאליה.

שורשיו המעשיים והאידיאולוגיים של משק העובדים צמחו מתוך המציאות של שנות העשרים בארץ. ההתיישבות השיתופית, קבוצות העבודה והחברות הקבלניות שהקימה ההסתדרות היו הדרך היחידה לספק עבודה וקיום לחבריה. קופת־חולים הבטיחה, כד בבד, שירות רפואי בארץ שלא היתה בה תשתית מינימאלית של שירותי ציבור ורווחה.

בשנות השלושים ביקשו מנהיגי מפלגות הפועלים בארץ, למודי הנסיון המר של נפילת המפלגות הסוציאליסטיות באירופה, לחזק ולהרחיב את הכלים המשקיים של ההסתדרות, כדי לבצר את מעמדה של תנועת העבודה מול הימין האזרחי. עם זאת עדיין רווחה, במידה רבה, התפיסה של משק פועלים הנמצא בידי הפועלים תרתי משמע; של חברת עבודה שבה כל חבר הוא בעל מניה לא רק להלכה אלא גם למעשה, על היכולת וכושר ההשפעה המשתמעים מכך. ביטוי לכך נתן, בין אחרים, דוד בן־גוריון, בהופעתו בכינוס פועלי תעשיה (בינואר 1943): "ההסתדרות לא תמלא שליחותה אם היא רק תארגן את חבריה, ותחלק ביניהם את העבודה. עליה לקיים בתוכה דמוקראטיה חיה, פעילה וערה, כשהפעולה נעשית לא רק למען הציבור, אלא על־ידיו, בידיעתו, בהשתתפותו ובהכרעתו..."

בשנות מלחמת־העולם השניה התרחבה המערכת המשקית של ההסתדרות, ובעיקר של "סולל־בונה", שביצע עבודות רחבות היקף בשביל הצבא הבריטי ברחבי המזרח־התיכון. ההתרחבות הקיפה גם שורה של מפעלי תעשיה, שהתארגנו אז במסגרת החטיבה בתוך "סולל־בונה", והיו ראשיתה של "כור".

פנחס לבון, המזכ"ל הרביעי של ההסתדרות, חשש פן ייצא הגידול הבלתי־מבוקר של "סולל בונה" מכלל שליטה, וייהפך מכלי להשגת יעדים חברתיים לאינטרסנט ולמטרה לעצמה. העילה הישירה להרדתו היתה כניסת "סולל־בונה", בראשות המנכ"ל דאז, הלל דן, לעסקי נפט והכנותיו להקמת בנק עצמאי: כל זאת ללא אישור וללא תיאום עם הנהגת ההסתדרות. מעניין, כי שלושים שנה אחר־כך מדברת גם תכנית "המהלך החדש" בחברת העובדים על פיזור האחריות בשטח ועל ריכוז הבקרה והפיקוח בידי המוסדות הנבחרים המרכזיים.

במאמר שפרסם ב־1956, ושזכה, בזמנו, לתהודה רחבה, התריע לבון על הסכנה של אבדן הפיקוח הציבורי והדמוקראטי על "סולל־בונה", והזהיר מפני הזדהות יתר של המנהלים עם המפעל, כאילו היה נחלתם הפרטית, ומפני ניכור בין ההסתדרות לעובדים במפעליה. הוא היה חסיד גדול של הדמוקראטיה התעשייתית ושיתוף העובדים בניהול המפעלים. במאמר אחר מאותה תקופה כתב, בין היתר, כי "ההסתדרות – המופיעה כנציגת האינטרס המשקי המקצועי בו בזמן, לא תוכל – לאורך ימים – לשאת בסתירה המשוועת שבין יחסי הקניין ויחסי העבודה במשקה. מוקדם או מאוחר מוכרחה סתירה זו לקבל צורות מזיקות יותר ויותר, וליהפך למוקד של חולי מתמיד גם למשק וגם להסתדרות".

הפתרונות שהציע היו שיתוף נציגי העובדים בניהול ובאחריות, וכן רכישת מניות על־ידי העובדים ושיתופם ברווחים. את הצלחתה או כשלונה של שיטה זו ראה כשאלה של "להיות או לא להיות" לגבי המשק ההסתדרותי. שלושים שנה לאחר כתיבת הדברים נותרה עדיין שאלת השיתוף פתוחה, בלי תשובה ברורה וחד־משמעית. השיטה הצליחה בשירותים יותר מאשר בתעשיה, שם לא חרגה הרבה מעבר לרמת מועצת המנהלים.

לבון, מכל מקום, היה אדם נמרץ ותקיף בדעתו, ועל־אף התנגדות חריפה גם בתוך מפלגתו, מפא"י, הביא לחלוקת "סולל־בונה" לשלוש חטיבות – בניין, עבודות חוץ ותעשיה – כדי להבטיח את השליטה המרכזית עליה. הלל דן חבריו פרשו ממנו.

עם השנים לא נהקהו הדילמות שבין ההסתדרות, כאיגוד מקצועי, לבין תיפקודה בבעלת משק. נעשו אמנם, כאמור, מאמצים רבים לקידום שיתוף העובדים בניהול, באחריות וברווחים, בהכשרת ועדי עובדים, בהסברה, במתן תנאי שכר, תנאי עבודה ותנאים סוציאליים מתקדמים ומובילים במשק, וכן נקבע העיקרון, זה מכבר, של הקמת מפעלים חדשים באזורי פיתוח בלבד, ואף־על־פי־כן נותר הניכור בין מנהלים לעובדים, במקרים רבים, בעינו והוא בא על ביטויו, לא אחת, גם בעיצומים ובשביתות.

האם נהפך מה שנועד לשמש כמקור כוח ונכס לתנועת העבודה – למקור חולשה ולנטל? התשובה על כך איננה חד־משמעית, ואולי אי־אפשר כלל להשיב עליה בבירור ובכנות במצב הנתון, אבל אין לטמון את הראש בחול ולהמנע מראיית הבעיה לא ככלכלית־כספית בלבד, אלא גם כשאלה חברתית־ערכית ראשונה במעלת חשיבותה.

מה הוא איפוא המותר והייחוד של משק העובדים? לבון הגדיר בזמנו כמה עקרונות בסיסיים: מרות הכלל, פיתוח, ערכיות, שיתוף העובדים בניהול. וראוי להרחיב ולהוסיף על כך – קיום ערכים חברתיים, הזדהות העובדים עם המשק, שירות למשק הלאומי ולחברה: יעילות ורווחיות. אם אחד התנאים האלה אינו מתקיים במפעל זה או אחר – יש להציג את השאלה אם מוצדק להמשיך ולהחזיק בו. מתוך כך אפשר לגבש את הקריטריונים הבאים:

● את מערכת הבטחון הסוציאלי של ההסתדרות – קופת־חולים, קרנות הפנסיה, "משען" – יש לחזק, תוך שיפור מתמיד של השירות לחבר, שכן כל תחליף לה או חילופי בעלות עליה עלולים אך לפגוע בציבור ולהרע את תנאיו.

● ההתיישבות העובדת ממשיכה להיות בסיס איתן למשק עובדים עצמי ולתנועת העבודה הישראלית כתנועה חברתית־רעיונית והיא ראויה על כן למיטב התמיכה, החיזוק והסיוע. הוא הדין לגבי המסגרות הקואופרטיביות הצמודות לה – "המשביר המרכזי", "תנובה", וכן מסגרות "המשביר לצרכן", הקואופרציה הצרכנית, הקואופרציה העירונית היצרנית־שירותית במידה שהיא תואמת את הקריטריונים האמורים.

● בנק הפועלים, המוכיח עוצמה, כושר ארגוני, מוטיבאציה ויעילות – על־אף משבר המניות הבנקאיות שפקד את כל הבנקים הגדולים – חייב להשמר בידי ההסתדרות כמכשיר כספי מרכזי של מערכותיה.

● המפעלים ביתר הקונצרנים והחברות של משק העובדים המוסדי־אדמיניסטרטיבי – "כור", "סולל־בונה", "שכון עובדים", "הסנה" ואחרים – יצטרכו לעמוד במבחן מתמיד וקפדני של אמות המידה של יעילות, רווחיות, טיב השירות וערכיות. מפעלים שלא יעמדו בקריטריונים אלה, ושלעובדים בהם לא יהיה עניין בהמשך הבעלות של ההסתדרות עליהם – לא יהיה טעם להמשיך ולהחזיק בהם, ומוטב יהיה לשחררם מבעלות זו.

עקרונית, עניינה של ההסתדרות צריך שיהיה לצמצם את תיפקודה כמעסיק ישיר של עובדים שכירים. משום כך גם רצוי מאד לעודד רכישת מפעלים של חברת העובדים על־ידי העובדים בהם, אם בבעלות מלאה או בשותפות, הדוגמת מפעל "חסין־אש" בבאר־שבע, שהועבר מידי "כור" לידי העובדים, היא בהחלט דוגמא טובה ומעודדת בתחום זה. אכן, גם תכנית הרפורמה בחברת העובדים, "המהלך החדש", נתנה דעתה על כיוון זה, והיא קוראת להרחבת השיתוף לצורותיו, לרכישת מניות המפעלים על־ידי העובדים במסגרת הסדרים מיוחדים, ולהעברת מפעלים לבעלות העובדים.

המהלך החדש בהסתדרות ובחברת העובדים צריך שיהיה מהלך של שיבת ההסתדרות למקורותיה כתנועה חברתית־אידיאית, שבסיסה איגוד מקצועי, מערכת עזרה הדדית ומשק עובדים המזדהה עמה. מן הדין שהמשק המוסדי יהיה אך כלי המשרת את היעדים והמשימות המשקיות־חברתיות־ערכיות של ההסתדרות, ומוצדק להחזיק בו רק כל עוד הוא ממלא תפקידים אלה.

עתיד קיומה של ההסתדרות כתנועה חברתית דמוקראטית־ערכית, המבוססת על עקרי השוויוניות, העזרה ההדדית והצדק הסוציאלי, מותנה ביכולתה לבקר את עצמה, לחדש דרכי החשיבה בתוכה, ללא קידוש מסגרות או שימור דפוסים קיימים, לצעוד עם תביעות הזמן, ולבצע את כל הרפורמות הנדרשות בכל תחומי פעילותה.

מכירה פומבית / שלמה שבא

הספר שלא נשרף

לפני כמה חודשים נמצא אלמוני שרכש למוזיאון ישראל רימון־חומר מימי הבית הראשון. האם יימצא תורם שירכוש את "המשפט" לקפקא?

"סותבי", החברה הגדולה למכירות פומביות, הודיעה כי ב־17 בנובמבר יוצע למכירה בלונדון "כתב היד החשוב ביותר בספרות המודרנית שהוצע אי־פעם למכירה פומבית". המדובר ב"המשפט" מאת פרנץ קפקא. החברה מצפה כי 316 עמודי הפנקסים שבהם נכתב הספר יימכרו ב־1.7 מיליון דולר.

יהיה זה מאורע שעוד ידובר בו בעולם הספרות. אינני יודע אם יוכיחו כי כתב יד זה – כך נראה לי – היה בארץ; אינני יודע גם כיצד התגלגל ללונדון; אבל דומה כי שני האנשים הנוגעים בדבר לא היו רוצים שהדברים יתגלגלו כך, וכי הם היו שמחים אילו נשאר כתב היד במדינת ישראל.

שני האנשים הנוגעים בדבר הם פרנץ קפקא עצמו ומכס ברוד, רעו הקרוב במשך עשרים שנה ומי שהציל את כתבי היד של קפקא מן השריפה והביאם לארץ. ברוד נפטר בשנת 1968. גורלם של כתבי היד של ידידו, שעליהם שמר מכל משמר ושאותם הביא לפרסום עולמי, אינו ידוע. בכל אופן, הם אינם נמצאים בידי שום מוסד ספרותי או ציבורי בארץ.

פרנץ קפקא, אחד הסופרים החשובים של המאה שלנו, מת בווינה בשנת 1924, בהיותו בן 41, ונקבר בבית־הקברות היהודי בעיר הולדתו פראג. קפקא, שבא ממשפחה יהודית מתבוללת, התקרב מאוד ליהדות. יש הרואים בניכור, בגלות ובהוסר־האונים השולטים בספריו ביטוי ליהדותו ולזרותו. חבריו הטובים, ביניהם מכס ברוד, הוגו ברגמן, פליקס ולטש ואחרים היו מן החוג הציוני־ספרותי בפראג, וגם קפקא ראה עצמו כציוני. בסוף ימיו התקשר עם דורה דיאמנט, בת למשפחה אדוקה ממזרח־אירופה שידעה עברית והיתה ציונית. דיאמנט סעדה אותו בימי חוליו והוא ביקש לשאתה לאשה ולעלות עמה לארץ־ישראל (ולפתוח לשם פרנסה מסעדה קטנה. תארו לכם: "מאב ק'").

קפקא פרסם מעט סיפורים וגם אלו בלחץ רב של ברוד. את כתבי היד שלו מסר קפקא לידי ברוד, וכשקרב יום מותו הורה לו לשרוף אותם, כפי שעשה הוא עצמו לחלק מכתביו. ברוד לא שמע לו, פרסם את כתבי־היד – ב־1925 הוציא לאור את "המשפט" ואחר־כך את "הטירה", את "אמריקה" ואת שאר סיפוריו – והביא לעולם את מי שנחשב לאחד היוצרים הגדולים של המאה שלנו.

ברוד, שהיה סופר חשוב לעצמו וגם קומפוזיטור, עלה לארץ ב־1939 ונעשה היועץ הדרמטי של "הבימה". כמה מספריו תורגמו לעברית וכן הוצגו מחזות שלו. ברוד, שדיבר וכתב עברית, היה בין אנשי־הרוח המעטים שעלו ממרכז אירופה בשנות השלושים והתערו בחיי הארץ. באוטוביוגרפיה שלו כתב על עלייתו: "דחיתי הצעה אמריקאית לשמש פרופסור באוניברסיטה בארצות־הברית, סמכתי על המזל הלכתי אל הבלתי־ידוע. מעולם לא התחרטתי על

כך, מעולם לא קיבלתי החלטה נבונה יותר מתוך הרגשה טובה".

ואולם אף שהתערה בחיי הארץ, לא בא ברוד במגע עם אנשי האוניברסיטה העברית, או עם נציגי מוסדות תרבות אחרים, כדי לשמור את כתבי היד של קפקא בארץ ולהקים מרכז לחקר קפקא. יתכן שהתנהלו דיונים על כך, אך אם התנהלו הרי שלא העלו דבר. מכס ברוד מת. האדם שעסק עמו בכתבי היד היה מזכירתו. דומה היה כי כתבי היד שקיבל כפקדון מחברו הנוטה למות שייכים לכאן, לישראל, ונראה לי שגם ברוד היה רוצה בכך. נדמה לי גם שאילו ידע קפקא שכתביו לא יישרפו – ויש הטוענים כי אמנם קיווה שצוואתו לא תקוים – היה רוצה שהם יישארו בידי היהודים. והנה הם מתפזרים בעולם. ועכשיו נמכר "המשפט". אולי אפשר עוד להציל את כתבי היד האחרים?

לפני זמן־מה נמצא תורם יהודי אלמוני שקנה עבור מוזיאון ישראל בחצי מיליון דולר רימון־חומר קטן שטוענים כי מוצאו מבית־המקדש הראשון. אולי גם עכשיו יימצא אלמוני אשר ירכוש את "המשפט" בשביל בית הספרים הלאומי? עוד נדבני היהודים.

אלגנציה ויוזמה חופשית במוסקבה

רשמי מסע בברית המועצות, מעל ומתחת להגורה

השוק בקיוב. מטפחות על הראשים, פרחים, פירות, ירקות, ומיני מזון אחרים על הדוכנים, ונקיון מופתי בכל מקום

מאת דויד מושיוב

חבל שלא לקחתי עמי את המצלמה, המראה הזה שווה צילום, חשבתי בלבי. היה זה בסיומו של מופע שבו השתתפו אמנים מתחומים שונים באולם הקונגרסים החדש והמפואר של מוסקבה באיזור הקרמלין. כמה נשים צעירות עמדו ליד מראות גדולות ותיקנו את הופעתן: שמו לב לזווית הנכונה של הכובע המעטר את ראשן, יישרו את הצעיף וכו'. לפני צאתן לרחוב המוסקבאי הקר הן רצו להיראות במיטבן, מטופחות ונאות.

אך בצד הנשים הנאות והמטופחות, הלבושות בקפידה וכתואם, אפשר לראות ברחובות מוסקבה כמו גם *בערים אחרות ובכפרים, נשים בגיל מתקדם שראשן* עטוף במטפחות ראש צבעוניות, או פועלות העובדות בחלוקים כחולים וגסים בעבודות נקיון שונות או בטאטוא רחובות במטאטא העשוי מוורדים.

שעות ספורות לפני אותו מופע נחת בשדה התעופה של מוסקבה מטוס הטופולב הרוסי שהמריא מבודפשט ושעל כנפיו הגענו לברית המועצות. בעזרת עמיתינו הרוסים סחררנו את המכון ועברנו את הצהרות המכס במהירות ונסענו חיש למלון, כדי להספיק להתקלח ולצאת להופעה בקרמלין יחד עם כל שאר המשתתפים בקונגרס העולמי של כתבי התיירות.

בהפסקה החלו נוהרים המוני הצופים במדרגות הנעות לקומה העליונה של האולם. שם, באולם גדול, היו ערוכים שולחנות רבים ועליהם מגשים עם כריכים של קוויאר, נקניק, סלמון מעושן, שתיה לגוונה, גלידה ועוד. האנשים ניגשו לשולחנות, ביקשו מהמוכרות את סרצו, שילמו את המגיע ופרשו הצידה לסעוד ולשתות. בגלל השטח הרחב והמספר הגדול של הדוכנים ומוכרות, הכל נעשה במהירות וקהל ההמונים *(באולם יש ששת אלפים מושבים והוא היה מלא)* הספיק לקנות את מבוקשו, לרדת לאולם ההופעות בזמן לחלק השני של התכנית האמנותית.

אמור זאת בפרחים

כאשר התהלכתי ברחובות של מוסקבה ושל ערים אחרות ברוסיה, ראיתי אנשים רבים נושאים עמם זרי פרחים, בדרך כלל שלושה או ארבעה צפורנים ארומים עטופים בנייר צלופן שקוף. במקומות רבים היו דוכנים למימכר פרחים פוזרים במקומות רבים. הרוסים מרבים, כפי הנראה, להגיש למכריהם ולאהוביהם זרי פרחים. הפרחים מהווים גם הכרת תודה והערכה על הופעה נאה. בהופעה של אמנים בארוחת ערב חגיגית במלון אינטוריסט במוסקבה, קיבלו האמנים שזכו להערכת הקהל זרי פרחים. היו שקיבלו פרח אחד או שניים; היו שקיבלו זר קטן והיו אחרים שזכו בזר גדול – הכל בהתאם למידת הערכת הקהל. זאת – בנוסף למחיאות הכפיים.

גבינה לבנה ודבש

היוזמה הפרטית חיה וקיימת בברית המועצות והדבר מתבטא ברוכלים ובאנשים פרטיים המוכרים את פרי עמלם לקהל הרחב. במעברים התת־קרקעיים של מוסקבה ראינו נשים המציעות למכירה סוודרים שסרגו בידיהן וגברים המוכרים שעונים. ברחובות קיוב ראיתי דוכנים של נשים שמכרו לקהל ירקות ופירות מסוגים שונים. *באחת החנויות הבחנו בשורה* של נשים רוסיות בגיל העמידה לבושות בחלוקים לבנים ועל ראשיהן כובעים לבנים. על דוכנה של כל אשה ניצבו גושי גבינה לבנה, כל אשה והגבינה שלה, ומאזניים. נכנסנו לחנות והרוסיות החביבות הציעו לנו לטעום מהגבינה שהן מוכרות, בוודאי מעשה ידיהן, והטעם נעים לחיכנו. בצד השני של החנות ניצבו כמה גברים, אף הם בגיל העמידה, ומכרו ממעשי ידיהם. אחד מהם מכר דבש וגם הוא הציע לנו לטעום מתוצרתו. החנות היתה נקיה ביותר. כבאתנו מהחנות נקרינו לשוק מקורה בקרבת מקום. כאן עמדו נשים וגברים ומכרו ירקות, פירות, עופות, בשר ועוד. המוכרים שראו כי תיירים אנו היו חביבים ביותר וכיבדו אותנו בענבים. ושוב יש לציין את ההופעה הנקיה של המוכרים ואת הנקיון המופתי ששרר בשוק. בכלל, הנקיון בחנויות הוא נורמה מקובלת.

בפאתי מוסקבה, בשדה רחב ידיים, מתקיים בכל ימי שבת וראשון שוק פתוח, שבו מביאים האיכרים ורוסים אחרים מוצרים שונים למכירה. גם כאן מוכרים מזון, ירקות ופירות, וכן מוצרים וחפצים אחרים: בגדים, כובעים, מיני סדקית ועוד.

סיור בחנויות ובמרכזי מכירה מראה, כי ההיצע ביחס לארצות המערב הוא דל למדי. לא אחת ראינו תורים ארוכים משתרכים לפני חנויות למוצרי צריכה, בעיקר מזון. בחנות כלבו גדולה התופסת בנין שלם על כל קומותיו בקיוב, היה היצע גדול של מוצרים שונים, בגדים, מוצרי חשמל, צעצועים, חליפות ומכנסיים לגברים, תקליטים ועוד. לעומת זאת במרכז הקניות של העיר סוטראל הנמצאת במרחק של 200 קילומטר ממוסקבה או בשוק בלנינגראד היה היצע גדול של בדים מסוגים שונים והיצע דל של מוצרים אחרים.

נשים מדריכות תיירות

מקצוע הדרכת תיירים הוא כנראה על טהרת הנשים בברית המועצות. במהלך שהותנו בברית המועצות לא נפגשנו אף לא במדריך תיירים אחד. כולן היו נשים. כדי להכשיר עצמה לתפקיד, על מדריכת התיירים ללמוד כמה שנים שפות באחת האוניברסיטאות, וכן את כל הקשור באתרים שבהם הן מדריכות את התיירים – היסטוריה, כלכלה וכיו"ב.

בלנינגראד הדריכה אותנו נטאשה. נטאשה היא בת 28 ועובדת קבועה כמדריכת תיירים בחברה הממשלתית לתיירות "אינטוריסט". עדיין רווקה, היא אומרת, משום שטרם מצאה את בחיר לבה. היא היתה לבושה בטעם רב ובבגדים מערביים. ממשכורתה (110 רובל לחודש) היא לא יכולה לממן זאת, אך הוריה מסייעים לה. אביה מהנדס בכיר במפעל ואמה מלמדת ביולוגיה באוניברסיטה של לנינגראד. היא מאוד רוצה לצאת לחו"ל, אולם יהיה עליה להמתין לפחות עוד חמש שנים עד אשר השלטונות יאפשרו לה לצאת עם קבוצת תיירים מברה"מ לחו"ל.

נטאשה אומרת, כי בחרה להיות מדריכת תיירים, אף כי פועלות ייצור, לעומתה, יכולות להשתכר עד 300 רובל לחודש, כי המקצוע הוא יוקרתי ועניין אותה ועל אף השכר הנמוך היא תתמיד בו. אגב, מדריכות תיירות ותיקות משתכרות 200 או קצת יותר רובלים בחודש. השכר הממוצע בברית המועצות הוא 216 רובל. אולם יש לא מעטים המשתכרים יותר מממוצע *זה ואחרים המשתכרים פחות משכר זה.*

השכר מאפשר קיום הגון, משום ששכר הדירה הוא נמוך – 20 עד 30 רובל בחודש – והוא כולל מים, חשמל, גאז. מחירי המזון נמוכים. התחבורה הציבורית זולה ביותר: חמש קופיקות באוטובוס, בחשמלית או ברכבת תחתית, לכל מרחק שהוא. החינוך ניתן חינם, מהגן ועד האוניברסיטה וגם הביטוח הבריאותי חינם. אירינה היא *מדריכת תיירות ותיקה, היא בת 45. יש* לה בן בן 14. היא נפרדה מבעלה לפני שנים רבות. משכורתה 200 רובל בחודש. היא אינה יכולה לעמוד בתורים ושתנאת זאת. היא רוכשת מה שמצוי. שכר דירה היא משלמת 20 רובל לחודש. לדבריה, המשכורת מספיקה להיות ברמה סבירה, אבל להחליף את הריהוט המיושן בדירתה למודרני יותר, דבר שהיתה רוצה לעשות, אין ביכולתה – מחוסר אמצעים.

שירותים נקיים?

באולם הקונגרסים בקרמלין, שם היינו בהופעה, השירותים נמצאים בקומת הקרקע. עשרות עמדות השתנה לגברים, כולן בהוקות בנקיונן. הוא הדין בשירותים שבבניין הבולשוי במוסקבה. בכל מקום ונגע הנקיון. וככל זאת יש יוצאים מן הכלל: המוזיאון לתולדות המהפכה הרוסית, למשל. צונה עלתה שם מהשירותים, והאסלות העלו ירוקת וניכר, כי תקופה ארוכה לא זכו לטיפול. במוזיאון זה מבקרים המוני אנשים כולל תלמידי בתי ספר. גם השירותים בארמון פבלובסק, ארמון הקיץ של הצארים הנמצא במרחק 60 קילומטר מלנינגראד היו מתחת לכל ביקורת והצחנה נדפה למרחוק...

חברות "שדולת הנשים" הפגינו השבוע מול משכנו של נשיא המדינה בעת שנפגש עם משלחות הסיעות לקראת הרכבת הממשלה. במרכז, פרופ' אליס שלווי, יו"ר השדולה. לא אדיש אליהן: ח"כ טרי מהמערך חגי רום.

בצק לכל דבר

בכל בוקר יום ראשון אנו באות למטבח שלנו, שאגב עכשיו הוא חדש ונוח בהרבה מקודמו, ומתחילות ב"ספירת מלאי", כלומר בודקות במקררים השונים מה יש לנו, מה נותר מתבשילי השבת, מאילו ירקות אפשר להכין סלטים, מה יהווה בסיס לירק מבושל לארוחת הצהרים וכמה מקרונים נשארו מארוחת הצהרים של יום שישי, שאותם נהפוך לפשטידה מתוקה עשירת קלוריות אם רק נוסיף להם קקאו, ריבה, סוכר, שמן וכו'. אחרי כל אלה ניגשת כל אחת לפינתה ומתחילה לעסוק בדבקות במשימתה, ואילו אודית, שהיא המו"מ עם האקונומית, אותו מוסד שמספק לנו את המצרכים ומנסה לרסן אותנו אם מתגלה סימן של היסחפות – ניגשת למקרר, מוציאה חבילות מרגרינה (אפיקל) המצטרפות לכדי 15 קילו וכך מתחילה מלאכת הכנת הבצק "שלנו". מנה כזאת מספיקה לכל השבוע לצרכים שונים במטבח ואנו אף מחלקות ממנו לחברות שמתכוננות בורקס לארוחת ארבע של שבת או לכל שמחה מזדמנת. ואם זה טוב בשביל מטבחנו הקיבוצי הגדול, למה שלא תיהנו גם אתם בבית ותחזיקו באופן קבוע במקפיא גוש או שניים מבצק פלאים זה *שישמש אתכם,* אני בטוחה, לשביעות רצונכם בתפריט היומי של המשפחה וגם להזדמנויות של ארוחה פתע או מסיבה מתוכננת.

אביא את מתכון הבצק "למנה" אחת, אך לדעתי אם כבר מלכלכים ידיים, מיקסר או מעבד מזון, אז כבר כדאי להכין לפחות מנה כפולה.

בצק למילוי

החומרים:

1 חבילה "אפיקל" (200 גר')

200 גר' קמח רגיל (2 כוסות מלאות)

1/2 כוס סודה או מים קרים

1 כפית מלח

אופן ההכנה:

לשים בידיים, במיקסר או במעבד מזון את כל החומרים יחד, יוצרים כדור בצק ומניחים אותו במקרר לכשעה.

אם לא משתמשים בכל הבצק תוך יומיים, כדאי לשים את מה שנשאר במקפיא, עטוף בפלסטיק או בנייר כסף.

שטרודל

מכינים תמלית כלשהי (הצעות להלן), מרדדים בעזרת מערוך מקומח על גבי משטח מקומח את כל הבצק או חלק ממנו, עורמים מן המלית "פס" עם "גבעון" לכל אורכו של קצה רבוע או מלבן הבצק, מרימים את הקצוות משני צדי הפס ומקפלים על גבי המלית את כל "בקניק" המלית, כוללים קצת ליד המכסה... כולל הבצק שמתחתיו כמובן, קיפול אחר קיפול לבלבר קדימה. טורפים ביצה אחת ובעזרת מברשת מעבירים פס של ביצה במקום החיבור שבין שני חלקי הבצק. הביצה תדביק את החיבור ולא תאפשר להמלית "לברוח". חותכים בסכין לאורך הפס, מניחים את השטרודל על תבנית סטוחה משומנת מעט או מרופדת בנייר אפיה וממשיכים למלא עד שייגמר לנו הבצק. בתבנית רגילה של תנור ייכנסו לנו 3–4 שטרודלים, הכל תלוי בעוביים.

מורחים מלמעלה ביצה, אם הבילוי מלוח מפזרים למעלה סומסום או פרג ומסמנים בסכין חתכים לפי גודל רצוי של מנות. כך ייאפה השטרודל יפה יותר ולא ייוצרו "פיצוצים" בבצק.

אופים בחום "בינוני" גבוה (200–220 מעלות) כ־40 דקות או עד שהבצק שחום, יבש ולא שרוף. בהזדמנות נוספת אציע שימושים נוספים (לא שטרודלים) בבצק.

תמליות

בשר

החומרים:

250–300 גר' שאריות בשר עוף או בשר בקר מבושל או צלוי

2 בצלים גדולים קצוצים ומטוגנים

2 ביצים

שאריות תפוחי אדמה מבושלים או 2 תפוחי אדמה גדולים מבושלים

מלח ופלפל לפי הטעם

אופן ההכנה:

טוחנים הכל במטחנת בשר או במעבד מזון. מתקנים את הטעם וממלאים. מגישים יבש או בתוספת רוטב כלשהו. טוב מאוד עם רוטב פטריות. אפשר למלא גם בבשר לא מבושל אבל אז צריך כמות קצת יותר גדולה ויש לטגן את הבשר הטחון עד שישנה את צבעו.

תפוחי אדמה וביצים קשות

החומרים:

1 ק"ג תפוחי אדמה מבושלים

2–3 בצלים מטוגנים בשמן (מוסיפים גם את השמן למלית)

4 ביצים קשות

2 ביצים לא מבושלות

מלח ופלפל לפי הטעם

אופן ההכנה:

טוחנים הכל, מתקנים את הטעם, מגישים כתוספת לבשר או כחטיף.

תפוחי עץ

החומרים:

1 ק"ג תפוחי עץ המצמצמים מגורדים על מגורדת גסה או במעבד מזון

4 כפות סוכר

1–2 כפיות קינמון

50 גר' אגוזים או שקדים קצוצים גס

50 גר' צימוקים

2–3 כפות פירורי לחם או עוגיות לספיגת הנוזלים

אופן ההכנה:

מערבבים את כל החומרים, יוצרים שטרודלים, אופים, אוכלים ואם רוצים לשמור חלק מקפיאים. רצוי להגיש מחומם. מעט קצפת מלמעלה לא תזיק לטעם.

קצר ובכל זאת חשוב

מבצע עיקור וסירוס החתולים וכלבים באיזור הצפון בחצי המחיר

בעקבות התעוררות דעת הקהל למצוקתם של בעלי חיים, בעיקר חתולים וכלבים, ברחוב, בפחי הזבל, או מיכלאות הסגר, פנו "חברת חובבי החתולים בישראל" ואגודת צער בעלי חיים חיפה לווטרינרים באיזור חיפה, הקריות וטבעון לסייע למבצע שבו תימנח הנחה של 50% ממחיר מחירון הסתדרות הווטרינרים לעיקור וסירוס כלבים – ונעגו על ידם. לחודש נובמבר בלבד. יש לתאם עם הווטרינר את מועד הביקור מראש. לקבל פרטים נוספים אפשר לפנות לטל. 04־244724 או 04־220777 (בנושא חתולים) ו־04־383401 (בנושא כלבים) בין השעות עשר בבוקר ושבע בערב, בימים א' עד ה'. בחברת "חובבי חתולים ישראל", ת.ד. 3823 חיפה אפשר לקבל מידע לגבי מניעת הריונות בקרב חתולות באמצעות גלולות, אם כי עיקור מומלץ על פני שיטה זו.

מדריך המילגות לסטודנט הישראלי

הסטודנט, האקדמאי והחוקר המעוניין לקבל מילגה לצורך לימודים או השתלמות בחו"ל, יוכל מעתה להיעזר במדריך, שיתן לו מידע איך, מתי ולאן לפנות, מה הם התנאים הדרושים, סכומי המילגות – ועוד. במדריך נכללות מאות מילגות לימודים בארה"ב, *בבריטניה, בדרום אפריקה, ביפן,* בטאיוואן וב־16 מדינות נוספות. המדריך עולה 20 ש"ח ואפשר לקבלו בדואר אחרי פניה, בצרוף המחאה, לת.ד. 8250 חיפה. פרטים נוספים בטלפון 04־529537.

לימודים במכון "אידיאה" הוכרו על ידי צה"ל לצורך דחיית שירות

מנהל הגיוס של צה"ל הכיר לאחרונה במכון "אידיאה", העוסק בהכשרת מנהלות לשכה, לצורך לימודים קדם־צבאיים ויאפשר לבנות שכישוריהן הולמים את דרישות המכון לדחות את גיוסן ולהשתלב בלימודי המכון. בתום הלימודים תגוייסנה המסיימות ותשתלבנה בתפקידים הולמים של מנהלות לשכה מקצועיות.

משרד הבטחון
חטיבת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור על מכירות פומבין. כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים כמפורט בטפסים. המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר.

תנאי התשלום: 60% במזומן בקאים 40% הנותרים בערבות בנקאית. טופס פרטיים שלושה ודרשים מיום פתיחת המכרז. מכירת טפסי המכרז תחל ביום שני 14.11.88 בחטיבת המכירות, רח' האלוף א. מנדלר 12/א' הקריה תל אביב. שעות הקבלה: בימים א'–ה' בשעות 8.30–12.30, בימים א' וד' גם בשעות 14.00–15.00.

מכרז מספר: 230/88/12

צמיגים שונים, עגלות לחלקי טנקים, משאבות אלייר, חלפי רכב שונים, פריסקופים, חלפי ג'.מ.סי, חלפי ליילנד, מסנני שמן, חלפי ריאו, ציוד צלים, ערכת שריון ליעה, חלפי קטרפילר, חלפי מלגזות, הלמים – למשאית מרצדס.

ימי סיור: 20, 27, 29 נובמבר 1988. כמפורט בטופסי המכרז. יש להרשם עד יום לפני הסיור.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־05/12/88 עד שעה 10.00 למנהיץ.

מכרז מספר: 231/88/12

קרונות – מבנים ששימשו מרכזות טלפון. מידות משוערות: כ־12 מטר אורך, רוחב כ־3.5 רוחב.

תאריכי סיור: 28, 30 בנובמבר 1988, יש להרשם עד יום לפני הסיור.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־05/12/88 עד שעה 10.00 למנהיץ.

מכרז מספר: 232/88/12

פסולת רדיו ותמסורת, גנרטורים דיזל, מיכל דלק 28000 ליטר, גרוטאות פלפרינטורים, גדר תנאי כבילים, צנורות אסבסט ומחברים, ואטמים, חלקי מיזוג אויר וצנורות, דוד הסקה.

תאריכי סיור: 28, 30 בנובמבר, 1 בדצמבר 1988.

יש להרשם במשרדנו עד יום לפני הסיור.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־05/12/88 עד שעה 10.00 למנהיץ.

מכרז מספר: 233/88/11

תלת קטנועים – לפרוק.

מספר מכרז ניתן לקבות בימי הסיור במגרש הרכב בצריפין.

ימי סיור: 16, 17 בנובמבר 1988. בשעות 08.00–11.30.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־21/11/88 עד שעה 10.00 למנהיץ.

מכרז מספר: 234/88/12

גנרטורים מסוג דוייץ, 200, 116, 50 קו"א, אל פסק עם מנועים חשמליים.

גנרטורים מסוג שטריבר, 120, 100, 150, 70 קו"א, אל פסק עם מנועים חשמליים.

תאריך סיור: 23 בנובמבר 1988, יש להרשם במשרדנו עד יום לפני הסיור.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־05/12/88 עד שעה 10.00 למנהיץ.

מעריב – עכשיו

קרא במעריב יום ו':

יאיר לד, רמטכ"ל צבא שרם

עמוס לבב

יריבי בוש מתפללים לשלומו

עופרה ישועה־לייט

גרשום שקן: הכאב, הזקנה

בילי מוסקונה־לרמן

מעריב מעניק לך חדושים העונים לדרישות שלך

דבר של היום הוא דבר חדש

מעולם לא היה מצבנו טוב יותר (א)

אני לא מבין למה אנחנו מתלוננים. מה יש? מה לא טוב לנו?

שר החינוך יהיה דרעי ולא המר? שר הבטחון יהיה גנדי ולא שרון? שר הפנים יהיה הרבי מלובביץ ולא הרבי מפרץ? אז מה? מה כל זה לעומת הביסקוויטים שעושה לנו ראובן מזור?

תיזכרו רגע: הרי כשאנחנו היינו תינוקות לא היו לנו לא הרב פרץ ולא דרעי ולא גנדי ולא שרון וגם לא ביסקוויטים!

ותראו מה שיש לנו היום:

לא רק שיש לנו ביסקוויטים אלא גם כאלה שמכילים ויטמין C ו־B12 ופרוויטאמין A ותיאמין – והכל בביסקוויט אחד שנקרא "ביבי מזור" ועולה 4.60 ש"ח לאריזה.

נכון שזה נפלא?

אז מה אנחנו מתלוננים?

מעולם לא היה מצבנו טוב יותר (ב)

זה עולה שקל לממתק, אבל מה זה שקל לעומת החיים הטובים שהארכת?

מה עושים כדי שהמר, זבולון, בן זבולון המר, ייראה לנו כשר החינוך הכי טוב בעולם?

עושים בחירות, שאחריהן מציעים לנו כשר החינוך את רפול או את דרעי או את הרבי מהודורנקה. ואז המר נראה כמו השר הכי טוב שיהיה לנו.

ומה עושים כדי ששמן דגים, שעכשיו גילו שהוא מחסל כולסטרול וטריגליצרידים, וגורם לזה שאסקימואים ויפנים לא ימותו ממחלות לב, מה עושים כדי שאנשים סתם יאכלו אותו ויהיו בריאים?

עוטפים אותו בלציטין, שזה גם כן משהו נורא בריא, מוסיפים לו טעמים של מנטה או לימון, נותנים לזה צורה של ממתק ומציגים אותו כמעין, שהוא גם טעים וגם יאריך את ימיך עלי אדמות.

ממש בזמן

ראיתם פעם כושי עם אולקוס?

גם "טעם טבע" כנראה לא ראו, ולכן הם מציעים לנו, בעיקר לבעלי הקיבה העצבנית שבנו, את ה"ספיוקה" – כדוריות המופקות משורש הקאסאווה, הנאכל כבר אלפי שנים על ידי הכושים באפריקה.

ועובדה:

ראיתם פעם כושי עם אולקוס?

הטפיוקה מכילה, לדברי "טעם טבע", ריכוז גבוה של מינרלים אבל מעט שומן ואפשר להכין ממנה מיני מאכלים קלים לעיכול ולא משמינים.

והעיקר, מרגיעי קיבה...

וזה בפירוש מגיע לנו, לכולנו.

המחיר 4.60 ל־400 גרם.

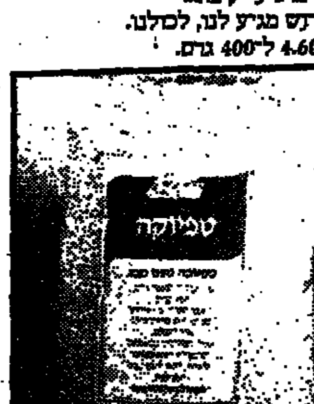

איך יכולנו בלי זה?

חב' אופנהיימר מציעה לנו, לאירוח אכסקלוסיבי, מקלוני זנגביל (ג'ינג'ר) מצופים בשוקולד בשני טעמים, מריר וחלק.

זה עולה 50 ש"ח לק"ג ולא ברור לי איך יכולנו עד עכשיו להסתדר בלי זה.

תיקו נגד הולנד

מבקיע שער השוויון לישראל, יצחק הוד, פורץ לעבר הרחבה ההולנדית (צילום: א. קנפר)

נערי הולנד ניצלו את ההתרגשות הישראלית כדי להוביל 0:1 במחצית הראשונה, אך הוד הישווה בדקה ה־41 ■ הגומלין ב־15 במארס בהולנד ■ המנצחת תשחק בגמר אליפות אירופה במאי

הנערים

נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל סיימה אתמול את משחקה הראשון נגד הולנד בתיקו מחמיא 1:1, לאחר שההולנדים הבקיעו את שער היתרון במחצית הראשונה. המשחק נערך במסגרת מוקדמות אליפות אירופה עד גיל 16. משחק הגומלין יהיה ב־15 במארס בהולנד. המנצחת בתום שני המפגשים תשתתף במשחקי אליפות היבשת, שיערכו בדנמארק במאי.

הישראלים היו נרגשים בפתיחה ונראו די נבוכים מול היורשים של ואן־באסטן וחוליט. למרות היתרון ההולנדי במחצית הראשונה, הרי שלישראל ניתנה הזדמנות טובה להבקעה בדקה ה־19: גיא יצחק פרץ, אך השוער ההולנדי רודה זינק לרגליו והדף.

בדקה ה־34 הבקיעו האורחים את שער היתרון. ההתקפה ההולנדית ניצלה חוסר ערנות בהגנת ישראל, לאחר הגבהת כדור קרן, ולאק דמילן רוקן מתחת לאפו של השוער כהן. 0:1.

אביבי זוהר, אחיו הצעיר של יצחק זוהר, שהחליף במחצית השנייה את שחר ברגר, הפיח רוח חדשה בהתקפה הישראלית. דקה אחת לפני פתיחת המחצית החל זוהר במבצע השוויון, כשמסר לתורג'מן ברחבה, זה בעט, השוער הדף ויצחק הוד, עם גבו לשער, בעט בסיבוב פנימה. יש 1:1.

שפט סנצ'ז (ספרד) לעיני 2000 צופים באיצטדיון העירוני בהרצליה.

★ ישראל: ש. כהן; סלקר, שלמה, ברגר (זוהר), פופלבסקי; ג. כהן, מללי, קובה, ג. יצחק (אלדד), תורג'מן, הוד.

ישראל תערער בהאג על ההשעייה באגרוף

ההתאחדות לספורט עשויה לפנות לבית הדין הבין־לאומי בהאג אם לא יתקבל ערעורה על עונש ההשעייה לחמש שנים מכל פעילות בין לאומית, שהוטל על ענף האגרוף.

מנכ"ל ההתאחדות, שמואל ללקין, מציין בכטאונה של ההתאחדות, כי לעונש זה אין תקדים בין לאומי, והחלטה להטילו על האגרוף הישראלי בעקבות הופעת מתאגרפים בדרום אפריקה, "היא מטעית".

ההתאחדות תגיש את ערעורה למוסדות ההתאחדות הבין לאומית בקונגרס שיערך במרוץ הקרוב בקניה. "ההחלטה לא צודקת ונשענת על נימוקים מוטעים. לא יתכן כי יהפכו את הצעירים והדאוסטים שלנו כלפי המשתתפים במסע לדרום אפריקה, שהורחקו לכל חייהם, להוראה בביכול שלנו כאשמה".

ההתאחדות תכין הייטב את הקיים לקראת הדיונים בקניה ותתייעץ עם גורמים משפטיים בכירים, הבקיאים בתקנונים בין לאומיים. "לא נשלים עם עיוות הדין הזה שפירושו מכת מוות לענף אולימפי והוא מהווה גם תקדים מסוכן", אמר ללקין.

ישראלי אחד בטוח בגמר

יום של הפתעות היה אתמול בסבב פרנקל הבין־לאומי בטניס. איסו (רומניה) ניצח את המדורג מס' 2, עמית נאור, 3:6, 1:6. רביב ויינפלד ניצח את הדני בנסון 2:6, 6:4, 2:6. הפתעת מה יש לראות בנצחונו של רושינסקי מאה"ב על ברעז מרנשטיין 6:7, 4:6. כן ניצח אורן מוטוסל את מיכאל רנ'יאל 2:6, 3:6.

בחצי הגמר יתמודדו ויינפלד נגד מוטוסל וקושינסקי נגד איסו. ישראלי אחד הבטיח בכך השתתפותו בגמר.

בין הנשים הפתיעה יעל סגל בנצחון על דליה קוריאט 1:6, 1:6. אייכנבאו מהולנד – למור זליג 3:6, 4:6. ספנס (ארה"ב) – רמקה (גרמניה) 2:6, 1:6. אילנה ברגר – גרבה (שוודיה) 2:6, 4:6.

היום בחצי הגמר: אייכנבאו – סגל וברגר מול ספנס.

הפתעה בזוגות: שלמה גליקשטיין ואמריקאי ג'ייקובסון, שניצחו בשתי התחרויות הראשונות של הסבב, הודחו אתמול ברבע הגמר בידי ההולנדים ברואין ובוגסטרה 6:3, 7:6.

היום במרכז הטניס ביפו ימשכו המשחקים החל משעות הצהריים.

48 שעות לפני שבת

כל הדרכים יובילו לנתניה

מאת ניסן פרידמן

במשחק המרכזי של המחזור ה־9 תארח מובילת הטבלה מכבי נתניה את מכבי חיפה. משחק בין שתי קבוצות אטרקטיביות, שפתחו את העונה ברגל ימין ומאבקות מאז המחזורים הראשונים על מקום בצמרת.

הנתנייתים נהלו במחזור ה־8 את הפסדם הראשון העונה, אך ניצלו את התיקו בין בית"ר ת"א למכבי חיפה כדי לשמור שבוע נוסף על המקום הראשון. הפסד נוסף עלול לדרדר את נתניה עד למקום השלישי. לבית"ר ת"א צפוי זה שבוע שני ברציפות משחק צמרת. הפעם מול הפועל פ"ת, המדורגת במקום ה־4. אם נתניה תפסיד, הרי שכל תוצאה שהי'א במפגש הזה יפיל את נתניה מהפיסגה. הפועל באר־שבע, השלישית בטבלה עם נקודה אחת בלבד פחות מנתניה, תארח את קבוצת התחתית של הפועל כפר־סבא עם סיכוי סביר לנצחון נוסף.

שייע פייגנבוים יודע לעשות חשבון פשוט כמונו. הוא גם יודע שמול מתייצבת יריבה עיקשת, שחזרה לעצמה לאחר עונה כושלת. לחיפה הגנה יציבה למדי ונתניה שיפרה השנה את המערך העודפי שלה. לשתי הקבוצות גם התקפות טובות. המאמן אמציה לבקוביץ' הצליח להחדיר בכדוריה רוח לחימה ורצון. וזה גם הנשק האישי של שייע, כך שצפוי קרב מרתק וחזק.

הרי לפניכם ההרכבים המשוערים. בסוגריים מצויין אם השחקן הוא בנבחרת הלאומית (ג) או בין־לאומי לשעבר (ש), או היה בנבחרת הלאומית (ע).

★ מכבי נתניה: בלדב (ע) ש. מנחם (ג), בר (ש), ראפיץ' (ג), קרן (ג) עציוני, גבאי (ע), לם (ש), רוני לוי (ע) דיירים, י. מנחם (ג).

★ מכבי חיפה: אנטמן; אהרוני (ש), רוד לוי, קרמר, בלבול, גבעול, אבוקרט, עטר, קליינר (ג) ארמלי (ש), א. מרדכי (ע).

יש סיסמה לשניאור: – כולם בעד כולם –

הנבחרת

מאת שמואל קליגר

מחנה האימונים של נבחרת הכדורגל הסתיים אמש בקורת רוח מרובה של המאמנים השוים מזה זמן כי הכחודים מסתגלים לדרישות הגבוהות ומביאים את עצמם לידי ביטוי במגרש ואף מחוצה לו.

שני האימונים שהיו אתמול בשעות הבוקר והערב התרכזו בעיקר לכושר גופני (בבוקר) ולמשחק פנימי בערב. בתווך, בשעות אחר הצהרים חזו שחקני הנבחרת במשחק בין נערי ישראל והולנד ולאחריו מיהרו לווינגייט לסיום מחנה האימונים השבועי.

משני האימונים נעדר אתמול הקפטן הלאומי משה סיני ושחקן הפועל באר־שבע אפרים דוידי החולים.

במסיבת העיתונאים לסיכום המחנה אמר המאמן יצחק שניאור, כי בנבחרתו אין כוכבים. הסיסמה: כולם בעד כולם. בהתאם לכך נערכים גם האימונים המבוססים על הגיבוש ועל ה'ביחד'. המאמן גילה כי שחקנים ותיקים אמרו לו כי אווירה חיובית כזו הם לא זוכרים בנבחרת מזה תקופה. להשלמת המטרה יש לעשות כדי להגביר הכושר באימונים ומחוצה להם.

הדגל – זה יהיה המוטו של שניאור. וזה כבר לא חדש. אתמול חזר על כך המאמן פעם נוספת. לעומת זה, צויינו תכונות המנהיגות של משה סיני. גם ירון פרסלני לדעת המאמנים יכול להיות מנהיג בהגנה אם יוכיח אותו כושר מנהיגות כמו בקבוצתו, בית"ר ת"א.

עוד נמסר כי עד המשחק נגד רומניה לא יהיו צירופים. אמנם, ואהי ארמלי הוא בחזקת מועמד טבעי לחוליית החוד, אבל העניין אינו אקטואלי, לפחות לא עד אחרי המשחק נגד רומניה. השוער השלישי שולי גילרדי לא יסע לרומניה, אם כי המאמנים ציינו, כי יש לו נתונים טובים להמצות על הנבחרת.

באשר לעמדת המגן השמאלי ייבחר המתאים מבין שלושת השחקנים הבאים: דראפיץ', מכלוף ויפתח הלוי.

★ בקר פצוע. הטניסאי המערב גרמני בוריס בקר שזכה בתחילת השבוע באליפות הפתוחה של שטוקהולם יעדר מטורניר הראווה בשטוטגארט בגלל פציעה. הרופא גזר על בקר מנוחה בת 10 ימים.

טיפוח ספורטאים צעירים ופעילות במרכזי אימון בהכנות לברצלונה

מאת ברוך דגון

שנת ההכנות הראשונה לקראת אולימפיאדת ברצלונה תוקדש להכנת תשתית אירגונית ומקצועית חדשה של הספורט ההישגי. הדגש ב־1989 יושם על טיפוח ספורטאים צעירים ופעילות אהודית במסגרת מרכזי אימון של הענפים השונים.

ההתאחדות לספורט סיכמה אתמול את ההופעה הישראלית במשחקי סיאול ועסקה, בעיקר, בעיצוב התוויית הדרך האולימפית לארבע השנים הבאות. עשרות המשתתפים בדיון – חברי הנהלת ההתאחדות, ראשי איגודים ועדות ענפיות, וראשי היחידה לספורט הישגי – עסקו בניתוח משחקי סיאול מנקודת מבט ישראלית והציעו הצעות שונות לקראת פתיחת ההכנות לברצלונה.

על־פי התכניות, שהוצגו ע"י ראשי ההתאחדות ואנשי היחידה לספורט הישגי, יחולו שינויים אירגוניים בסדרי עבודתה של היחידה לספורט הישגי ופעילותה תועתק, ברוב ימות השבוע, למשרדי ההתאחדות לספורט כדי לקרב אותה אל האיגודים הענפיים. ההתאחדות תתן עדיפות לכמה ענפים, בעלי פוטנציאל אולימפי, ותעניק להם תנאי אימון משופרים. כן יושם דגש בהכנות על הסבת תנאיהם האישיים של הספורטאים, שיפור המתקנים, חיזוק המערך מדעי־מחקרי־רפואי של ההכנות וטיפוח קשרי אימונים ותחרויות עם כמה מדינות אירופיות כדי להבטיח פעילות בינלאומית רצופה.

יו"ר ההתאחדות, עמי שלף, הדגיש, כי היחידה לספורט הישגי תרמה לשינוי כללי בגישה לספורט ההישגי, הכניסה שיטתיות ומדעיות ויצרה בסיס מקצועי מודרני. עם זאת, הוא ציין, כי לא די בגיבוש תכניות שיטתיות אלא יש גם לפעול ליישומן המלא. הוא הביע התנגדות להתמקצעות מאמנים זרים "מאחר שלא ניתן ליצור עבודם תנאי אימון המקובלים בעולם". הוא קרא להתנערות "מחיפוש תירוצים" ולהתמסר לשיתוף פעולה מלא כדי לקדם את ההישגיות.

ממלא מקום היו"ר, יצחק המאירי, הדגיש, כי חלו שיפורים גדולים במתקני הספורט ובאמצעים, העומדים לרשות הספורט, וטען, כי את הקולר יש לתלות בפעילות באגודות. שמואל ללקין, מנכ"ל ההתאחדות, אמר, כי הקרבה הגיאוגרפית לברצלונה והיותה זירה אירופית מוכרת חייבים ליצור בישראל מוטיבציה גבוהה להשתתפות מאסיבית. תומאס למפרט, יועץ היחידה לספורט הישגי, הגדיר את השנה הבאה "כשנת שינוי בארגון ובעבודה השיטתית בסיומה יקבעו הענפים, הבאים בחשבון למשחקים האולימפיים".

יצחק ברמלך, מנהל היחידה לספורט הישגי, הישווה את הישגי הספורטאים בסיאול לציפיות ולתחזיות וציין, כי ההופעה ביטאה את החולשה היחסית של הספורט הישראלי בעובדה, שהמשלחת לא כללה נבחרת במשחקי הכדור, לא היו בה אתלטים ובמקצועות רבים היה נציג בודד. מנהל המשלחת האולימפית, אורי אפק, תלה את הקולר בירידה ברמת החינוך הגופני בבתי־הספר, בהיעדר פעילות מסודרת באגודות, בהתמסרות לא מלאה של המאמנים לעיסוקם ובהתפרכות של בני הנוער על מספר רב מדי של ענפים.

עמנואל בר־עמרם, יו"ר איגוד הקליעה, ביקש להעלות את הספורט בארץ על פסים מקצועיים ואילו זאב ברודמן ומשה רש הדגישו את אלמנט המשמעת, החינוך והמסורת הספורטיבית כתנאי להצלחה במישור ההישגי.

מוסדות ההתאחדות לספורט ידונו בקרוב בתכניות האולימפיות הארבע־שנתיות ועם אישורן יתנו "אור ירוק" לפתיחת "עידן ברצלונה".

הטלוויזיה: גואל הספורט

מאת שמואל קליגר

קבוצות הכדורגל חוות מהיד אל הפה, מהיום למחר ובכלל לא מתעניינות בהגדלת ההכנסות מהתפתחות הטלוויזיה בעידן המתקדם של המסך הקטן ובעיקר מהחידוש של הכנסת הטלוויזיה בכבלים למישור אופרטיבי.

רק נציגים של 5 קבוצות לאומיות וקבוצה נוספת מהליגה הארצית האזינו במכון וינגייט בקשב רב להרצאה מאלפת של אלכס גלעדי עתיר הנסיון בתקשורת המונים שהיה מלא בהצעות כיצד עשויה הטלוויזיה לשפר את מצבם הפיננסי של הקבוצות.

מה שיאפשר את הדבר לדברי המרצה הוא קיומם של 31 איזורי כבלים ב־1.1 מיליון בתי אב. בזק החלה לבנות תשתית בעלות של 15 מיליון דולר. הכוונה היא לטווח הארוך שהטלוויזיה תגיע לתפוקה מלאה בתוך 4 – 5 שנים.

גלעדי הביא דוגמאות מהטלוויזיה באנגליה המביאה לצפיית מיליונים רבים במשחקי כדורגל ועקב כך להגדלת ההכנסות מפרסומת באחוזים משמעותיים.

הכוונה היא לשדר מחציות משחקים בשידורים ישירים ולהתאימם מבחינת השעות למועדים מתאימים יותר, משעות הערב המאוחרות כבנהוג כיום. לפי התכנון יהיו שני משחקים בימי שישי ושני משחקים במוצאי שבת כדי לאפשר מצד אחד הופעת קהל במיגרשים ומצד שני שידורים ישירים ממשחקי הכדורגל.

לפי ההערכה כבר לקראת 88–89 יגדלו הכנסות הקבוצות מהשידורים. בתוך שבועיים יהיה כנס נוסף עם הקבוצות לדיון איך להעלות את ההכנסות ממקורות אחרים פרט לטלוויזיה.

שינויים בסגל האנגלי: פיטר שילטון בחוץ

לאחר שלבש כבר יותר ממאה פעמים (102) את מדי הנבחרת הלאומית לא זומן אתמול שוערה של נבחרת אנגליה, פיטר שילטון, לסגל לקראת מפגש הרעים נגד ערב הסעודית בריאד בשבוע הבא. את מקומו בסגל ימלא רייב באטנס.

מאמן הנבחרת בובי רובסון החליט גם להשאיר מחוץ לסגל את שוער המשנה כריס וודס ושחקני ההגנה גארי סטיבנס וטרי בוצ'ר, שלושתם שחקני ריינג'רס הסקוטית. עד נופו טוני דוריגו ומיק הארפורד שזומנו לקראת המפגש נגד שוודיה בחודש שעבר.

לעומת זאת זומנו לסגל חמישה משחקני ארסנל כולל הקיצוני בריאן מארווד והמרכזי אלן סמית המוליך בטבלת מלך השערים עם 14 הבקעות.

לשבעה מבין 20 המוזמנים לסגל זו הזמנה ראשונה.

ישראלים ישפטו בדייויס בשוודיה

כבוד רב נפל בחלקו של הטניס הישראלי כשהנהלת איגוד הטניס, שנערכה אתמול, אושרה בקשת ועדת גביע דייויס, שליד ההתאחדות הבינלאומית, בענין שלושה שופטים בינלאומיים, שהתבקשו לשפוט במשחק דייויס היוקרתי בו תארח שוודיה את איטליה.

השופט הראשי יהיה דני גלי, ששפט בסיאול, ועוזריו סטגלי ספיבר הדרשים גרניה.

אוחנה אוהב את גביע אירופה

השחקן הישראלי של מכלן, אלי אוחנה, הבקיע את השער שביסס את נצחון קבוצתו על אנדרלכט 0:2. השער הראשון: ארווין קומאן ■ המשחק המדובר ביותר בין מילאן והכוכב האדום נדחה בגלל ערפל

אלי אוחנה לא שבע נחת העונה. הוא הודח לשבת על ספסל קבוצתו הבלגית, מכלן, וחיכה בסבלנות להשתלב שלו. באחרונה חזר להשתלב בהרכב ואתמול בא שכר לעמלו. גם שכר לקבוצתו ולמאמנו אך דהימוס. אוחנה הבקיע מיד עם פתיחת המחצית השנייה (46) את השער שביסס את נצחון מכלן בבריסל על אנדרלכט 0:2 בגביע אירופה למחזיקות גביע.

הנצחון העלה את מכלן לרבע הגמר. כמובן, גם בעונה הקודמת היה אלי אוחנה במיטבו במסגרת גביע אירופה והיה מהגורמים הבולטים לזכייתה המפתיעה של מכלן בגביע המחזיקות. אתמול הבקיע את השער הראשון הכוכב ההולנדי ארווין קומאן (18). הלחץ שהפעילה אנדרלכט במהלך המחצית השנייה מצא הגנה יציבה וחזקה, שגוננה על יתרון החוץ המבטיח שלה.

המשחק המדובר ביותר לפני המשחקים, בין אלופת איטליה מילאן לבין אלופת יוגוסלאויה "הכוכב האדום" בלגראד, נדחה בגלל הערפל הכבד שאפף את בירת יוגוסלאויה ולא איפשר עריכת משחק. המשחק ייערך הערב. כזכור, המשחק במילאן נסתיים בתיקו 1:1 וייאלץ את האיטלקים לשנס מתניים בגומלין.

אלופות: גלאטסראי עלתה לרבע הגמר

האלופה התורכית גאלאטאסראי איסטנבול הצליחה להעפיל לרבע גמר גביע אירופה לאלופות, לאחר שהביסה את נויישאטל משוויץ 0:5 ומחקה הפסד 3:0 במשחק הראשון בשוויץ.

ערב קודם–לכן עלתה לרבע הגמר ורדר ברמן, שנפרדה בלא שערים בסלטיק גלאזגו אבל הגרמנים ניצחו במשחק הראשון בגלאזגו 0:1.

מחזיקות: סמפדוריה, פרנקפורט ובוקארשט

סמפדוריה גנואה, איינטרכט פרנקפורט ודינאמו בוקארשט, העפילו לרבע גמר גביע אירופה למחזיקות גביע.

סמפדוריה ניצחה את קרל־ציים יינה ממזרח גרמניה 1:3 ובראשון 1:1.

דינאמו בוקארשט נפרדה במגרשה בתיקו 1:1 מדנדי־יונייטד, אולם עלתה לרבע הגמר, בזכות נצחון חוץ 0:1.

הסקוטים כבשו תחילה על ידי בראאמנט (79), אולם הרומנים השוו כעבור ארבע דקות על ידי הבינלאומי מאטאוץ'.

איינטרכט פרנקפורט קצרה נצחון כפול על סאקאריה באדנה התורכית 0:3 (0:2) ובראשון 1:3.

אופ"א: באיירן ורומא עלו

באיירן מינכן ורומא עלו לשמינית גמר גביע אופ"א בכדורגל.

באיירן ניצחה גם בצ'כוסלובקיה את דונאייסקה סטרדה 0:2, משעריהם של הבינלאומי אולאף טון, בדקות 4 ו־29 מן הנקודה הלבנה.

במשחק הראשון במינכן, ניצחה באיירן 1:3.

רומא הצליחה לנצח במגרשה את פרטיזן בלגרד 0:2 והשוותה למעשה את מאזן השערים ל־4:4, אבל עלתה בזכות שערי חוץ, שכן היא הפסידה לפני שבועיים בבלגראד 4:2.

הגרמני הבינלאומי רודי פלר (20) והאיחופה ג'יאניני (72 בבעיטת 11–) שספג חפץ בראשו במשחק הראשון, כבשו את השערים לעיני 21 אלף צופים.

ערב קודם–לכן עלתה לשלב הבא, בורדו הצרפתית, שניצחה פעם נוספת 0:1 את אויפשט בודאפשט, משער שכבש הבינלאומי ז'אן–מרק פרדי בדקה ה–73 בבעיטת–11.

30 אלף צופים ראו את המשחק.

דניס ויליאמס מרחף וקולע לסל הצ'כי, כשמביטים בו חבריו אמסלם (8) וטרי (צילום: א. קנפר)

טאונס סידר רבע גמר

מאת מנחם בלום

עם עובדות אי אפשר להתוכח. רק לפני מספר חודשים לא היתה להפועל ת"א קבוצה ואתמול סידר לה ליבטון טאונס עליה לרבע גמר גביע קוראץ', כשקלע 38 נקודות בנצחון 92:104 (58:50) על הקבוצה הצ'כוסלובקית סלובונפט בראטיסלבה. להפועל צפויה הגרלה יותר נוחה מאשר בשנה שעברה, מכיוון שהיא מהווה ראש בית בעקבות עלייתה לחצי הגמר אשתקד.

המשחק לא התעלה לרמה גבוהה. ההגנות היו די חלשות. עם פתיחת המשחק החלו דווקא האורחים להפציץ את סל הפועל בשלשות. הם קלעו באחוז מרהים והממו את הפועל. הצ'כים הספיקו להוביל 15:22 ו־23:35. כאן החלו טאונס וחבריו לצמצם בהדרגה עד למחצית, שהסתיימה ביתרון צ'כי בן 8 נקודות. משמע, הצ'כים כבר היו כאן בפיגור 3 נקודות בסיכום הכללי, לאחר שהפועל ניצחה במשחק הראשון בהפרש 11 נקודות.

עם פתיחת המחצית השנייה נכנסה הפועל להילוך גבוה. אך, הצ'כים לא נשברו והמשיכו להחזיק ברסן המשחק עד 7 דקות לסיום. במצב זה עלתה הפועל ליתרון ראשון – 83:84 ולא שמטה אותו הסיום.

דניס ויליאמס, שהציג יכולת גבוהה בשבועות האחרונים, היה אתמול חלש מאד. הוא קלע, אמנם, 19 נקודות, אך אחוז הקליעה שלו היה נמוך למדי. את הסל הראשון שלו במחצית השנייה הוא קלע 2 דקות לסיום, לאחר 10 החטאות רצופות!

בקבוצה הצ'כית יש לציין את אוטו מאטיצקי, שקלע 27 נקודות וקטף 16 כדורים חוזרים. כמו כן בלט יוראיי צ'אופה, שקלע 21 נקודות, כולן בשלשות, בקלעו 7 זריקות מתוך 10.

ביימס טרי היה יציב כהרגלו במשחקים האחרונים ותרם 12 כדורים חוזרים מתחת לסלים. ביום ראשון מצפה להפועל ה"דרבי" המסורתי בליגה.

גביע קוראץ'

הפו. ת"א 104 (50)
ברטיסלבה 92 (58)
המצטיין: ליבטון טאונס
הריבאונדר: טרי (12), מאטיצקי (16)
איבודי כדור: הפועל (7), הצ'כים (21)
שופטים: מרציב ובאלוצקי
צופים: 1200
אולם: אוסישקין
הפועל: טאונס 38, טרי 21, ויליאמס 19, לאסף 13, פרישמן 11, אמסלם 2.
בראטיסלאבה: מאטיצקי 27, צ'ופה 21, פריסטניק 14, יעקובוביץ 13, פטרצ'קה 10, קראטוחביל 7.

אוסטנד לא תמנע עליית מכבי לגמר

גביע האלופות

מאת משה בוק

השבוע המוצלח של הכדורסל הישראלי בזירה האירופית עומד להסתיים הערב עם עלייתה הצפויה של מכבי ת"א למשחקי בית הגמר של גביע אירופה לאלופות. המכבים יארחו בהיכל הספורט ביד־אליהו את הקבוצה הבלגית החלשה, אוסטנד.

בשבוע שעבר ספגו המכבים מאירוח גרוע באולם הקטן של הקבוצה הבלגית. ראשי מכבי, המורגלים להפרעות ואירוחים גרועים, התקשו להזכר מתי התייחסו אליהם כל־כך גרוע. הבלגאן הגיע לשיאו כאשר היה איחור של יותר משעה בפתיחת המשחק, אבל גם עובדה זו לא מנעה בסופו של דבר מחניכיו של צבי שרף לזכות בנצחון חוץ מרשים, שהבטיח להם למעשה את העליה לבית הגמר.

הערב ייערך משחק הגומלין, שהוא פורמאלי בלבד. אומנם הבלגים, המדורגים במקום התשיעי בליגה בארצם, ינסו להשיג תוצאה מכובדת, אבל מרסר, מאגי וחבריהם לא יתקשו לזכות בנצחון מוחץ שיעלה אותם לבית הגמר עם טעם מתוק בפה. אומנם צבי שרף לא אוהב להיות שאנן לפני משחקים, אבל היום הוא בהחלט יכול להיות רגוע. קבוצתו תבטיח בפעם ה־12 ברציפות את השתתפותה במשחקי בית הגמר של גביע אירופה לאלופות.

נצחון גבוה לריאל

ריאל מאדריד הביסה באולמה את רינג'רס גלאזגו 91:134 בגביע אירופה למחזיקות גביע.

בסיכום שני המשחקים ניצחו הספרדים 180:250.

סניידרו קאורסה גברה באותו גביע את צ.ס.ק.א סופיה 80:103 ובסיכום 154:187.

הלוח הכללי

דירות למכירה
עסקים
חנויות
מבני תעשיה
הצעות עבודה
מכוניות
מכירות
רוצים לקנות
רהיטים
הלוואות
ריפוי והרזיה
פוליש ונקיון
הכרזות
שרותים
ירושלים
הצעות עבודה
ריפוי והרזיה
חיפה
ריפוי והרזיה

חוק הזדמנויות שוות בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

[illegible]

כוכבים ולילות

חדש על המסך

"המסע לקיתירה", "כוסות לארתור", "יו 2", "ניקי וג'ינו", "חקירה בלוס אנג'לס", "שליח למות". מסוף השבוע בבתי הקולנוע.

"המסע לקיתירה", סרטו של תיאו אנגלופולוס הוקרן כבר בפסטיבל הסרטים בירושלים. עכשיו הוא יוצא בהקרנה מסחרית. סרט אחר של אנגלופולוס, "מגדל הדבורים", זכה אצלנו לשבחי הביקורת. "המסע לקיתירה" מספר על מסע המתרחש בנפשותיהם של הגיבורים, בנפשותיהם של בני האדם בכלל. סרט שאנגלופולוס מגדיר כעוסק ב"יצירה, אהבה ומוות".

★

משהו שונה לחלוטין הוא סרט ההמשך ל"ארתור". מי ששכח כבר, יכול היה לראות את הסרט באחרונה בטלוויזיה הישראלית. באנגלית הוא נקרא בפשטות "ארתור 2". בעברית בחרו דווקא בשם־המשנה "כוסות לארתור". הצמד דדלי מור וליזה מינלי, עם ג'ון גילגוד, חוזרים גם כאן ככוכבים. ארתור המיליונר כבר נשא לאשה את המלצרית הקטנה. ארבע שנים עוברות ואביה של מי שאמורה היתה להיות רעייתו מחליט לתבוע את ארתור. אם יזכה במשפט יאבד הגיבור שלנו את כל כספו.

★

להקת "יו 2" מתעדת את סיור ההופעות שלה בארה"ב בשנה שעברה. סרט באורך מלא, שחלקו צולם ב־16 מ"מ (והוגדל) וחלקו ב־35 מ"מ. רובו בשחור־לבן וחלקו בצבע. מעט מאוד דיבורים והם הרבה תשובות בלתי־גמורות אבל הרבה־הרבה מוסיקה. "זה אומר שהרבה אנשים שלא יכולים היו להגיע למופעים, יוכלו לראות אותנו", כדברי אדג'. ביים פיל ג'ואנו, מי ששיתף פעולה בעבר עם הלהקה בוידיאו־קליפים והוא גם צילם חלק מן הסרט שרובו תעוד הופעות. אבל יש בו גם כמה קטעים משעשעים כמו ביקור הלהקה בביתו־מוזיאונו של אלביס פרסלי, וקטע מרגש במיוחד של שיר בצוותא עם בי.בי. קינג.

★

"ניקי וג'ינו" הם שני אחים־תאומים. האחד, ג'ינו, (ריי ליאוטה) סטודנט לרפואה. השני, ניקי, (טום הלסה) מוגבל בשכלו. ניקי עובד באיסוף אשפה וכך מממן את לימודי אחיו־התאום. ההורים נפטרו. שניהם חיים לבד בשגרה מוכרת עד ש... וכאן מתחילה המלודרמה. עד ש... ג'ינו פוגש את ג'ניפר (ג'יימי לי קרטיס), עד ש... ג'ינו חייב להוליך על סיום לימודיו בעיר אחרת, רחוק מאחיו. עד ש... חברו של ניקי, ילד בן שבע, נפגע בידי אביו ונפטר. ואי־אפשר שלא להזיל דמעה או שתיים.

★

"חקירה בלוס אנג'לס" מנהל הבלש (ג'יימס ווד) בחשד שסידרה של רציחות נעשתה בעיר על ידי רוצח אחד. הוא נחוש בדעתו למצוא את הרוצח למרות שחייו האישיים סובלים מכך ואשתו ובתו עוזבות אותו. חברו הטוב, המגן עליו בתחילה, גם הוא עוזב את המערכה וגם המשטרה נוטשת את הבלש שלה ומשעה אותו מעבודתו.

★

צ'ארלס ברונסון שוב כאן. הפעם כחוקר המשטרה סמית ב"שליח למות" המחפשים את רוצחם הברוטלי של בני משפחת אורוול, האשה ושלושת הילדים. יחד אתו מפקד המשטרה המקומית ועיתונאית. השאלה הנשאלת: האם ראש המשפחה הוא בעצם הרוצח?

ורדה צימרמן

"המסע לקיתירה"

"ניקי וג'ינו"

ליזה מינלי ודדלי מור ב"כוסות לארתור"

בסינמטק הירושלמי, יחולקו ביום ג' הקרוב, בפעם הראשונה, פרסי שר החינוך והתרבות לאנשי קולנוע. חבר השופטים (אילן דה פריס, יכין הירש ודני שיק) בחר להעניק את הפרס לרפי בוקאי, דני וקסמן ודורון נשר. השלושה יזכו במענקי התפתחות לשנה. נשר מתכנן בשנה זאת לכתוב שלושה תסריטים חדשים. וקסמן יעבוד על סרטו "המיועד" שכבר קיבל מענק מן הקרן לעידוד סרטי איכות ורפי בוקאי ("אוונטי פופולרי") יעבוד על תסריט חדש שנקרא "תמרה", סיפורה של אשה יהודיה בתקופת מסעות הצלב בארץ ישראל.

בעריכת זאב פרי

פסטיבל הגיטרה יוצא לדרך

"הפסטיבל הבין־לאומי לגיטרה", שיתקיים בארץ בפעם החמישית, ייפתח ביום א' הקרוב ויימשך כשלושה שבועות. במסגרתו תיערך לראשונה תחרות ארצית לגיטריסטים צעירים מגיל 12 ועד 28.

השנה עומדים לבוא לארץ כמה גיטריסטים בולטים וידועים שיופיעו, עם גיטריסטים מקומיים נבחרים, ברסיטלים ובקונצרטים (בתל אביב, בירושלים, בחיפה, בבאר שבע ובכפר בלום). בין האורחים: הגיטריסט "הכוכבי" יליד צ'כוסלובקיה המתגורר כיום בפאריס – **ולדימיר מיקולקה** הידוע גם בזכות תקליטיו המשובחים; הגיטריסט הספרדי הגדול **פדרו איבאנייס** ממשיך המסורת של אנדרה סגוביה; הגיטריסט הפופולארי **פייר בנסוסאן**, יליד אלג'יר שהשתקע בצרפת, שביקר כבר בארץ והמרבה להופיע לאחרונה בארה"ב. לפני כמה חודשים יצא לאור האלבום השביעי שלו. לבנסוסאן סגנון נגינה מקורי, בטכניקה מזהירה המבוסס, במידה רבה, על אילתורים ולחנים אישיים שנוצרו בהשראת מסורות מוסיקליות מתרבויות שונות במזרח ובמערב.

ישראל דליות

חמש בכורות בערב אחד

במוזיאון ת"א תיפתח במוצ"ש סדרת קונצרטים, בה יבוצעו יצירות של מלחינים ישראליים

קבוצה של מלחינים ישראליים צעירים יזמה סדרת קונצרטים חדשה "מוסיקה עכשיו" שמטרתה להביא יצירות ישראליות אל קהל חובבי המוסיקה בארץ. אנשי הקבוצה, כולם יוצרים בולטים מהדור הצעיר, מסבירים כי יוזמתם נראית להם כצעד חיוני והכרחי על רקע הדלדלותן, בשנים האחרונות, של השמעות המוסיקה הישראלית על בימות הקונצרטים הקבועות והירידה הכללית במעמדו של המלחין בחיי התרבות שלנו. כותב שורות אלה, שלצערו אינו מלחין, שותף לדיעה זו. אכן, ברפרטואר המקובל בקונצרטים בארץ קיימת נטיה לדחוק במקום ולהרתע מיצירות מקומיות. יש לקוות שימצאו מספיק חובבי מוסיקה ישראלים נלהבים, מאלה הנוהרים להאזין למבצעים מהוללים מחו"ל, שיהיו מוכנים לצאת, מדי פעם, מהשגרה ולהטות אוזן לצלילים ולקולות חדשים.

הקונצרט הראשון בסדרה, בהשתתפות 28 מבצעים, כולם ישראלים, שייערך באולם רקנאטי במוזיאון תל אביב (במוצ"ש הקרובה) בא להרגיש, באמצעים מוסיקליים ובבהירות טקסטים, את הזיקה שבין המלחין הישראלי ובין ההוויה הישראלית האקטואלית, כולל המצב הנוכחי בשטחים ובחברה שלנו. על גישה זו מעידות היצירות החדשות שתושמענה בביצוע בכורה: "ממתב" מאת יוסי מר־חיים (למילים של מאיה בז'רנו) למקהלת נשים (בניצוח צביה שרת), סקסופון־סולו וטייפ. "בכחונות" מאת רזן וידברג לטקסט של דוד אבידן ("תשדורות מלודיין ריגול") לזמרת סופרן ותזמורת קאמרית (בביצוע עדי עציון ואנסמבל "מוסיקה נובה" בניצוח נעם שריף). "רודדו" מאת ראובן סרוסי לחמישיית כלי־נשיפה מעץ בנגינת חברי "מוסיקה נובה". "הנה" של עודד אסף, לפי לחנים וטקסטים של שירים עבריים ארצישראליים, בנימה מזרחית, מוכרים פחות אבל אופייניים, מאת מתתיהו שלם, דוד זהבי ועמנואל עמירן. בביצוע תשתתף הזמרת העממית יוצאת תימן ראומה עבאס וקבוצת נגנים. "פנינו הירושימה אל השמש העולה" מאת אריק שפירא, לטקסט מיומן הטיסה של רוברט פן ורדן מהמפציץ שהטיל את הפצצה האטומית על הירושימה לפני כ־43 שנים (ותרגום עברי - משה דור) בביצוע השחקן־זמר גיל אלון ואנסמבל "מוסיקה נובה" ובשילוב טייפ וציוד אלקטרוני.

היוזמים כבר יכולים לגלות שהקונצרט השני, שיתקיים ב־3 בינואר הקרוב, יוקדש ליצירות לכלי סולו מאת משה זורמן, רזן ידידיה, אריק שפירא, בטי אוליברו, דן יוהס ואחרים בביצוע סולנים נבחרים. נותר רק לאחל ל"מוסיקה עכשיו" הצלחה.

ישראל דליות

הילדה קאיפו – על הבמה

הילדה קאיפו – כוכבת הסרט "הקיץ של אביה" לא חשבה על קאריירה מקצועית כשחקנית, אבל... היא שוב תשחק, על הבמה, בערב הקריאה ב"המרתף" שייערך ביום שישי, 18 בחודש. היא תופיע, יחד עם שלמה בר־שביט ונסים עזיקרי ב"יעקב השקרן" על פי ספרו של יורק בקר ובעיבודם של נדב בן־יהודה ושולי כהן, שגם מביים.

קופת הרגע האחרון ב"מרכז חורב" להצגות של תיאטרון חיפה

בחיפה נפתחה בימים אלה קופת־הרגע־האחרון ב"מרכז חורב". כמו בלונדון ובניו־יורק תינתן עתה לקהל אפשרות לרכוש כרטיסים להצגות התיאטרון החיפאי שעתיים לפני מועד ההצגה. העמידה בתור נעשית אולי כדאית בהתחשב בעובדה שמחיר הכרטיס יהיה ב־50 אחוזים אל יותר מכרטיס רגיל.

בית הבובות

לאחר 15 שנות פעילות, חונך תיאטרון הבובות של אריק סמית את ביתו החדש

באודיטוריום דוהל תיערך היום אחה"צ הצגה חגיגית של "אגדות אנדרסן" לציון 15 שנה לפעילותו של תיאטרון הבובות של אריק סמית ולכבוד תחילת פעילותו בביתו החדש בשכונת התקווה בתל־אביב.

מספר אריק סמית, צייר ומעצב תפאורות אנגלי, אשר הגיע אלינו מדרום אפריקה לפני 25 שנים: "כאשר הגעתי לארץ, החלטתי לנסות ולהביא למודעות הקהל הישראלי חשיבותו של תיאטרון בובות. בשלב ראשון הזמנתי מאנגליה תיאטרון בובות אשר נמצא בבעלות ידידים. התיאטרון הגיע להצגות בישראל וקצר כאן הצלחה רבה".

ההמשך היה טבעי. התיאטרון לילדים ולנוער נתן לאריק הזדמנות ראשונה והוא העלה במסגרת זאת את "אמנון ותמר" ו"פו הדב". מאז הספיק אריק סמית לקבל את פרס "כנור דוד" על תרומתו לאמנות הישראלית ולהביא את שמו של תיאטרון הבובות שלו אל ארצות מעבר לים.

אריק סמית מקווה כי כיום, כאשר יש לתיאטרון בית, יכיר המימסד האמנותי בחשיבות תיאטרון הבובות כחלק אינטגראלי ממנו. "כמו שיש 'בת הדר', 'הבימה', ו'הקאמרי', כן צריך להתקיים תיאטרון הבובות שהוא נכס אמנותי בפני עצמו.

בהצגת "אגדות אנדרסן" מספר אנדרסן (יוסי גרבר) מאגדותיו הנפלאות של הסופר בשילוב עשרות בובות־שחקניות מרהיבות. האגדות הן: "בגדי המלך החדשים", "אצבעוני", "הבעל שלי תמיד צדק", "הנסיכה והאפונה", "בת הים הקטנה", "הברווזון המכוער" ו"מוכרת הגפרורים הקטנה".

אריק, אשר בובות אחרות שלו מוכרות לנו מתכנית הטלוויזיה "הצריף של תמרי" מספר כי לכל סיפור סגנון מופע משלו. מתוך כוונה לעשות את הדברים "גרנדיוזיים" עבור הצופה הצעיר (אשר מסתבר כי הוריו שותפים לא פחות לחוויה האמנותית) החליט אריק להראות סגנונות שונים של תיאטרון בובות לפני הקהל: תיאטרון שחור, *בובות כפפה, בובות מקלות, בובות לשני מפעילים*, מריונטות. בסך הכל 84 בובות על הבמה ושבעה מפעילים, כאשר המריונטות הינן בגודל אדם. את הבובות מגלף אריק אחרי שהוא מתכנן אותן בסטודיו הנמצא בשכונת התקווה.

אריק: "עשרה חודשים לקח לי לכתוב סינופסיס של ההצגה. יוסי גרבר ועזריאל אשרוב כתבו זאת בעברית ואז התחלתי לעשות סקיצות של התפאורה ודמויות הבובות־שחקניות. בסטודיו בשכונת התקווה יצרנו, עם מפעילי הבובות את הדמויות והבתורות־המפעילות תפ"ז להם בגדים."

אריק מתגעגע לתרבות מזרח אירופה, שם קיימת מסורת ענפה של תיאטרון בובות למבוגרים. הוא יכול היה להיות עוד־אמן בלונדון, אך הגיע לישראל על מנת לממש חלום, לייסד מסורת, לספק לקהל הצעיר והמבוגר מפלט מחיי היום־יום. הוא החליט להזות חלום והוא שולח היום את בובותיו לפניו כנסיון אחרון, לאחר 16 שנים של נסיון למסד בארץ את תיאטרון הבובות שלו.

יוסי גרבר מלווה את תיאטרון הבובות של אריק מאז היווסדו ומופיע בהצגה החדשה תפקיד המספר אנדרסן. הוא מספר: בארץ לצערי אין התייחסות רצינית לתיאטרון הבובות משום שבתוך תוכנו, כפי הנראה, נשארנו גלותיים. לדעתי, עניין בו מעורבים ילדים הינו החשוב ביותר משום שכאן אנו אמונים על עיצוב אישיותו של הצופה הצעיר שלנו. אני מדבר על חינוך לערכים ולאסתטיקה. אני מודה שאת הצגת תאטרון הבובות אני לא עושה מתוך שליחות אלא פשוט מתוך הנאה מן הקשר הבלתי אמצעי אשר נוצר ביני לבין הילדים תוך כדי ההצגה."

בלהה דבורי

שידורים

טלויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 יהדות: קשת וענן ובראשי חודשיכם (כ).
08.40 בלי סודות, ביקיים 2.
09.00 אנגלית (ו').
09.15 פרפר נחמד, תחבורה (כ).
10.30 גיאוגרפיה של א"י: פני הארץ תבנית נוף (כ).
11.00 אנגלית (ה').
11.20 ערבית מדוברת סוריק פי – נאכל סחרא.
11.35 אנגלית (ח').
12.00 מדעי הטבע (על־יסודי) אלקטרונים ויונים במעגל חשמלי.
12.25 אנגלית (ט').
13.00 תולדות ישראל, הפרוטוקולים של זקני ציון – ג.
13.30 מוסיקה: קולות וצלילים, צלילי הנשיפה.
14.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 מושגי יסוד ביהדות: על מזוזות, המשדר עוסק במזוזות, משמעותה ההיסטורית והרעיונית שבה (כ).
14.25 כפר תקווה – סרט תיעודי על "כפר תקווה". תושבי הכפר מנהלים בעצמם את חייהם, עובדים ומתפרנסים למרות קשייהם בתפקוד.
15.10 רחוב סומסום, עוד רגע מצטלמים ברחוב סומסום ומיד לאחר מכן ינוע קרמיט כדי להסביר על עיגולים.
15.40 שעת כושר.
16.00 אהרוּזה בשידור חי.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 **סמוך עלי** – מטרת התכנית ליצור אצל הילדים מודעות לסביבה, ביטחון עצמי במה שנוגע ליכולתם להתמודד עם בעיות. נושא התכנית הפעם: "איך לומר 'לא' לסכנות".
18.00 **הדוחות מטירת מוטלי** (פרק שני): "גורי הזקר הוא רוח ידידותית. המבקרת בטירתו אחת לחמש שנים. סר גורג' והאחרים מודאגים, כיוון שהביקור חל בדיוק כאשר אנו צריכי רוח נמצא בטירה (עברי־ערבי).
18.25 **הגיע זמן לשון** – בפינת הלשון הפעם "סיכוי לי־פה־פיות".
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 **למשפחה** – ענייני הבית המשפחה: 1. פינת הבישול – בורקס תמרים כורדי – מדגימה ורדה שילה; 2. לרגל מבצע התרמת לאגודה למלחמה בסרטן – כתבה של דרור שוורץ על קייטנה לילדים חולי סרטן ובני משפחותיהם; 3. פינת מלאכת יד – צעצועים כתוספת לבוש אופנתית – טובה ביאלה תדגים הכנת צעצועים כאלה. 4. רשמים מתצוגת אופנה שהייתה בזלא, ואשר הצבעים השולטים בה הם שחור־לבן (תרגום עברי).
19.00 **מבט** – דיון שבועי בענייני היום.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 **הגיע זמן לשון** – בפינת הלשון השבועית הפעם: "הנשיא לא יתון את המנדט".
21.00 מבט לחדשות.
21.30 השדירי שירות.
21.35 **בלוז לכחולי המדים** (שם הפרק): "רחובות נרגנים". כל אנשי התחנה נרגנים בשל הדחייה הנוספת במשא ומתן עם איגוד השוטרים. גם בתחומים אחרים המזל אינו מאיר פניו לשוטרים: היל מסתבך בשל חיפוי שנתן לאחד השוטרים. פרולו מוסרד בשל הרכילות העשויה להתגלות אל יחסיו "התנאורים" החדשים עם חברתה (עברי־ערבי).
22.20 *"תבוא מלכותך"... "יעשה רצונך" (סרט תעודה ב־2 חלקים) הסרט עוסק בתנועה הפונדמנטליסטית בארה"ב (חלק שני): "יעשה רצונך" – חקירת עולמם הפנימי של חברי התנועה הפונדמנטליסטית, אשר מעוזם נמצא בדאלאס (עברי־ערבי).*
23.10 **החיים בלי ג'ורג'** (סידרה קומית בריטית חדשה, ב־13 פרקים). ג'ורג' היה חברה של ג'ניפר במשך חמש שנים, עד אשר קם והחליף אותה באישה אחרת. למראית עין ההתגברה גני על המשבר; יש לה חברים, עבודה מעניינת, היא מורה לריקוד, ואף מחזר להוט ששמו לארי, אלא שגני אינה יכולה לסלק את ג'ורג' מלבה. בתפקידים הראשיים: גני – קרול רויל, לארי – סיימון קאדל, אמנדה, חברתה הטובה של גני – רוזלינד מארץ', בן, חבר של לארי – מייקל תומאס, ואחרים. (הפרק הראשון): ג'ורג', לשעבר חברה של גני, עומד להתחתן. האם תוכל גני להשלים עם כך? (עברי־ערבי).
23.40 פסוקו של יום; חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 "מה נשדר הערב".
18.35 "עולם החי" – החיים מתחת למים. חוף האוקיינוס השקט הוא ביתם של יצורי ים שונים ומגוונים. חיות רבות מבלות את רוב חייהן כשהן שטות במימי האוקיינוס, ומגיעות אל החוף רק כדי להתרבות. בחודשים שבין ינואר ליולי אפשר לצפות במחזה מעניין: כלבי הים ואריות הים מקיימים קרבות מים בינם לבין עצמם (ללא תרגום לעברית).
"מרד כסא הנדנדה". 19.03 הפתגם "אל תשליכני לעת זקנה" מבטא את מצוקתה של אוכלוסיית הקשישים בכל מקום בעולם. הסרט מתאר מפגש בין נערה צעירה לבין עולמם של אנשים המבוגרים ממנה בעשרות שנים. אופי קרוס מגיעה לאכסניית קשישים ונעשית בהדרגה מעורבת בחייהם. לאחר הרתיעה הראשונית, מתעוררים בלב הנערה רגשי כבוד כלפי אנשים אלה. היא נעשית מודעת לצרכיהם וליכולתם על חשיבות הקשר בין החברה בכלל ובין אנשים מזדקנים. זוהי בעצם קריאה לכל אחד לבטל את האפליה הקיימת בחברה ולפתח מודעות ורגישות לזהותו של הקשיש כאדם וליכולתו לתרום אף הוא לחברה. מככבים: טרזה רייט ושפרד סטרדוויק. במאי: שלדון לארי.
19.51 "בקרוב בערוץ 2". סקירת התכניות שישודרו בשבוע הבא.
20.10 "עיתונות חוקרת" – "דגש חזק". המונח "חקירה עיתונאית" מתאר נסיון עיתונאי לחשיפת פרשיות ומעשים אותם מנסים גורמים כלשהם להסתיר מעיני הציבור. בתוכנית, סקירת התפתחותו של ז'אנר עיתונאי זה ושורשיו בחברה האמריקאית. המקרה המפורסם ביותר, אולי, של עיתונות חוקרת הוא פרשת ווטרגייט, אותה חשפו שני עיתונאים ואשר הביאה לנפילתו של הנשיא ניכסון. התוכנית בוחנת שאלות מעשיות הכרוכות בחקירה עיתונאית: מהו תפקידו של העיתונאי החוקר? היכן הגבול בין המותר לאסור? האם מותר, למשל, להתחזות במטרה להשיג מידע חסוי? בשנת 1977 פתחו עיתונאים מעיתון מקומי בשיקאגו באר בשם "מיראז'", רק כדי לחשוף פרשת שחיתות בצמרת הפקידות של העירייה.
20.40 "מורי מקלקלן בהופעה" זמר הקאונטרי השירי העם מופיע במועדון בלוס אנג'לס.
21.08 "מה נשדר מחר".
21.10 שירים ברקע.
21.40 "למות מצחוק" (פרק עשירי): "גילגול נשמות". צמד הקברנים נקראים אל דובקרוס שבמחוז לנקשייר. זוהי הזדמנות עבור איוי לבקר את הדודה גרטרוד, המתגוררת באזור. לא בכדי שמחה איוי לקראת הנסיעה: היא מעוניינת לדאוג כי רכושה של הדודה לא יגיע לידים זרות... בילי ואיוי נתקעים לצד הדרך ללא דלק, ואינם יכולים להמשיך במסעם, הם נכנסים לבית סמוך, בית אפוף רוחות, שם מרגיש בילי כבביתו שלו...

ירדנית

חמישי
15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 18.00 אחרים (דוקומנטרי, צרפתית); 18.15 אלף (ער' 1); 18.35 אלף (אנגלית, ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 הצגתו של ביל קוסבי; 21.10 היפה והחיה (סידרה אמריקאית); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

המזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 האזור הלוליני (סידרה); 15.30 הבית המעופף (מצויר); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית ילדים); 16.30 סרט "חופשה ברומא עם גרגורי פק"; 18.30 מידהארט (סידרה קומית); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 סקרקרו וגברת קינג (בלש); 10.00 הדרך לגן עדן (דרמה); 22.00 "קציר הרשע" (סידרה ערבית); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – ביזה: סימפוניה בדו; אלגר: סרנדה במי מינור; שופן: קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר, אופוס 11.
09.00 צלילים מרומניה – בובסקו: "מחולות סימפוניים"; פורומבסקו: בלדה לכנור ולתז; פורומבזקו: רפסודיה מס' 1; אנסקו: רפסודיה מס' 1; רוגלסקי: שלושה מחולות; גרלי: מחולות רומניים.
10.00 קונצרט בוקר – קרבליי: פתיחה ל"פנלופה" (ע"ג תיק); מ. היידן: קונצ'רטו לקרן ברה (ע"ג תיק); שוברט־מאהלר: "המוות והנערה"; בריטן: סינפוניה דה רקוויאם (ע"ג תיק); ברנר: פנטסיה סקוטית (ע"ג תיק); סקריאבין: סימפוניה מס' 1 במי־מינור אופוס 26.
12.57 פינת השיר – חנוך לוין: שירים. קורא השחקן יוסי פולק.
13.00 קלאסיקל.
14.06 מן הסדיטה – פאלסטרינה: מיסה ברביס; לקלייר: סונטה לחליל ופסנתר במי מינור; שלבר: שלישיה לכנור, קרן ופסנתר.
15.00 מפגשים – שיחות, ראיונות, דיונים.
16.00 אונגחתא (שידור חי) – מיכאל הרן צ'לו / יונתן זק פסנתר; פורה: סונטה מס' 1 ברה מינור, אופוס 109; ת. אלישע: 10 וריאציות (1970); דביסי: סונטה; שוסטקוביץ': סונטה, אופוס 40.
17.30 יום הולדת – פרנסוא קופרן: נולד 10.11.1668.
18.00 אנתולוגיה – המוסיקה הקדם קלאסית בגרמניה.
19.00 רסיטל – עם הכנר ארתור גרומיו (במלאות שבעים למותו) באך: פרטיטה מס' 2 ברה מינור לכנור יחיד (א. גרומיו); היידן: שלישייה ברה מז'ור לכנור, ויולה וצ'לו אופוס 53 מס' 3 (שלישיית גרומיו); ברהמס: סונטה בלה מז'ור לכנור ופסנתר אופוס 100 (א. גרומיו כנור ופסנתר בהקלטה כפולה).
20.05 פריזמה מימים עברו.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – קונצרטי סירות לקטנברג, רסיטל אולג מייסנברג, היידן: סונטה במי במול מז'ור הוב. 16/52; ראבל: מראות; מוסורגסקי: "תמונות מתערוכה".
22.00 צלילי הזמן – אופרת הקבצנים ואופרה בגרוש (בהשתתפות יהושע אריאלי ושמעון זרבנק).
23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקליות היסטוריות. "בעודם באיבם" – נגן הקרן דניס בראיין (תכנית ראשונה, ש.ש.) – מוצרט: שני פרקים מתוך דיברטימנטו במי־במול מז'ור – קונצ'רטו לקרן ולתז. במי במול מז'ור, אופוס 40; ברהמס: שלישיית הקרן במי במול מז'ור, אופוס 40.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת – "השואה והמשפט" והפעם: "זכות השיפוט על פושעי מלחמה נאציים היום" (חלק שני) ד"ר אסתר כהן.
16.05 ארץ לא נודעת.
22.05 יש לי חלום והפעם: עם הפסיכולוגים נעמה קינן ואבי ברמן.

רשת ב'

20.05 שורשים – ענייני פולקלור ועדות.
22.05 בין ועד.
23.05 משחקי לילה.

רשת ג'

18.06 קול־בו – שבועון פופ.
20.05 צליל מכוון.
21.05 מופע רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי־צה"ל

18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 יעד משודר – ענייני צבא ובטחון (ש.ת).
20.05 שירי משוררים.
21.30 אוניברסיטה משודרת – "לקראת בפרשנות המקרא בימה"ב" – "אבן־עזרא ופסוקים בהקשרם". מרצה: פרופ' עמוס פונקנשטיין.

צה"ל 2

19.05 יומנים מוסיקה.
20.05 צו 8.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגיז האז.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 שעון מוסיקלי.
07.07 מה נשמע.
20.27 פינת השיר.
23.58 פרטים על התכניות.

רשת א'

06.00 התעמלות בוקר.
06.16 והאר עינינו.
06.30 סיכום המשנה היומית.
06.50 דף גמרא יומי.
07.30 ישן בעיניך.
08.05 הפונה מרוגה.
09.00 טלרדיו.
10.05 פניני בוקר.
11.05 ירוק, ירוק.
12.05 מעורב ים־תיכוני.
14.06 בראש צעיר.
17.05 צבעי הקשת.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.06 השכם בבוקר.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 סעו לשלום.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.05 אא בב.
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 בת צחוק.
14.30 שירים ושעורים.
16.05 תוצרת הארץ.
17.05 רגעי קסם.
17.51 לוח מודעות.
17.55 קראתי ספר.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
19.35 שירים עבריים.
21.00 מבט לחדשות.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.05 בהרה לאושר.
07.05 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה, כבר תשע?
10.06 דברים טובים.
11.05 מלאכי תקוה – על הקו.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.06 לי ולך.
15.06 חדש, חדיש ומחודש.
16.05 פופ 89.
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פיטנר של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פקוחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב, ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 שירים עבריים.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 דו רה יומי.
14.05 פסק זמן מוסיקלי.
15.05 שירים לתנ.
16.05 ארבע אחר הצהרים.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב, ישראל.
19.00 מבזק ידיעות.
19.57 הודעות לחיילים.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

גמנדע: השוטר בג'ינס 9.50, 7.30, 5.00
אורלי: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
בית לסין: החבל 23.15
בן־יהודה: פרסידיו – המקום השמור בעולם 9.30, 7.15, 5
גורדון: הזגיגה של באבט 9.45, 7.30, 5
גת: בוקר טוב וייטנאם 9.45, 7.00, 5.00
דיזנגוף 1: קפה בגדאד 9.30, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 2: פקין בלוז 9.30, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 3: כפר קטן שלי 9.30, 7.30, 5, 3, 1, 11
דקל: ביג 9.35, 7.10
דרייב־אין: ניקו 9.30, 7.30 סקס 24.00
הוד: אקשן ג'קסון 9.30, 7.15, 5
הסינמטק הישראלי
הקולנוע (בית ציוני אמריקה) 7.00 הפרטיזנים מוילנא
9.30 יופיו של המוות
23.45 כולם נפלו על הראש
חן 1: מת לחיות 9.55, 7.20, 4.15
חן 2: פרנטיק 9.50, 7.20, 5.00
חן 3: ללא מעצורים 9.50, 7.30, 5.00
חן 4: לסביר באהבה 9.50, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: בעל בהשאלה 9.50, 7.30, 5.00, 2.00, 11.00
מיילת 1: שם המשחק 9.30, 7.00, 4.45
מיילת 2: מעריצה צמודה 9.40, 7.15, 5.00
מיילת 3: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5.00
לב 1: החיים הם נהר ארוך ורוגע 10.00, 8.00, 5.00, 2.00
לב 2: יום שני הסוער 10.00, 8.00, 5.00, 2.00
לב 3: בגלל המלחמה ההיא 10.00, 8.00, 5.00, 2.00
לב 4: הנסיכה הקסומה 10.00, 8.00, 5.00, 2.00
לימור: צבעים 9.45, 7.15, 5.00
מנהרבי: סגור
מוזיאון: קיץ אצל סבא 9.30, 7.15, 4.30
מקסים: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.30
סיון (לשעבר אלנבי): פסים וכוכבים 9.40, 7.30
סטודיו: סגור
פאר: צל הטוס 9.30, 7.30, 5
פריז: להיות או לא להיות 9.30, 7.15, 4.00, 2.00
23.30 כחול גדול
צפון: טאקר – האיש והחלום 9.30, 7, 4.30
שחף: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
תמוז – רמת־אביב: עיניים שחורות 9.40, 7.15
24 מים, מים
תכלת: הקומיסרית 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: סרור ברחובות 9.30, 7.15, 5

ירושלים

אוסטריה 1: הזגיגה של באבט 9.30, 7.15, 5
אוסטריה 2: כמעיין המתגבר 9.30, 7.15, פקין בלוז 5.00
אוסטריה 3: הפתיחה בקרוב
אוסטריה 4: הפתיחה בקרוב
אריסון: מת לחיות 9.00, 6.45, 4.30
אורנע: ניקו 9.15, 7.00
אור 1: פרנטיק 9.15, 7.00, 4.30
אור 2: הנסיכה הקסומה 9.00, 7.00, 4.30
אור 3: תרגילים בריגול 4.30, 7.30, 9.30
אור 4: טומי 7.00, 4.30, הקיסר האחרון 8.45
אור 5: ללא מעצורים 4.30, 7.30, 9.30
אורגיל: בוקר טוב וייטנאם 9.15, 7.00, 4.30
בית אגרון: 4.00 ספר הג'ונגל
5.45 שם הורד
8.00 יום מיוחד
22 דיינר
24.00 9½ שבועות של שכרון חושים
כפיר: מרדף חצות 9.00, 6.45, 4.30
מיטשל: אלף האורות של ניו־יורק 9.00, 7.00
סמדר: אהבנו כל כך 9.15, 7.00
עדן: השוטר בג'ינס 9.00, 7.00, 4.30
רון: ביג 9.00, 7.00, 4.30
תיאטרון ירושלים: טאקר – האיש והחלום 7.00, 9.30

חיפה

אורה: תתיך מבוקש 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: קפה בגדאד 9.15, 7.00
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
חן: ניקו 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 1: השוטר בג'ינס 9.15, 7.15, 4.30
עצמון 2: סרור ברחובות 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 3: טאקר האיש והחלום 9.15, 7.00, 4.30
פאר: מת להיות 9.15, 6.45, 4.15
קריאטר: סרס מתוק 9.15, 7.00
23.30 בהר כי
רון: מרדף חצות 9.30, 7.00
רב גת 1: בוקר טוב וייטנאם 9.15, 7.00
רב גת 2: ביג 9.15, 7.00

קריות חיפה

כפיר: אהבנו כל כך 9.15, 7.00
מבירן: עיניים שחורות 9.15, 6.45
אורות: פרסידיו 9.15, 7.00

עפולה

מוטיארון: תתיך מבוקש 9.00

חולון ■ בת־ים

ארמון: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.00, 6.00, קפה אוריינטל – סרט לפנסיונרים 5.00
עצמאות: סרור ברחובות שישי 10.00, מוצ"ש 9.30, 7.15
מגדל: מת לחיות 9.40, 7.30
סבוי: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
ריביירה: השוטר בג'ינס 9.30, 7.15

כפר־סבא ■ רעננה

עמל: פרנטיק 9.30, 7.00
חן: השוטר בג'ינס 9.15, 7.00
אורות: סגור

לוד ■ רמלה

אורון: מגלה את אמריקה 9.30, 7.30, 5.00
9.35 מחליפים עודדים
4.30 מלחמת כדורי השלג

אשדוד

אשדוד: מת לחיות 9.30, 7.00
צפורה: פרסידיו 9.30, 7.15

אשקלון

אשתר: שם המשחק 9.30, 7.30
כאמר: ללא מעצורים 9.30, 7.30
רחל: פרחים בעליית הגג 9.30, 7.30

באר־שבע

חן: פולטר גייסט 9.30, 7.15
היכל התרבות: החיים הם נהר ארוך ורוגע 9.30, 7.15

הרצליה ■ רמת השרון

היכל: השוטר בג'ינס 9.30, 7.15
מלון דניאל: עולם נפרד 9.30, 7.15
כוכב: 7.15 מצלמה בלי בושה
בית העם: מרדף חצות 9.15, 6.45
כיכר: ללא מעצורים 9.15, 7.00

נתניה

נוה זית: מגלה את אמריקה 9.15, 7.15
אסטור: סרור ברחובות 9.30, 7.15, 5
הוד: הצבר של החברה שלי 7.15, 9.30
מנורה: בוקר טוב וייטנאם 9.30, 7.15, 5
שרון: השוטר בג'ינס 9.15, 7.00, 5.00

פתח־תקוה

היכל 1: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
היכל 2: סרור ברחובות 9.40, 7.15, 5.00
היכל 3: פרסידיו 9.40, 7.15, 5.00
שלום: צבעים 9.30, 7.30

ראשל"צ ■ רחובות

בית העם: מגלה את אמריקה 9.15, 7.15
הדר: מת לחיות 9.15, 7.00
חן: השוטר בג'ינס 9.15, 7.15
ג.ג. רון 1: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
ג.ג. רון 2: ביג 9.30, 7.15, 5
ג.ג. רון 3: שם המשחק 9.30, 7.15, 5
נעמן: מת להיות 9.30, 6.45

קרית אונו

ראשון: מנפיים להמים 9.30, 7.00
סביון: 7.00 מלכת, 9.15 השוד

קרית שמונה

שבית: הקיץ של אביה 9.00, 7.00

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: מת לחיות 9.45, 7.15, 5
אורגיל: סגור
לילי: הזגיגה של באבט 9.30, 7.30
הדר: סרור ברחובות 9.30, 7.15, 5
רב גן 1: בוקר טוב וייטנאם 9.50, 7.20, 5.00
רב גן 2: פרנטיק 9.50, 7.20, 5.00
רב גן 3: הנסיכה הקסומה 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 4: שוטר בג'ינס 9.50, 7.30, 5.00
שבינה: משודים והרשת 9.30, 7.00